

ÇSGB

T.C. ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
İŞ TEFTİŞ KURULU BAŞKANLIĞI

YAPI İŞYERLERİNDE İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ
PROGRAMLI TEFTİŞİ SONUÇ RAPORU

T.C. ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
İŞ TEFTİŞ KURULU BAŞKANLIĞI

**YAPI İŞYERLERİNDE İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ
PROGRAMLI TEFTİŞİ
SONUÇ RAPORU**

2014, Aralık

ÖNSÖZ

Anayasa'nın 49 uncu ve ilgili diğer maddeleri ile Devlet, çalışanların hayat seviyelerini yükseltmek, çalışma hayatını geliştirmek için çalışanları ve işsizleri korumak, çalışmayı desteklemek, işsizliği önlemeye elverişli ekonomik bir ortam oluşturmak ve çalışma barışını sağlamak için gerekli tedbirleri almakla yükümlü kılınmıştır. Bu yükümlülük Devlet'in çalışma hayatına müdahalesini gerekli kılmaktadır.

Anayasa kapsamında Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına 3146 sayılı Yasayla verilen görevlerin temel olarak denetimle ilgili kısımları 5690 Sayılı Kanunla onanan Sanayi ve Ticarete İş Teftişi hakkındaki 81 Sayılı ILO Sözleşmesi gereğince, Bakanlık İş Teftiş Kurulu Başkanlığına verilmiştir. Ayrıca, 4857 sayılı İş Kanununun "Çalışma Hayatının Denetimi ve Teftişi" başlıklı Yedinci Bölümünün 91-97. maddeleri kapsamında bu görevin "Devlet çalışma hayatı ile ilgili mevzuatın uygulanmasını izler, denetler ve teftiş eder. Bu ödev Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına bağlı ihtiyaca yetecek sayı ve özellikle teftiş ve denetlemeye yetkili iş müfettişlerince yapılır." hükmü uyarınca iş müfettişlerince yerine getirileceği belirlenmiştir.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı olarak temel amacımız, kaynaklarımızı etkin ve verimli kullanarak çalışma barışının ve sosyal güvenliğin sağlanması yolunda sunduğumuz hizmetlerin uluslararası normlara, iş hayatının gereklerine ve değişen şartlara uygun hale getirilmesi ve sürekli iyileştirilmesidir. Bu bağlamda, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının çalışma hayatını denetlemeye yetkili birimi olan ve çalışma barışının tesisi ve çalışanların sağlık ve güvenliğinin sağlanması amacıyla görev yapan İş Teftiş Kurulu Başkanlığı, çalışanların sağlık ve güvenlik koşullarının iyileştirilmesi ve iş kazaları ile meslek hastalıklarının önlenmesi için programlar dahilinde denetim, bilinçlendirme ve eğitim faaliyetlerini sürdürmektedir.

Yapı İşyerlerinde İş Sağlığı ve Güvenliği Programlı Teftişi kapsamında amacımız; Anayasamıza ve Uluslararası Çalışma Örgütü'nün 81 sayılı sözleşmesine istinaden, çalışanları korumak ve çalışma yaşamı ile ilgili mevzuatın uygulanıp uygulanmadığını izlemek, denetlemek ve çalışma barışını sağlamaktır.

K. Atatürk

İÇİNDEKİLER

1.BÖLÜM GENEL BİLGİLER

1.1.Teftişin Adı	9
1.2. Teftişin Amacı	9
1.3. Çalışma Takvimi	10
1.4. Görev Yapılan İller	11
1.5. Teftişe Alınan İşyerleri Hakkında Genel Bilgiler	11

2.BÖLÜM TEFTİŞİN TANIMI

2.1. Gerekçe	15
2.2. Yöntem	17
2.3. İşyerlerinin Seçim Kriterleri	17
2.4. Teftişe Alınan İşyerlerinin Belirlenme Yöntem ve Kaynakları	19
2.5. Faaliyet Alanı Bilgileri	19
2.5.1. Tanımlar	19
2.5.2. İşyerlerinin Tanımı	20
2.5.3. Üretim Akış Şeması	20
2.5.4.Kullanılan İş Ekipmanları	20
2.5.5 Kullanılan Kimyasallar	20

3.BÖLÜM

TEFTİŞ KAPSAMINDA YAPILAN ÇALIŞMALAR

3.1. Hazırlık Aşaması	22
3.2. Teftiş Aşaması	22

4.BÖLÜM MEVZUATA AYKIRILIKLAR

4.1 6331 Sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu	25
4.2 Yapı İşlerinde İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetmeliği	26
4.3 İş Ekipmanlarının Kullanımında Sağlık ve Güvenlik Şartları Yönetmeliği	39
4.4 Kişisel Koruyucu Donanımların İşyerlerinde Kullanılması Hakkında Yönetmelik	44
4.5 İş Sağlığı ve Güvenliği Hizmetleri Yönetmeliği	45

5.BÖLÜM GENEL BİLGİLER

5.1 Yapı İşyerlerinde İş Sağlığı ve Güvenliği Programlı Teftişlerine Ait Genel Bilgiler	48
5.2 İstatistikî Bilgiler	49

6.BÖLÜM SONUÇ VE ÖNERİLER

EKLER DİZİNİ	77
	79

ŞEKİLLER DİZİNİ

Şekil 2.1 - İl bazında inşaat iş kolundaki çalışan sayıları (2012 ve 2008-2012 Ortalaması)	18
Şekil 2.2 - İl bazında İnşaat iş kolunda faaliyet gösteren işyeri sayıları (2012 ve 2008-2012 ortalaması)	18
Şekil 5.1 - Teftiş sonuçları ile ilgili sayısal grafik (Aylara göre)	50
Şekil 5.2 - Teftiş sonuçları ile ilgili sayısal grafik (İllere göre)	50
Şekil 5.3 - Teftiş sonuçları ile ilgili oransal grafik	51
Şekil 5.4 - Teftişi yapılan işyerlerinin çalışan sayılarına göre oransal dağılımı	51
Şekil 5.5 - Programlı teftişi yapılan işyerlerinde çalışan sayılarının il bazında dağılımı	52
Şekil 5.6 - Teftişi yapılan işyerlerinde toplam çalışan sayılarının aylara göre dağılımı	52
Şekil 5.7 - Programlı teftiş yapılan işyerlerinde erkek-kadın çalışan sayıları	53
Şekil 5.8 - Programlı teftiş yapılan işyerlerinde tespit edilen noksan hususlardan giderilen ve giderilmeyen hususların oranı	53
Şekil 5.9 - Uygulanan idari para cezalarının ay bazında dağılımı	54
Şekil 5.10 - Durdurma kararı alınan işyerlerinin aylara göre dağılımı	54
Şekil 5.11 - Tespit edilen noksan hususların yer aldıkları mevzuata göre dağılımı	55
Şekil 5.12 - "Yüksekte Çalışma", "Enerji Dağıtım Tesisleri ve Elektrikle Çalışma" ve "İskeleler ve İskelelerde Genel Tedbirler" kısımlarının işyerlerinde tespit edilme oranı	57
Şekil 5.13 - İşyeri hekimi ve iş güvenliği uzmanı bulunan işyerleri sayıları	58
Şekil 5.14 - İşyeri hekimi ve iş güvenliği uzmanı bulunan işyerleri sayıları	58

TABLO LİSTESİ

Tablo 1.1 - 2008–2012 Yılları iş kazası istatistikleri	9
Tablo 1.2 - 2010,2011 ve 2012 Yıllarında yapı iş kolunda meydana gelen iş kazası sayıları	10
Tablo 1.3 - 2010–2012 Yılları arasında yapı iş kolunda meydana gelen ölümlü iş kazalarının cinsiyetlere göre dağılımı	10
Tablo 1.4 - Programlı teftiş çalışma takvimi	10
Tablo 1.5 - Görev yapılan illerin aylara göre dağılımı	11
Tablo 1.6 - NACE sınıflamasına göre faaliyet grupları	11
Tablo 2.1 - Türkiye’de meydana gelen iş kazası, iş kazası sonucu ölen kişi ve sürekli iş göremez kişi sayıları	15
Tablo 2.2 - 2010–2012 Yılları arasında yapı iş kolunda iş kazası sonucu sürekli iş göremez kişi sayısı	16
Tablo 2.3 - 2010, 2011 ve 2012 Yılları inşaat iş kolu kaza-sebeup istatistikleri	17
Tablo 2.4 - Teftiş yapılması planlanan işyeri sayılarının illere göre dağılımı	19
Tablo 5.1 - Teftiş yapılması planlanan ve teftişi gerçekleşen işyeri sayılarının illere göre dağılımı	49
Tablo 5.2 - Tespit edilen mevzuata aykırılıkların il bazında dağılımı	56
Tablo 5.3 - 2014 yılında "Yapı İşyerlerinde İş Sağlığı ve Güvenliği Programlı Teftişi" kapsamında teftiş edilen 433 adet işyerine ait bilgiler yer almaktadır.	59
Tablo 5.4 - Programlı teftiş kapsamında teftiş edilen işyerlerine ait bilgiler (Ay Bazında)	71
Tablo 5.5 - Programlı teftiş kapsamında teftiş edilen işyerlerine ait bilgiler (İl Bazında)	72
Tablo 5.6 - Ekim ayında yürütülen inşaat teftişlerine ait istatistikler	74

T.C. ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
İŞ TEFTİŞ KURULU BAŞKANLIĞI

1. BÖLÜM

GENEL BİLGİLER

- 1.1. Teftişin Adı
- 1.2. Teftişin Amacı
- 1.3. Çalışma Takvimi
- 1.4. Görev Yapılan İller
- 1.5. Teftişe Alınan İşyerleri Hakkında Genel Bilgiler

1. BÖLÜM

GENEL BİLGİLER

1.1. Teftişin Adı

Yapı İşyerlerinde İş Sağlığı ve Güvenliği Programlı Teftişi

1.2. Teftişin Amacı

SGK Başkanlığı tarafından yayınlanan 2008-2012 yıllarına ait (5510 Sayılı Kanununun 4-1/a maddesi Kapsamındaki Aktif Sigortalılardan İşlemi Tamamlanan İş Kazaları) istatistikler incelendiğinde; tüm iş kollarında meydana gelen iş kazalarının 2008 yılında % 7,64'ünün, 2009 yılında % 10,69'unun, 2010 yılında % 10,23'ünün, 2011 yılında %8,94'ünün ve 2012 yılında %12,30'unun inşaat iş kolunda meydana geldiği görülmektedir. (041, 042 ve 043 numaralı Nace Kodları) (Rapor yazım tarihinde SGK 2013 yılına ait istatistikleri yayınlamadığından dolayı 2013 yılı istatistiklerde yer almamaktadır.)

Tablo 1.1' de yer alan istatistikler, ölümle sonuçlanan iş kazalarının yaklaşık üçte birinin inşaat iş kolunda gerçekleştiğini göstermektedir. Bu bilgiler; inşaat iş kolunun çalışma şartları bakımından en riskli sektörlerden birisi olduğunu, iş kazası sayısı ve kaza sonucu meydana gelen ölüm sayısı bakımından tüm sektörler arasında ilk sıralarda yer aldığını ortaya koymaktadır.

YIL	İŞ KAZASI			ÖLÜM		
	Tüm İş Kolları	İnşaat Sektörü	Oran (%)	Tüm İş Kolları	İnşaat Sektörü	Oran (%)
2008	72.963	5.574	7,64	865	297	34,34
2009	64.316	6.877	10,69	1.147	156	13,32
2010	62.903	5.437	10,23	1.444	475	32,89
2011	69.227	7.749	11,20	1.710	570	33,33
2012	74.871	9.209	12,30	745	256	34,36

Tablo 1.1 - 2008-2012 Yılları iş kazası istatistikleri

2010, 2011 ve 2012 yıllarında yapı işyerlerinde meydana gelen kaza istatistikleri Tablo 1.2 ve Tablo 1.3'de yer almaktadır. Bu istatistikî veriler ışığında; toplam iş kazası sayısının 23.299 olduğu, 1.301 kişinin hayatını kaybettiği ve buna göre her 18 iş kazasından birinin ölümle sonuçlandığı tespit edilmiştir.

Faaliyet Kodu	Faaliyet grupları	İş kazası sayısı		
		Erkek	Kadın	Toplam
41	Bina İnşaatı	11.282	44	11.326
42	Bina Dışı Yapıların İnşaatı	5.219	20	5.239
43	Özel İnşaat Faaliyetleri	6.654	89	6.743

Tablo 1.2 - 2010,2011 ve 2012 Yıllarında yapı iş kolunda meydana gelen iş kazası sayıları

Faaliyet Kodu	Faaliyet grupları	Ölüm sayısı		
		Erkek	Kadın	Toplam
41	Bina İnşaatı	694	1	695
42	Bina Dışı Yapıların İnşaatı	291	0	291
43	Özel İnşaat Faaliyetleri	315	0	315

Tablo 1.3 - 2010-2012 Yılları arasında yapı iş kolunda meydana gelen ölümlü iş kazalarının cinsiyetlere göre dağılımı

Bu tespitler ve İş Teftiş Kurulu Başkanlığının 28 Ocak 2014 tarih ve 789 sayılı yazıları doğrultusunda, yapı işyerlerinde iş sağlığı ve güvenliği koşullarının iyileştirilmesi, yüksek risk taşıyan iş güvenliği ile ilgili aykırılıkların giderilmesi hedeflenerek, inşaat iş kolunun yoğun olarak faaliyet gösterdiği şehirlerde risk esaslı denetimler gerçekleştirilmesi, programlı teftiş kapsamında yapılacak teftişlerde, 6331 sayılı kanun ve bağlı mevzuatlar hakkında işverenlerin bilgilendirilmesi, "Yapı İşlerinde İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetmeliği Ek-4 Yapı Alanları İçin Asgari Sağlık ve Güvenlik Şartları" konu başlığı altında yer alan ve alınması gereken tedbirlerle ilgili incelemeler yapılması, veri tabanı oluşturulması ve tamamlanmış projelerle karşılaştırma yapılması amaçlanmıştır.

1.3. Çalışma Takvimi

AY	EYLEM
Ocak	Programlı Teftiş Hazırlık Aşaması Ankara Ticaret Odası'nda İnşaat İşyerlerinde İş Sağlığı ve Güvenliği Önlemleri ve 2014 Yılı Yapı İşyerlerinde İş Sağlığı ve Güvenliği Programlı Teftiş Uygulanmasıyla İlgili Öneriler Konulu Toplantı
Şubat, Mart, Nisan, Mayıs, Haziran, Temmuz, Ağustos, Eylül, Ekim	Programlı Teftiş Kapsamındaki Teftişlerin Yapılması
Kasım	Yapı İşyerlerinde İş Sağlığı ve Güvenliği yönünden İnceleme Teftiş Yapılması
Aralık	Programlı Teftiş Değerlendirme Raporunun Hazırlanması

Tablo 1.4 - Programlı teftiş çalışma takvimi

1.4. Görev Yapılan İller

Yapı İşyerlerinde İş Sağlığı ve Güvenliği Programlı Teftişi kapsamında Ankara, Antalya, Kocaeli, Konya, Mersin, Adana, Kayseri, Gaziantep, Samsun, Trabzon, Diyarbakır, Elazığ, Zonguldak olmak üzere, toplam 13 ilde programlı teftişler gerçekleştirilmiştir. Görev yapılan illerin aylara göre dağılımı Tablo 1.5' de yer almaktadır.

AY	GÖREV YAPILAN İLLER
Şubat, Mart	Kocaeli, Zonguldak, Mersin, Ankara, Konya, Gaziantep, Adana, Antalya
Nisan, Mayıs	Mersin, Samsun, Konya, Gaziantep, Ankara, Kayseri, Antalya, Kocaeli
Haziran, Temmuz	Antalya, Kayseri, Trabzon, Ankara, Elazığ, Diyarbakır
Ağustos	Ankara
Eylül, Ekim	Kayseri, Ankara, Gaziantep, Kocaeli, Konya, Mersin, Antalya, Adana

Tablo 1.5 - Görev yapılan illerin aylara göre dağılımı

1.5. Teftişe Alınan İşyerleri Hakkında Genel Bilgiler

İş sağlığı ve güvenliği koşullarının hızla iyileştirilmesini sağlamak için de yeni bir teftiş stratejisi çerçevesinde işyerlerinin belirlenen öncelikli risklerinin ortadan kaldırılması amacıyla işçi sayısının fazla olduğu büyük ölçekli yapı işyerleri başta olmak üzere, aşağıdaki NACE sınıfları kapsamındaki işyerlerinin teftişi gerçekleştirilmiştir.

Kod No	Faaliyet Grupları (NACE sınıflamasına göre)
41	Bina İnşaatı
42	Bina Dışı Yapıların İnşaatı
43	Özel İnşaat Faaliyetleri

Tablo 1.6 - NACE sınıflamasına göre faaliyet grupları

T.C. ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
İŞ TEFTİŞ KURULU BAŞKANLIĞI

2. BÖLÜM

TEFTİŞİN TANIMI

- 2.1. Gerekçe
- 2.2. Yöntem
- 2.3. İşyerlerinin Seçim Kriterleri
- 2.4. Teftiše Alınan İşyerlerinin Belirlenme Yöntemi ve Kaynakları
- 2.5. Faaliyet Alanı Bilgileri

2. BÖLÜM

TEFTİŞİN TANIMI

2.1. Gerekçe

Ülkemizde meydana gelen iş kazası sayısı, sürekli iş göremezlik ve ölümlü sonuçlanan kaza sayıları Tablo 1.3, Tablo 2.1 ve Tablo 2.2’de yer almaktadır. Yapılan değerlendirme sonucu, ölümlü iş kazaları bakımından inşaat sektörü tüm sektörler arasında ilk sıralarda yer almaktadır. Bu durumun başlıca sebepleri; sektörün yüksek istihdam sağlayan emek yoğun yapısı, işçilerin eğitim düzeyinin düşüklüğü, işçi sirkülasyonunun hızı, çalışma şartlarının geçici ve değişken olması ve sektörde güvenlik kültürünün yeterince gelişmemiş olmasıdır.

YIL	İş Kazası Sayısı	İş Kazası Sonucu Ölen Kişi Sayısı	İş Kazası Sonucu Sürekli İş Göremez Kişi Sayısı
2001	72.367	1.008	2.183
2002	72.344	872	1.820
2003	76.668	810	1.451
2004	83.830	841	1.421
2005	73.923	1.072	1.374
2006	79.027	1.592	1.953
2007	80.602	1.043	1.550
2008	72.963	865	1.452
2009	64.316	1.171	1.668
2010	62.903	1.444	1.976
2011	69.227	1.700	2.216
2012	74.871	744	2.036

Tablo 2.1 - Türkiye’de meydana gelen iş kazası, iş kazası sonucu ölen kişi ve sürekli iş göremez kişi sayıları

Uluslararası Çalışma Örgütü’nün (ILO) 81 sayılı sözleşmesi uyarınca çalışanları korumak ve çalışma yaşamı ile ilgili mevzuatın uygulanıp, uygulanmadığını izlemek ve denetlemek, çalışma barışını sağlamak, ülkemizdeki iş kazaları ve meslek hastalıklarını önlenmek, Programlı Teftiş gerekçesidir.

ILO verilerine göre gelişmekte olan ülkelerin iş kazası ve meslek hastalıkları sonucu meydana gelen ekonomik kayıplarının gayri safi yurt içi hâsıla (GSYİH) oranının yaklaşık % 4' ü kadar olduğu kabul edilmektedir. Ülkemiz için bu rakam 2013 yılı cari GSYİH rakamlarına göre yaklaşık 35 milyar \$'dır.

Bu Programlı Teftişte; ölümlü iş kazalarının sıklıkla meydana geldiği, yüksekte düşme konusu başta olmak üzere belirlenen risklerin giderilmesi amacıyla teftişlerde gözlemlenecek mevzuata aykırılıkların tespit edilmesi ve iş sağlığı ve güvenliği kültürünün yerleşmesine katkı sağlamak amacıyla düşünülerek planlanmış, hazırlanmış ve onaya sunulmuştur. İş Teftiş Kurulu Başkanlığının 28.01.2014 tarih ve 789 sayılı iç emirleri göz önüne alınarak ve Tablo 2.3' de yer alan istatistiki bilgiler değerlendirilerek programlı teftişlere, Şubat 2014 itibariyle başlaması ve yıl içinde Kasım ayına kadar devam ederek 2014 yılı sonu itibariyle tamamlanması planlanmıştır.

Faaliyet kodu	Faaliyet grupları	Sürekli iş göremezlik sayısı		
		Erkek	Kadın	Toplam
41	Bina İnşaatı	722	0	722
42	Bina Dışı Yapıların İnşaatı	236	0	236
43	Özel İnşaat Faaliyetleri	325	2	327

Tablo 2.2 - 2010 - 2012 yılları arasında yapı iş kolunda iş kazası sonucu sürekli iş göremez kişi sayısı

KOD NO	KAZALARIN SEBEPLERİ	Kaza Sayısı
100-	Taşıt kazaları	258
200-	Kaza neticesi zehirlenmeler	2
300-	Kişilerin düşmesi	1.354
400-	Makinelerin sebep olduğu kazalar	550
500-	Patlama sonucu çıkan kazalar	40
600-	Normal sınırlar dışındaki ısılarla maruz kalmak veya temas etmek	62
700-	Düşen cisimlerin çarpıp devirmesi	814
800-	Bir veya birden fazla cismin sıkıştırması, ezmesi, batması, kesmesi	1.432
900-	Elektrik akımından ileri gelen kazalar	123
1000-	Herhangi bir şekilde vücudun zorlanmasından ileri gelen incinmeler	79
1100-	Vücudun doğal boşluklarına yabancı bir cisim kaçması	37
1200-	Hayvanların ısırması, hayvan darbeleri, zehirli hayvanların sokması	2
1300-	Tedaviye bağlı kazalar ve aşılama komplikasyonları	0

1400-	Kazaların sonradan meydana çıkan akıbetleri	1
1500-	Kaynak yaparken meydana gelen kazalar	15
1600-	Öldürme ve yaralama	8
1700-	Savaş, terör ve toplumsal olaylardan ileri gelen travmalar	0
1800-	Zararlı maddelerle veya radyasyonla temas etmek veya maruz kalmak	1
1900-	Diğer nedenler	789

Tablo 2.3 - 2010, 2011 ve 2012 yılları inşaat iş kolu kaza-sebep istatistikleri

2.2. Yöntem

Yapı İşyerlerinde İş Sağlığı ve Güvenliği Programlı Teftişi kapsamında iş sağlığı ve güvenliği mevzuatı uyarınca yapılan denetimlerde, yeni anlayış ve proaktif yaklaşım çerçevesinde, yeni mevzuat uygulamalarını da içine alarak; ön hazırlık, planlama, bilgilendirme, sistemli denetim ile sonuçlarını izleme, değerlendirme ve gerektiğinde yaptırım gücünün kullanımını sağlayan bir sistem esas alınmıştır.

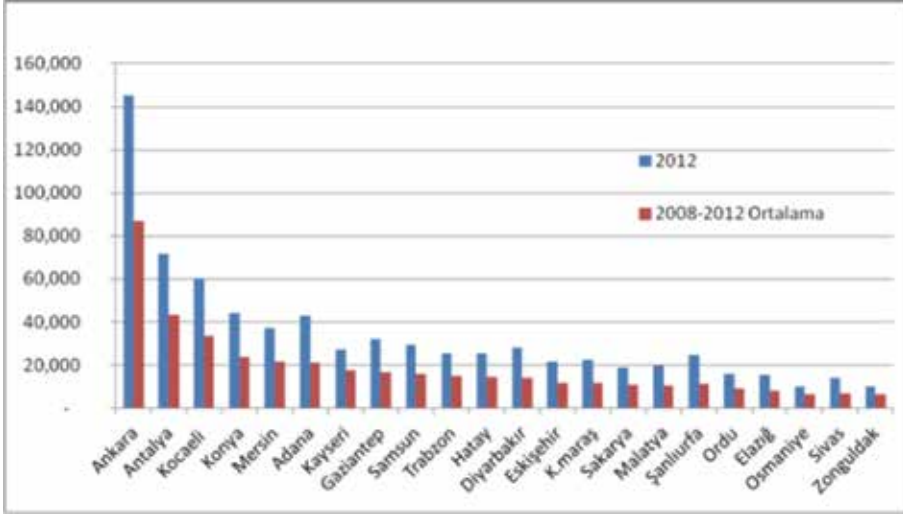
Yapı İşyerlerinde İş Sağlığı ve Güvenliği Programlı Teftişi kapsamında yapılan teftişlerde;

1. İşyerinde işveren ve çalışanların mevzuat ve özellikle 6331 Sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu'nda belirtilen yükümlülükleri hakkında bilgilendirilmesi,
2. İşyerinde yapılan teftişte belirlenen riskler doğrultusunda mevzuata ayrılıklarının belirlenmesi, çalışanlar için hayati tehlike oluşturan bir husus tespit edilmesi durumunda işin durdurulması, teftiş sırasında giderilebilecek noksan hususların giderilmesi,
3. İşyerinde belirlenen noksan hususların tebliğ edilmesi ve giderilmesi için teftiş yapılan ay içerisinde süre verilmesi,
4. Verilen süre sonunda tebliğ edilen noksan hususların kontrol edilmesi; giderilmeyen noksanlıklar için idari para cezası uygulanması, çalışanlar için hayati tehlike oluşturan noksanlıklar için işin tamamen veya kısmen durdurulmasına karar verilmesi,
5. İşverenin talebi üzerine, durdurulan işyerinde daha önce belirlenen ve durdurmaya neden olan noksan hususların kontrol edilmesi,
6. Yıl içerisinde yapılan tüm teftiş raporlarının incelenerek genel değerlendirme raporu yazılması, Aşamaları uygulanmıştır.

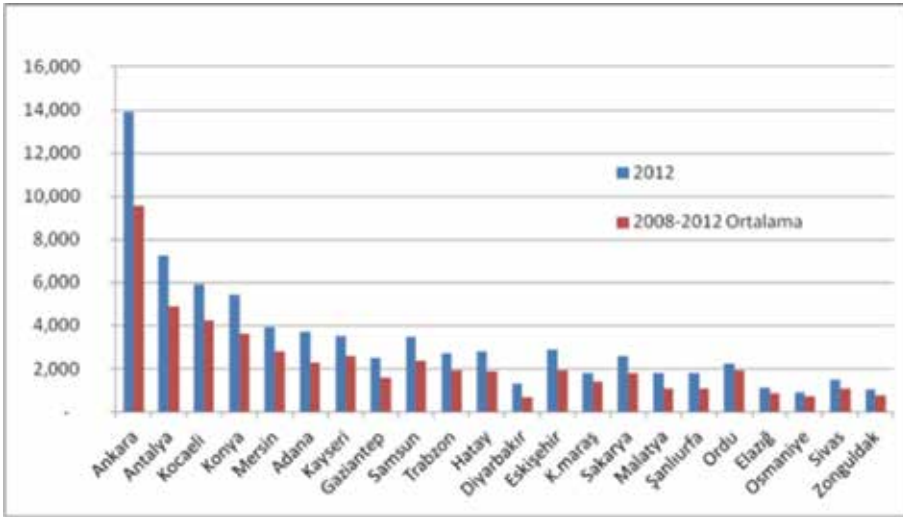
2.3. İşyerlerinin Seçim Kriterleri

İnşaat iş kolu; iş kazası sayısı ve kaza sonucu meydana gelen ölüm sayısı bakımından tüm sektörler arasında ilk sıralarda yer almaktadır.

Tablo 1.2 ve Tablo 1.3' de yer alan yapı işyerleri kaza istatistikleri incelendiğinde; 2010, 2011, 2012 yıllarında toplam iş kazası sayısının 23.299 olduğu, 1.301 kişinin hayatını kaybettiği ve buna göre ortalama her 18 iş kazasından birinin ölümle sonuçlandığı tespit edilmiştir.

Şekil 2.1 - İl bazında inşaat iş kolundaki çalışan sayıları (2012 ve 2008 - 2012 Ortalaması)

Şekil 2.2 - İl bazında inşaat iş kolunda faaliyet gösteren işyeri sayıları (2012 ve 2008-2012 ortalaması)

Tablo 1.1'de yer alan kaza istatistikleri, Şekil 2.1 ve Şekil 2.2 yer alan 2012 ve 2008-2012 yılları arası ortalama işyeri, çalışan sayıları ve iş kazası istatistikleri değerlendirilerek Ankara Grup Başkanlığına bağlı Ankara, Antalya, Kocaeli, Konya, Kayseri, Samsun, Trabzon, Zonguldak illeri programlı teftiş kapsamına alınmıştır. Bu illerin yanında Adana Grup Başkanlığı'nda yapı sektöründe yürütülecek programlı teftişlerde çalışabilecek yeterli sayıda iş müfettişi bulunmaması nedeniyle Adana Grup Başkanlığına bağlı Adana, Mersin, Gaziantep, Diyarbakır, Elazığ illeri de uygulama alanı kapsamına dâhil edilmiştir.

Yapılan planlama doğrultusunda 2012 yılında inşaat iş kolunda faaliyet gösteren işyeri, bu işyerlerinde istihdam edilen çalışan sayıları ve kaza istatistikleri (Tablo 1.1, Şekil 2.1 ve Şekil 2.2) göz önüne alınarak hazırlanan "2014 yılı Bina İnşaatlarında Risk Odaklı Programlı Teftiş Teklifinde" yer alan ve il bazında belirlenen teftiş sayıları Tablo 2.4'de gösterilmiştir.

İl	Teftiş Edilecek İşyeri Sayısı
Ankara	130
Antalya	40
Kocaeli	40
Konya	60
Mersin	60
Adana	40
Kayseri	30
Gaziantep	30
Samsun	20
Trabzon	10
Diyarbakır	10
Elazığ	10
Zonguldak	20
Toplam	500

Tablo 2.4 - Teftiş yapılması planlanan işyeri sayılarının illere göre dağılımı

2.4. Teftişe Alınan İşyerlerinin Belirlenme Yöntemi ve Kaynakları

Yapı İşyerlerinde İş Sağlığı ve Güvenliği Programlı Teftişi kapsamına alınan illerde, özellikle büyük inşaat işyerlerinde denetim yapılarak çok sayıda işçiye ulaşılması, iş sağlığı ve güvenliği koşullarının niteliğinin ölçülmesi, olumsuz koşulların kabul edilebilir seviyeye getirilebilmesi, öncelikli olarak yüksekte güvenli çalışma ile hayati tehlike içeren diğer unsurların hızlı bir şekilde takibe alınması, etkin ve caydırıcı idari yaptırımlar uygulanarak denetim sürecinin sonunda talep edilen iş güvenliği kriterlerinin işverenlerce ivedilikle sağlanması amacıyla programlı teftiş kapsamındaki illerde görevlendirilen müfettişler, iç emirde belirtilen hususları da göz önünde bulundurarak, kanaatleri çerçevesinde teftişi yapılacak işyerlerini kendileri belirlemişlerdir.

2.5. Faaliyet Alanı Bilgileri

2.5.1. Tanımlar

Yapı işyerlerinde programlı teftiş kapsamında NACE kodları;

41: Bina İnşaatı

42: Bina Dışı Yapıların İnşaatı

43: Özel İnşaat Faaliyetleri ile tanımlanan işyerleri seçilmiştir.

2.5.2. İşyerlerinin Tanımı

Programlı teftiş kapsamında, yapı işkolunda ikamet amaçlı olan veya ikamet amaçlı olmayan binaların inşaatı (4120) ağırlıklı olmak üzere, termik santral vb. inşaatlara da gidilmiştir.

İş Teftiş Kurulu Başkanlığı'nın 27.11.2013 tarih ve 10221 sayılı yazıları gereği, teftişlerin iki aylık süre içinde bildirim bırakılarak teftişe ara verme yöntemiyle tarama usulü yapılması, teftişlerde öncelikli olarak Yapı İşyerlerinde İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetmeliği Ek-IV' de belirtilen yükümlülüklerle ilişkin denetim yapılmıştır.

2.5.3. Üretim Akış Şeması

- İnşaat projelerinin tasarımı ve hazırlanması
- Kazı ve alt yapı işleri
- Temel Çalışmaları
- Kalıp, Demir ve Beton işleri
- Çatı İşleri
- Duvar, Tesisat, Sıva ve İnce İşler
- Kapı-Doğrama İşleri
- Peyzaj Düzenlemeleri
- Diğer İmalatlar

2.5.4. Kullanılan İş Ekipmanları

- İş Makineleri (Kazıcı, Yükleyici, Kazıcı Yükleyici, Silindir, Beton Pompaları, Hazır Beton Mikseri, Kamyon, Su Tankeri vs.)
- Kaldırma Araçları (Mobil vinç, Kule vinç, Gırgır-Asansör vinç vb.)
- Çeşitli Kalıp Sistemleri
- Çeşitli İskele Sistemleri,
- Asma İskeleler
- Cephe Platformları
- Çeşitli seyyar aletler ve elektrikli el aletleri

2.5.5 Kullanılan Kimyasallar

- Akaryakıt
- Alçı, çimento
- Boya
- Çeşitli çözücüler
- Beton katkı maddeleri
- Çeşitli yağlar

3. BÖLÜM

TEFTİŞ KAPSAMINDA YAPILAN ÇALIŞMALAR

3.1. Hazırlık Aşaması

3.2. Teftiş Aşaması

CSGB

T.C. ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
İŞ TEFTİŞ KURULU BAŞKANLIĞI

3. BÖLÜM

TEFTİŞ KAPSAMINDA YAPILAN ÇALIŞMALAR

3.1. Hazırlık Aşaması

- 1- Yapı İşyerlerinde İş Sağlığı ve Güvenliği Programlı Teftişi kapsamında gerçekleştirilecek olan programlı teftişler ile ilgili proje koordinatörü yönetiminde Ankara Grup Başkanlığı'nda teftişe gidecek heyetler ile toplantı düzenlenmiştir. Toplantıda, programlı teftiş heyetlerine, yapılacak olan programlı teftişlerin amaç, kapsam ve hedefinden, işyerlerinin durumundan, teftiş programlarından, programlı teftişlerin planlamasından, yapılacak teftişlerin yöntem ve uygulamalarından bahsedilmiştir.
- 2- Ankara Grup Başkanlığı'nda düzenlenen koordinatörler toplantısında yapı işyerlerinde uygulanacak olan programlı teftişlerde uygulama esasları, durdurma işlemlerine esas teşkil edecek hayati riskler, kısmi veya tüm işyerinde işin durdurulması işlemlerinin müfettişlerce nasıl yapılacağı hususlarının belirlenmesine yönelik çalışmalar yapılmıştır. Toplantılarda, önceki yıllarda işyerlerinde gerçekleştirilen işin durdurulması uygulamalarında karşılaşılan sorunlar tartışılmış, teftiş öncesi ve sonrasında uygulanacak yöntemler belirlenmiş ve çözüm önerileri değerlendirilmiştir.
- 3- 2014 yılı Şubat - Kasım döneminde İş Teftiş Kurulu Ankara Grup Başkanlığı tarafından uygulanacak programlı teftişlerin tanıtımı amacıyla 16.01.2014 tarihinde saat: 14.00-17.30 saatleri arasında Ankara Ticaret Odası Toplantı Salonunda toplantı gerçekleştirilmiştir. Toplantıya TOBB, TİSK, TÜRK-İŞ, HAK-İŞ, DİSK, ATO, ASO, TÜRMOB olmak üzere sivil toplum kuruluşlarının başkan, genel sekreter ve danışman düzeyindeki temsilcileri, basın mensupları, programlı teftiş yürütülecek sektörlerin temsilcileri, meslek kuruluşlarının yetkilileri, işveren ve işveren temsilcileri katılmıştır.
- 4- Teftişlerde müfettişçe düzenlenmesi/hazırlanması istenilen istatistiki bilgilere ilişkin formlar hazırlanmıştır.
- 5- Teftişlerde tespit edilecek noksanlıklar ve mevzuata aykırılıklar değerlendirilmiş, tutanakta ve raporda ayrıca yer alması düşünülen hususlar hakkında kararlar alınmıştır.

3.2. Teftiş Aşaması

1. Yapı İşyerlerinde İş Sağlığı ve Güvenliği Programlı Teftişi kapsamında gerçekleştirilen teftişlerde İş Teftiş Kurulu Başkanlığının 28.01.2014 tarih ve 789 sayılı iç emirleri uyarınca belirtilen hususlara uygun olarak Yapı İşyerlerinde İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetmeliği EK-4 de yer alan fiziksel noksanların tespitinin yapılması planlanmış ve yapılan her teftiş tutanağına bağlanmıştır.
2. İş Teftiş Kurulu Başkanlığının 28.01.2014 tarih ve 789 sayılı iç emirleri uyarınca ve Yapı İşyerlerinde İş Sağlığı ve Güvenliği Programlı Teftişi kapsamında; "Yapı İşyerlerinde İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetmeliği Ek-4 Yapı Alanları İçin Asgari Sağlık ve Güvenlik Şartları" konu başlığı altında yer alan

ve alınması gerekli tedbirlerin belirlenmesi, yapılması gerekenlerin sosyal taraflarla paylaşılması, iş sağlığı ve güvenliği bilincinin artırılması ve yerleşmesi adına yetki ve sorumlulukları bulunan diğer kurum ve kuruluşlarla işbirliğinin sağlanması, başkanlığımız kaynaklarının etkin ve verimli kullanılması amacıyla teftişler yapılmıştır.

3. Teftişler, İş Teftiş Kurulu Başkanlığı'nın 27.11.2013 tarih ve 10221 sayılı "Yapı işyerlerinde teftişlerin iki aylık teftiş programı esasıyla, bildirim bırakılarak teftişe ara verme yöntemiyle ve tarama usulüyle, teftişin öncelikli olarak Yapı İşlerinde İş Sağlığı Güvenliği Yönetmeliği EK-IV' de belirtilen fiziksel noksanlar çerçevesinde yapılması" yazısı gereği gerçekleştirilmiştir. İşyerlerinde yapılan ilk teftişlerde tespit edilen mevzuata aykırılıkların işverenler tarafından giderilebilmesi için, işverenlerin süre talep etmesi ve müfettişin uygun görmesi durumunda işyerine "Noksanlıklar ve Aykırılıklar" konulu bildirim bırakılmış ve teftişe ara verilmiştir. Yaklaşık bir aylık süre zarfında söz konusu noksanlar veya ortaya çıkan yeni riskler için mevzuat hükümlerine göre önlem alınıp alınmadığı incelenmiş ve teftiş raporu yazmak suretiyle görevler tamamlanmıştır.
4. Her ay sonu düzenli olarak Ankara Grup Başkanlığı' nda yapılan toplantılarda; teftişlerde karşılaşılan sorunlar, mevzuattaki değişiklikler ve teftişlerin etkin ve verimli olması için görüş ve öneriler değerlendirilmiştir. Ayrıca işyerlerinde gelişen teknolojik şartlar neticesinde uygulama yöntemlerindeki gelişmeler konusunda eğitimler düzenlenmiştir.

4. BÖLÜM

MEVZUATA AYKIRILIKLAR

- 4.1. 6331 Sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu
- 4.2. Yapı İşlerinde İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetmeliği
- 4.3. İş Ekipmanlarının Kullanımında Sağlık ve Güvenlik Şartları Yönetmeliği
- 4.4. Kişisel Koruyucu Donanımların İşyerlerinde Kullanılması Hakkında Yönetmelik
- 4.5. İş Sağlığı ve Güvenliği Hizmetleri Yönetmeliği

4. BÖLÜM

MEVZUATA AYKIRILIKLAR

2014 yılında “Yapı İşyerlerinde İş Sağlığı ve Güvenliği Programlı Teftişi” kapsamında gerçekleştirilen teftişlerde aşağıda yer alan kanun ve yönetmeliklere ait noksan hususlar tespit edilmiş ve çalışanlar için hayati tehlike içeren noksanlık bulunan işyerleri hakkında “İşyerlerinde Acil Durumlar Hakkında Yönetmelik” hükümleri uygulanmıştır.

- 6331 Sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu
- Yapı İşlerinde İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetmeliği
- İş Ekipmanlarının Kullanımında Sağlık ve Güvenlik Şartları Yönetmeliği
- Kişisel Koruyucu Donanımların İşyerlerinde Kullanılması Hakkında Yönetmelik

Belirtilen kanun ve yönetmeliklere ait tespit edilen mevzuata aykırılıklar aşağıda yer almaktadır.

4.1. 6331 Sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu

Risk Değerlendirmesi, Kontrol, Ölçüm ve Araştırma

MADDE 10

- (1) İşveren, iş sağlığı ve güvenliği yönünden risk değerlendirmesi yapmak veya yaptırmakla yükümlüdür. Risk değerlendirmesi yapılırken aşağıdaki hususlar dikkate alınır:
 - a) Belirli risklerden etkilenecek çalışanların durumu.
 - b) Kullanılacak iş ekipmanı ile kimyasal madde ve müstahzarların seçimi.
 - c) İşyerinin tertip ve düzeni.
 - ç) Genç, yaşlı, engelli, gebe veya emziren çalışanlar gibi özel politika gerektiren gruplar ile kadın çalışanların durumu.
- (2) İşveren, yapılacak risk değerlendirmesi sonucu alınacak iş sağlığı ve güvenliği tedbirleri ile kullanılması gereken koruyucu donanım veya ekipmanı belirler.
- (3) İşyerinde uygulanacak iş sağlığı ve güvenliği tedbirleri, çalışma şekilleri ve üretim yöntemleri; çalışanların sağlık ve güvenlik yönünden korunma düzeyini yükseltecek ve işyerinin idari yapılanmasının her kademesinde uygulanabilir nitelikte olmalıdır.
- (4) İşveren, iş sağlığı ve güvenliği yönünden çalışma ortamına ve çalışanların bu ortamda maruz kaldığı risklerin belirlenmesine yönelik gerekli kontrol, ölçüm, inceleme ve araştırmaların yapılmasını sağlar.

İşyeri Hekimi-İş Güvenliği Uzmanı

MADDE 6

Mesleki risklerin önlenmesi ve bu risklerden korunulmasına yönelik çalışmaları da kapsayacak, iş sağlığı ve güvenliği hizmetlerinin sunulması için işveren; çalışanları arasından iş güvenliği uzmanı, işyeri

ÇSGB

T.C. ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
İŞ TEFTİŞ KURULU BAŞKANLIĞI

hekimi ve diğer sağlık personeli görevlendirir. Çalışanları arasında belirlenen niteliklere sahip personel bulunmaması hâlinde, bu hizmetin tamamını veya bir kısmını ortak sağlık ve güvenlik birimlerinden hizmet alarak yerine getirebilir. Ancak belirlenen niteliklere ve gerekli belgeye sahip olması hâlinde, tehlike sınıfı ve çalışan sayısı dikkate alınarak, bu hizmetin yerine getirilmesini kendisi üstlenebilir.

İş Sağlığı ve Güvenliği Kurulu

MADDE 22

1. Elli ve daha fazla çalışanın bulunduğu ve altı aydan fazla süren sürekli işlerin yapıldığı işyerlerinde işveren, iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili çalışmalarda bulunmak üzere kurul oluşturur. İşveren, iş sağlığı ve güvenliği mevzuatına uygun kurul kararlarını uygular.
2. Altı aydan fazla süren asıl işveren-alt işveren ilişkisinin bulunduğu hallerde; a) Asıl işveren ve alt işveren tarafından ayrı ayrı kurul oluşturulmuş ise, faaliyetlerin yürütülmesi ve kararların uygulanması konusunda iş birliği ve koordinasyon asıl işverence sağlanır. b) Asıl işveren tarafından kurul oluşturulmuş ise, kurul oluşturması gerekmeyen alt işveren, koordinasyonu sağlamak üzere vekâleten yetkili bir temsilci atar. c) İşyerinde kurul oluşturması gerekmeyen asıl işveren, alt işverenin oluşturduğu kurula iş birliği ve koordinasyonu sağlamak üzere vekâleten yetkili bir temsilci atar. ç) Kurul oluşturması gerekmeyen asıl işveren ve alt işverenin toplam çalışan sayısı elliden fazla ise, koordinasyonu asıl işverence yapılmak kaydıyla, asıl işveren ve alt işveren tarafından birlikte bir kurul oluşturulur.

Çalışan Temsilcisi

MADDE 20

1. İşveren; işyerinin değişik bölümlerindeki riskler ve çalışan sayılarını göz önünde bulundurarak dengeli dağılıma özen göstermek kaydıyla, çalışanlar arasında yapılacak seçim veya seçimle belirlenemediği durumda atama yoluyla, aşağıda belirtilen sayılarda çalışan temsilcisini görevlendirir:
 - a) İki ile elli arasında çalışanı bulunan işyerlerinde bir.
 - b) Elli bir ile yüz arasında çalışanı bulunan işyerlerinde iki.
 - c) Yüz bir ile beş yüz arasında çalışanı bulunan işyerlerinde üç.
 - ç) Beş yüz bir ile bin arasında çalışanı bulunan işyerlerinde dört.
 - d) Bin bir ile iki bin arasında çalışanı bulunan işyerlerinde beş.
 - e) İki bin bir ve üzeri çalışanı bulunan işyerlerinde altı.

4.2. Yapı İşlerinde İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetmeliği

A) Yapı alanındaki çalışma yerleri için genel asgari şartlar

Yüksekte çalışma

- 1- Seviye farkı bulunan ve düşme sonucu yaralanma ihtimalinin oluşabileceği her türlü alanda yapılan çalışma; yüksekte çalışma olarak kabul edilir.
- 2- Yüksekte yapılan çalışmalarda aşağıdaki hususlara uyulur:
 - a) Yüksekte yapılması zorunlu olmayan montaj ve benzeri çalışmaların mümkün olduğunca öncelikle yerde yapılması sağlanır.
 - b) Yapılacak çalışmaların önceden planlanması ve organize edilmesi, bu planlama yapılırken yüksekten düşme ile ilgili hususlara acil durum planında yer verildiğinden emin olunması sağlanır.

- c) Çalışanların, çalışma yerlerine güvenli bir şekilde ulaşmaları uygun araç ve ekipmanlarla sağlanır.
 - ç) Çalışma yerlerinde çalışanların güvenliği öncelikle, güvenli korkuluklar, düşmeyi önleyici platformlar, bariyerler, kapaklar, çalışma iskeleleri, güvenlik ağları veya hava yastıkları gibi toplu koruma tedbirleri ile sağlanır.
 - d) Toplu koruma tedbirlerinin düşme riskini tamamen ortadan kaldıramadığı, uygulanmasının mümkün olmadığı, daha büyük tehlike doğurabileceği, geçici olarak kaldırılmasının gerektiği hallerde, yapılan işlerin özelliğine uygun bağlantı noktaları veya yaşam hatları oluşturularak tam vücut kemer sistemleri veya benzeri güvenlik sistemlerinin kullanılması sağlanır. Çalışanlara bu sistemlerle beraber yapılan işe ve standartlara uygun bağlantı halatları, kancalar, karabinalar, makaralar, halkalar, sapanlar ve benzeri bağlantı tertibatları; gerekli hallerde iniş ve çıkış ekipmanları, enerji sönmüleyici aparatlar, yatay ve dikey yaşam hatlarına bağlantıyı sağlayan halat tutucular ve benzeri donanımlar verilerek kullanımı sağlanır.
 - e) Yapı işleri sırasında ve yapı işleri bitirilip yapı kullanıma geçtikten sonra yüksekte yapılacak çalışmalarda kullanılmak üzere oluşturulacak yatay ve dikey yaşam hatları için gerekli olan bağlantı noktaları ve yapısal düzenlemeler, Programlı Teftiş hazırlık aşamasında belirlenerek sağlık ve güvenlik planı ve sağlık ve güvenlik dosyasında yer alır.
 - f) Yüksekte güvenli çalışma donanımlarının, düzenli olarak kontrol ve bakımlarının yapılması sağlanır. Uygun olmayan donanımların kullanılması engellenir.
 - g) Bu alanlarda çalışanlara yüksekte çalışmayla ilgili tehlike ve riskler konusunda bilgilendirme yapılarak gerekli eğitim verilir.
 - ğ) Yüksekte yapılan çalışmalar işveren tarafından görevlendirilen ehil bir kişinin gözetim ve kontrolü altında gerçekleştirilir.
- 3- Kullanılan güvenlik ağları; malzeme özellikleri, yapılan statik ve dinamik dayanım deneyleri ile bağlantı ve kurulum şartları bakımından TS EN 1263-1 ve TS EN 1263-2 standartlarına ve ilgili diğer ulusal standartlara, konu ile ilgili ulusal standart bulunmaması halinde ilgili uluslararası standartlara uygun olması sağlanır ve yapılan işe uygun tipte güvenlik ağı seçilir. Yapı alanında kullanılan güvenlik ağının kullanma kılavuzu işyerinde bulundurulur. Güvenlik ağları standartlara ve kullanım kılavuzuna uygun şekilde kurulur.
 - 4- Betonarme platformların döşeme kenarlarında, asansör, merdiven, baca, shaft, aydınlatma boşlukları gibi döşemelerde süreksizlik meydana getiren boşluklarda, duvar ve perde duvar gibi yapı elemanları arasında süreksizlik meydana getiren pencere ve benzeri boşluklarda çalışanların veya malzemelerin düşmesini engelleyecek toplu koruma tedbirleri alınır, korkuluk sistemlerinin kullanılması halinde korkulukların bu Yönetmeliğin Ek-4 (A) Yüksekte Çalışma başlığının 6 ncı maddesinde tanımlanan özelliklere uygun olması sağlanır.
 - 5- Herhangi bir sebeple betonarme platform kenarında güvenli korkuluğun bir kısmının geçici olarak kaldırılmasının gerektiği durumlarda, bu alanlarda gerekli güvenlik tedbirleri alınır ve çalışanlara uygun kişisel koruyucu donanımlar verilir.
 - 6- Korkuluklarda;
 - a) Platformdan en az bir metre yükseklikte ve herhangi bir yönden gelebilecek en az 125 kilogramlık yüke dayanıklı ana korkuluk,

- b) Platforma bitişik, en az 15 santimetre yüksekliğinde topuk levhası,
 - c) Topuk levhası ile ana korkuluk arasında açıklıklar 47 santimetreden fazla olmayacak şekilde konulan ara korkuluk,
- bulunması sağlanır.

Geçitlerde güvenlik

- 7- Çalışma platformları ve geçitler kişileri düşmekten ve düşen cisimlerden koruyacak şekilde yapılır, boyutlandırılır, kullanılır ve muhafaza edilir.

Düşen cisimler

- 8- Yüksekte yapılan çalışmalarda kullanılan el aletleri ve diğer malzemelerin düşmelerini engelleyecek tedbirler alınır.
- 9- Çalışanlar, düşen cisimlere karşı öncelikle toplu olarak korunur.
- 10- Yapı alanında, cisimlerin düşerek tehlike oluşturabileceği bölgelere girişler önlenir veya gerektiğinde kapalı geçitler yapılır.
- 11- Yapı alanında, çalışanlara uygun baş koruyucu donanımlar verilerek kullanımı sağlanır.
- 12- Yapı alanında, malzemelerin hangi yükseklikten olursa olsun doğrudan yere atılmaması, dengeli ve güvenli bir şekilde indirilerek uygun bir yere istif edilmesi sağlanır. Atık malzemelerin uzaklaştırılması için moloz kaydırakları gibi güvenli çalışma yöntemleri tercih edilir.

Enerji dağıtım tesisleri ve elektrikle çalışma

- 13- Enerji dağıtım tesisleri, yangın veya patlama riski oluşturmayacak şekilde tasarlanarak kurulur ve işletilir. Kişilerin, doğrudan veya dolaylı teması sonucu elektrik çarpması riskine karşı korunması sağlanır.
- 14- Elektrikle ilgili bütün ekipman ve bağlantıların kurulması, sökülmesi, tamirat ve tadilat işleri sadece ilgili mevzuatın öngördüğü yetkili elektrikçiler tarafından yapılır.
- 15- Elektrikli tesisatın bütün parçalarının, güç gereksinimleri için yeterli kapasite ve kalitede ve yapı işlerindeki çalışma koşullarına dayanıklı olması sağlanır.
- 16- Yapı alanı içerisindeki ana pano ve tali elektrik panolarında uygun kaçak akım rölesi kullanılır.
- 17- Yapı alanında veya çalışanların erişebileceği yerlerde bulunan elektrik panoları, tevzi tabloları ile kontrol tertibatı ve benzeri tesisat, kilitli dolap veya hücre içine konulur. Bakım, onarım ve yenileme nedeniyle gerilim altındaki tesisatın tecritlerinin çıkarılması gerektiğinde uyarı ve koruma amacıyla gerekli tedbirler alınır.
- 18- Yapı alanında elektrik bağlantıları için uygun bağlantı elemanları kullanılır, açık uçlu kablolarla bağlantı yapılmaz.
- 19- Yapı alanında kullanılan sabit ve seyyar iletkenler ile teçhizatların dış etkenlerden korunması sağlanır, eskimiş veya yıpranmış olanlar kullanılmaz.
- 20- Ekipman ve koruyucu cihazların tasarımı, yapımı ve seçiminde, dağıtılan enerjinin tipi ve gücü, dış şartlar ile çalışma alanının çeşitli bölümlerine girmeye yetkili kişilerin eğitim ve deneyimleri göz önünde bulundurulur.
- 21- Elektrik teçhizatı, iletim hatları ve elektrikli aletlerin üzerlerinde voltajları belirtilir.

22- Elektrikle çalışan iş ekipmanlarının gövde güvenlik topraklaması yapılır.

23- Her türlü elektrik kullanımı ve elektrik tesisatının işletilmesiyle ilgili olarak, bu Yönetmelik hükümleri yanında ilgili diğer mevzuat hükümleri de uygulanır.

Acil çıkış yolları ve kapıları

31- Acil çıkış yolları ve kapıları ile ilgili aşağıdaki hususlara uyulur:

- Acil çıkış yolları ve kapıları doğrudan dışarıya veya güvenli bir alana açılır ve çıkışı önleyecek hiçbir engel bulunmaz.
- Acil çıkış yolları ve kapıları herhangi bir tehlike durumunda, bütün çalışanların işyerini derhal ve güvenli bir şekilde terk etmelerine imkan sağlar.
- Acil çıkış yollarının ve kapılarının sayısı ile yerleşimi ve boyutlarının, yapı alanının ve çalışan barakalarının kullanım şekline ve boyutlarına, içinde bulunan ekipmana, bulunabilecek azami çalışan sayısına ve 27/11/2007 tarihli ve 2007/12937 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Binaların Yangından Korunması Hakkında Yönetmelik hükümlerine uygun olması sağlanır.
- Acil çıkış yolları ve kapıları, 11/09/2013 tarihli ve 28762 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Sağlık ve Güvenlik İşaretleri Yönetmeliğine göre işaretlenir. İşaretlerin uygun yerlere konulması ve kalıcı olması sağlanır.
- Acil çıkış yolları ve kapıları ile buralara açılan yol ve kapılarda çıkışı zorlaştıracak hiçbir engel bulunmaz.
- Aydınlatılması gereken acil çıkış yolları ve kapılarında elektrik kesilmesi halinde yeterli aydınlatmayı sağlayacak sistem bulundurulur.

Yangın algılama ve yangınla mücadele

32- Yapı alanının özelliklerine, çalışan barakalarının ve diğer tesislerin boyutlarına ve kullanım şekline, alandaki ekipmana, alanda bulunan maddelerin fiziksel ve kimyasal özelliklerine, bulunabilecek azami kişi sayısına bağlı olarak uygun nitelikte ve yeterli sayıda yangınla mücadele araç ve gereci ile gerekli yerlerde yangın dedektörleri ve alarm sistemleri bulundurulur.

33- Yangınla mücadele araç ve gereçleri, yangın dedektörleri ve alarm sistemlerinin düzenli bakımlarının ve mevzuata uygun sürelerde periyodik kontrollerinin yapılması sağlanır.

34- Otomatik olmayan yangın söndürme ekipmanı görünür ve kolayca erişilebilir yerlere konulur ve önlerinde engel bulundurulmaz. Yangın söndürme ekipmanları kolay kullanılabilir nitelikte olup, Sağlık ve Güvenlik İşaretleri Yönetmeliğine göre işaretlenir. İşaretlerin uygun yerlere konulması ve kalıcı olması sağlanır.

Çalışma yerlerinin, barakaların ve yolların aydınlatılması

40- Yapı alanındaki çalışma yerlerinin, barakaların ve yolların aydınlatılmasında aşağıdaki hususlara uyulur:

- Yapı işlerinin gündüz yapılması esastır, çalışma yerleri, barakalar ve yollar mümkün olduğu ölçüde doğal olarak aydınlatılır. Gece çalışmasının gerekli veya zorunlu olduğu çalışmalarda veya gün ışığının yetersiz olduğu durumlarda uygun ve yeterli suni aydınlatma sağlanır, gerekli hallerde darbeye karşı korumalı taşınabilir aydınlatma

araçları kullanılır. Suni ışığın rengi, sinyallerin ve işaretlerin algılanmasını engellemeyecek şekilde seçilir.

- b) Çalışma yerleri, barakalar ve geçiş yollarındaki aydınlatma sistemleri, çalışanlar için kaza riski oluşturmayacak özellikte olur ve uygun şekilde yerleştirilir.
- c) Çalışma yerleri, barakalar ve geçiş yollarındaki aydınlatma sistemindeki herhangi bir arızanın çalışanlar için risk oluşturabileceği yerlerde acil ve yeterli aydınlatmayı sağlayacak yedek aydınlatma sistemi bulundurulur.

Trafik yolları ve tehlikeli alanlar

- 42- Merdivenler, sabitlenmiş geçici merdivenler, yükleme yerleri ve rampalar da dahil olmak üzere trafik yolları; kolay ve güvenli geçişi sağlayacak, bu yerlerin yakınında çalışanlar için tehlike oluşturmayacak şekilde tasarlanarak yapılır.
- 43- Yayaların kullandığı ve yükleme boşaltma için kullanılanlar da dahil, araçlarla malzeme taşımada kullanılan yolların, potansiyel kullanıcı sayısına ve işyerinde yapılan işin özelliğine uygun boyutlarda olması sağlanır. Trafik yolları üzerinde taşıma işi yapılması durumunda, bu yolu kullanan diğer kişiler için yol kenarında yeterli güvenlik mesafesi bırakılır veya uygun koruyucu tedbirler alınır. Yollar görülebilir şekilde işaretlenir, düzenli olarak kontrolü yapılarak her zaman bakımlı olması sağlanır.
- 44- Araç trafiği olan yollar ile kapılar, geçitler, yaya geçiş yolları, koridorlar ve merdivenler arasında yeterli mesafe bulundurulur.
- 45- Yapı alanlarındaki girilmesi yasak bölgelere yetkisiz kişilerin girişi uygun araç ve gereç kullanılarak engellenir. Tehlikeli bölgeler açıkça işaretlenir, buralara görünür şekilde uyarı levhaları konulur. Bu bölgelere girme izni verilen çalışanları korumak için gerekli tedbirler alınır.
- 46- Trafik yolları güzergahında bulunan havai hatlar ve benzeri engeller ile alakalı gerekli işaretlemeler ve önlemler alınır.

İlk yardım

- 49- İşyerinde, 18/6/2013 tarihli ve 28681 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan İşyerlerinde Acil Durumlar Hakkında Yönetmeliğe uygun sayıda, ilkyardım yapabilen eğitilmiş çalışanların her an hazır bulundurulması sağlanır. İşyerinde kaza geçiren veya aniden rahatsızlanan çalışanların, tıbbi müdahale yapılan yerlere en kısa zamanda ulaşmalarını sağlayacak gerekli tedbirler alınır.
- 50- Yapı alanının büyüklüğü, yapılan işin niteliği ve kaza riskine göre, gerektiğinde işyerinde bir ya da daha fazla ilk yardım ve acil müdahale odası bulunması 29/12/2012 tarihli ve 28512 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan İş Sağlığı ve Güvenliği Hizmetleri Yönetmeliğinin 10 ve 11 inci madde hükümlerine göre sağlanır.
- 51- İlk yardım odaları yeterli ilk yardım malzeme ve ekipmanı ile teçhiz edilir ve sedyeleri kullanıma hazır halde bulundurulur. Bu yerler, Sağlık ve Güvenlik İşaretleri Yönetmeliğine uygun şekilde işaretlenir.
- 52- Çalışma koşullarının gerektirdiği her yerde ilkyardım ekipmanları kolay erişilebilir yerlerde bulundurulur ve Sağlık ve Güvenlik İşaretleri Yönetmeliğine uygun şekilde işaretlenir. Acil servis adresleri ve telefon numaraları görünür yerlerde bulundurulur.

Soyunma yeri ve elbise dolabı

- 53- İş elbisesi giymek zorunda olan çalışanların, etik olarak veya sağlık nedenleriyle, uygun olmayan bir yerde soyunmalarına izin verilmez. Bu durumda çalışanlar için uygun soyunma yerleri sağlanır. Soyunma yeri gerekmeyen işyerlerinde çalışanların elbiselerini koyabilecekleri uygun bir yer tahsis edilir.
- 54- Soyunma yerlerinin aşağıda belirtilen hususlara sahip olması sağlanır;
- Kolay ulaşılabilir yerde olması,
 - Yeterli kapasitede olması,
 - Yeterli sayıda oturma yerleri bulunması,
 - Kadınlar ve erkekler için ayrı soyunma yerleri olması,
 - Her çalışan için çalışma saatleri içinde giysilerini koyabilecekleri yeterli büyüklükte kilitli dolaplar bulunması,
 - Nemli, tozlu, kirli, tehlikeli maddeler ile çalışılan yerlerde ve benzeri işlerde iş elbiseleri ile harici elbiselerin ayrı yerlerde muhafaza edilmesi için, her çalışan için yeterli nitelikte iki bölmeli dolap veya iki ayrı elbise dolabı bulunması.

Duşlar ve lavabolar

- 55- Yapılan işin veya sağlıkla ilgili nedenlerin gerektirmesi halinde, çalışanların yıkanmalarının, temizlenmelerinin gerektiği her durumda, kadın ve erkek çalışanlar için ayrı ayrı olmak üzere sıcak ve soğuk su imkânı bulunan uygun yıkanma yerleri ve duşlar tesis edilir. Duşlar, çalışanların rahatça yıkanabilecekleri genişlikte, dışarıdan içerisi görünmeyecek, uygun havalandırma, aydınlatma, termal konfor ve hijyen şartları sağlanacak şekilde yapılır.
- 56- Duş tesisi gerektirmeyen işlerde, çalışma yerlerinin ve soyunma odalarının yakınında, gerektiğinde sıcak suyu da olan, lavabolar bulunur. Lavabolar erkek ve kadın çalışanlar için ayrı ayrı yapılır.
- 57- Duşlar ve lavaboların her zaman çalışanların kullanımına hazır halde olması sağlanır, buralarda gerekli temizlik malzemeleri bulundurulur. Duş veya lavaboların soyunma yerlerinden ayrı yerlerde bulunması durumunda, duş ve lavabolar ile soyunma yerleri arasında kolay geçiş yolları sağlanır.

Tuvaletler ve lavabolar

- 58- Çalışma, dinlenme, yıkanma ve soyunma yerlerine yakın yerlerde, kadın ve erkek çalışanlar için ayrı ayrı olmak üzere, yeterli sayıda tuvalet ve lavabolar tesis edilir. Tuvalet ve lavabolarında, uygun havalandırma, aydınlatma, termal konfor ve hijyen şartları sağlanır ve gerekli temizlik malzemeleri bulundurulur.

Dinlenme ve barınma yerleri

- 59- Özellikle, çalışan sayısının fazla olması, işin niteliği veya çalışma yerinin uzak olması ve benzeri nedenlerin sağlık ve güvenlik yönünden gerektirmesi halinde, çalışanlara, kolay ulaşılabilen dinlenme veya barınma yerleri sağlanır. Bu tür imkânlar yoksa iş aralarında çalışanların dinlenebileceği uygun yerler sağlanır.
- 60- Dinlenme ve barınma yerleri, sağlık şartları ve dış etkilerden korunma bakımından yeterli nitelikte, mahfuz bir yere, zemini düzeltilerek kurulur ve drenaj için gerekli tedbirler alınır.

ÇSGB

T.C. ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
İŞ TEFTİŞ KURULU BAŞKANLIĞI

- 61- Dinlenme, barınma ve sosyal amaçlı kullanılan tesisler, yanıcı olmayan ve kolay tutuşmayan malzemeden inşa edilir. Barınma amacıyla çadır ve branda kullanılmaz. Meskûn mahal dışında, yol, demiryolu, köprü inşaatı gibi açık havada yapılan çalışmalarda, barınma ve benzeri ihtiyaçları gidermek amacıyla, sadece yanmaz malzemelerden yapılmış çadırlar kullanılabilir.
- 62- Barınma yerlerinde kullanılan ısıtma, soğutma ve havalandırma sistemleri, elektrik tesisatları ile aydınlatmalar için gerekli güvenlik tedbirleri alınarak yeterli ve uygun araçlar sağlanır, yangına neden olmayacak şekilde tesis edilip, kullanıma alınır. Isıtma sistemlerinde yangın riski oluşturacak mangal, maltız ve benzeri açık ateş kullanılmaz.
- 63- Barınma yerlerinde, çalışanların kullanmaları için yeterli sayıda karyola, ranza, yatak, battaniye ve benzerleri işveren tarafından sağlanır. Yatak, battaniye ve benzerleri temiz bir halde bulundurulur, gerektiğinde dezenfekte edilir.
- 64- Dinlenme ve barınma yerlerinin yeterli genişlikte olması sağlanır ve bu yerlerde çalışanlar için yeterli sayıda masa ve arkalı sandalye buldurulur. Dinlenme ve barınma yerlerinde sigara içmeyenlerin sigara dumanından korunmaları için gerekli tedbirler alınır.
- 65- Sabit barınma tesislerinde; bir dinlenme odası, bir boş vakit değerlendirme odası, yeterli duş, tuvalet, lavabo ve temizlik malzemesi bulundurulur. Çalışan sayısı göz önünde bulundurularak bu yerlerde yatak, dolap, masa ve arkalı sandalyeler bulundurulur ve bunlar, kadın ve erkek çalışanların varlığı dikkate alınarak yerleştirilir.

B) Yapı Alanlarındaki Özel Asgari Şartlar

İskeleler

- 17- Ön yapımlı bileşenlerden oluşan cephe iskeleleri ve iskele şeklinde kullanılan geçici iş ekipmanlarının, TS EN 12810-1, TS EN 12810-2, TS EN 12811-1, TS EN 12811-2 ve TS EN 12811-3 standartlarına ve ilgili diğer ulusal standartlara, konu ile ilgili ulusal standart bulunmaması halinde ilgili uluslararası standartlara uygun olması sağlanır.
- 18- Asma iskeleler, cephe platformları, güç kaynağıyla veya elle çalışabilen, sabit veya hareketli, daimi veya geçici asılı erişim donanımları ve bu donanımı oluşturan parçaların ilgili ulusal standartlara, konu ile ilgili ulusal standart bulunmaması halinde ilgili uluslararası standartlara uygun olması sağlanır.
- 19- Seçilen iskelenin kurulum ve kullanım şekline göre sağlamlık ve dayanıklılık hesapları üreticiden temin edilir, mevcut değilse yapılır veya yaptırılır. Bu hesaplar yapılmadan veya yapılan hesaplar sonucunda iskelenin güvenli olmadığı tespit edilmesi halinde iskeleler kullanılamaz.

İskelelerde genel tedbirler

- 20- İskelelerin aşağıdaki hususlara uygun olması sağlanır;
 - a) Kendiliğinden hareket etmeyecek, stabilitesi bozulmayacak ve çökmeyecek şekilde tasarlanmış, imal edilmiş ve kurulmuş olması,
 - b) İskele sistemlerinin güvenli bir şekilde desteklenmesi, yatay ve düşey kuvvetlere karşı uygun şekilde sabitlenmesi,
 - c) Doğru şekilde ve bakımlı bulundurulması,

- ç) Korozyona karşı uygun malzeme kullanılması,
d) İskele sisteminde çatlak, kırık, yıpranmış ve korozyona uğramış özellikteki iskele ve bağlantı elemanlarının kullanılmaması,
e) İskelelerde görülen kusurların derhal giderilerek zayıf kısımların güçlendirilmesi.
- 21- İskele platformları hareket etmeyecek şekilde iskele sistemine sabitlenir. Platform elemanları ile iskele dikey elemanları arasında ve platform döşemesinde çalışanların düşmesine sebep olabilecek boşluk bulunmaması sağlanır.
- 22- İskelelerdeki korkuluk sistemlerinin bu Yönetmeliğin Ek-4 (A) Yüksekte Çalışma başlığının 6 ncı maddesinde tanımlanan özelliklere uygun olması sağlanır.
- 23- İskelelerdeki bütün bağlantı yerleri ile bağlantı elemanlarının yeterli sağlamlıkta olması sağlanır ve bu bağlantıların kendiliğinden ayrılmaması için gerekli tedbirler alınır.
- 24- İskele sistemlerinin kurulması, kullanılması ve sökülmesinde İş Ekipmanlarının Kullanımında Sağlık ve Güvenlik Şartları Yönetmeliğinde belirtilen hükümlere uyulur.
- 25- İskeleler aşağıda belirtilen durumlarda işveren tarafından görevlendirilen ehil bir kişi tarafından kontrole tabi tutularak, iskeleler ile ilgili özel tedbirlerde belirtilen hususları içeren kontrol raporu hazırlanır, rapor sonucunda sadece güvenli olduğu tespit edilen iskelelerde çalışma yapılır;
- a) Kullanılmaya başlamadan önce,
b) Haftada en az bir kez,
c) Üzerinde değişiklik yapıldığında,
ç) Belli bir süre kullanılmadığında,
d) Sismik sarsıntı, kuvvetli rüzgârlar gibi olumsuz hava şartlarına veya denge ve sağlamlığını etkileyebilecek diğer koşullara maruz kaldığında.
- 26- İskelelerin taşıyabilecekleri azami ağırlıklar, levhalar üzerine yazılarak iskelelerin uygun ve görülebilir yerlerine asılır. Belirtilen bu ağırlıkları aşan yükler iskelelere yüklenmez.
- 27- İskelelerin üzerine moloz ve artıklar ile geçişi engelleyecek malzemeler bırakılmaz.
- 28- İskelelerde geçiş amacıyla en az 60 santimetre genişliğinde ve kenarlarında bu Yönetmeliğin Ek-4 (A) Yüksekte Çalışma başlığının 6 ncı maddesinde tanımlanan özelliklere uygun korkuluk sistemleri bulunan geçitler kullanılır.
- 29- Vinç veya benzeri makinelerin kullanılması sırasında, yüklenen malzemenin iskeleye takılmaması için gerekli tedbirler alınır.
- Ön yapımlı bileşenlerden oluşan cephe iskeleleri ve seyyar iskelelerde özel tedbirler:
- 30- Ön yapımlı bileşenlerden oluşan cephe iskelelerinin kurulumunda, taşıyıcı sisteme ait düşey ve yatay elemanların eksiksiz olarak kullanılması ve sistemin yeteri kadar çapraz elemanlarla takviye edilmesi sağlanır.
- 31- Ön yapımlı bileşenlerden oluşan cephe iskelelerinde taşıyıcı sisteme ait dairesel kesitli düşey ve yatay elemanların anma dış çapının en az 48,3 milimetre olması, anma et kalınlıklarının ise malzeme cinsine ve en küçük akma dayanımına uygun olması sağlanır.
- 32- Cephe iskeleleri binaya mümkün olduğunca yakın kurulur, bunun mümkün olmadığı durumlarda çalışanların bina ile iskele arasından düşmelerini önleyici tedbirler alınır.

- 33- Cephe iskelelerinin ayaklarında sabit veya düşeyliği ayarlanabilir taban plakaları ve yumuşak zeminlerde yükü dağıtmak için taban plakaları altlarında uygun malzemeden yapılmış altlıklar kullanılır. Sağlam olmayan ve uygunsuz malzemeler destek parçaları olarak kullanılmaz, iskelenin sağlam ve dengeli olması sağlanır.
- 34- İskelelerde çalışılan platformlara güvenli ulaşımın sağlanması için merdiven sistemleri veya benzeri güvenli ulaşım sistemleri kullanılır.
- 35- Madeni cephe iskeleleri statik elektriğe karşı uygun şekilde topraklanır.
- 36- Seyyar iskeleler, üzerinde çalışan bulunduğu durumlarda hareket ettirilmez. İskelenin dik ve platformun düz olması sağlanır. İskele ayaklarında iskelenin kendiliğinden hareket etmesini engelleyecek fren kolu gibi uygun tertibatlar bulunur.

Asma iskele, cephe platformu ve asılı erişim donanımları şeklindeki iskele sistemlerinde özel tedbirler:

- 37- İskele taşıyıcı sistemi için kullanılacak halatlar, hareketi sağlayan mekanik tesisat ve motor tertibatı, fren sistemleri, çalışma platformu ve diğer güvenlik teçhizatları her gün işe başlamadan önce kontrol edilir.
- 38- İskelelerin hareketlerini sağlayan makine, teçhizat ve vinçlerin, kullanılmaya başlanmadan önce, montajını gerçekleştiren yetkili teknik elemanlarca kullanıma elverişli olduklarına dair belgeler hazırlanarak, bu belgeler işyerinde bulundurulur.
- 39- İskelelerin, çalışma sırasında sağa sola veya ileri geri hareket etmeden asılı kalması sağlanır.
- 40- İskelelerin taşıyabileceği azami yük miktarı belirtilerek, bu miktardan fazla yükleme yapılmaz. Asma iskelelerde merdiven kullanılmaz.
- 41- İskeleler, çalışma konumunda devreye sokulabilecek durdurma fren sistemleriyle donatılır. Ayrıca iskelelerde düşmeyi önleyici teçhizat ve ikincil fren sistemleri bulunur. Halatlı kaldırma tertibatlarında çalışma konumunda güç kaynağının kesilmesi durumunda otomatik olarak devreye giren ayrı bir tutma freni bulunur. İskelelerde düşmeyi önleyici teçhizat, tutma frenleri ve ikincil fren sistemi gibi güvenlik tedbirlerinin çalışma esnasında sistemi durdurma amaçlı kullanılmaması için gerekli tedbirler alınır.
- 42- Güç tahrikli halatlı asma iskele sistemlerinde, aşırı yük algılama sistemleri, otomatik hız algılayıcı sistemler, en düşük ve en yüksek çalışma seviyelerinde devreye girecek halat sonu sınır anahtarları, yapıdan kaynaklanan tehlikeli durum varsa çarpışmayı önleyici düzenekler, iskele platformunun yatay düzlemde kalmasını sağlayan eğim algılayıcılar gibi güvenlik sistemleri bulunur.
- 43- İskele sistemlerinde çalışan sayısı kadar dikey yaşam hattı oluşturulur. Çalışanlara bağlantı aparatları ve halat tutucularıyla beraber tam vücut kemer sistemleri verilerek kullanımı sağlanır. Dikey yaşam hatlarının üst uçları uygun bir yere sağlam ve güvenli bir şekilde sabitlenir.
- 44- Halatlı sistemlerde halatların sarıldığı ve geçtiği mekanik teçhizatlardan kurtulmalarını, hareket sırasında çekme sisteminde halatların kaymasını önleyen tedbirler alınır.
- 45- İskelelerin, iniş ve çıkış yollarında herhangi bir engel bulunmaması için gerekli tedbirler alınır.

46- İskele platformunu taşıyan, tutan sistem ve bu sistemin bağlantı ve sabitleme noktalarının en olumsuz yükleme koşullarında oluşan statik ve dinamik kuvvetleri karşılayacak nitelikte olması sağlanır.

El merdivenleri:

47- Yapılan işe ve bulunması halinde ulusal standartlara uygun, basamakları kaymaz malzemedden yapılmış veya kaymaz malzeme ile kaplanmış, yeterli sağlamlıkta el merdivenleri kullanılır. Basamakları, kolları veya bağlantı yerleri kırılmış, çatlamış, yıpranmış, hasar görmüş ekipmanlar kullanılmaz. El merdivenleri düzenli olarak kontrol edilerek kusurlu merdivenlerin kullanılmaması sağlanır.

48- El merdivenlerinin kullanılmasında İş Ekipmanlarının Kullanımında Sağlık ve Güvenlik Şartları Yönetmeliğinde belirtilen hükümlere uyulur.

Tesis, makine, ekipman

49- Mekanik el aletleri, kaldırma araçları, kazı ve malzeme taşıma işlerinde kullanılan makine ve araçlar da dahil olmak üzere herhangi bir güçle çalışan tesis, makine ve ekipmanlarda aşağıda belirtilen hususlara uyulur;

- Mümkün olduğu kadar ergonomi prensipleri dikkate alınarak uygun şekilde ve yeterli sağlamlıkta tasarlanmış ve imal edilmiş olması,
- Her zaman iyi çalışabilir durumda olması,
- Doğru şekilde kurulması,
- Sadece tasarlandıkları işler için, uygun eğitim almış kişilerce doğru şekilde kullanılması.

50- Tüm iş ekipmanlarının periyodik olarak kontrol, test ve deneyleri, İş Ekipmanlarının Kullanımında Sağlık ve Güvenlik Şartları Yönetmeliğinde belirtilen hükümlere uygun yapılır.

51- Her türlü iş ekipmanı için üzerinde kurulu olduğu veya hareket halinde olduğu zeminin sağlamlığı kontrol edilir. Zeminin sağlamlığından emin olunmadan ve gerekli hallerde dengeleme ve sabitleme yapılmadan çalışılmaya başlanmaz. Hendek kenarları ve dik eğimli yerlerde zemin kaymasını ve makinenin kaymasını önleyici tedbirler alınır.

52- İş ekipmanlarında, operatörün görüş alanının kısıtlı olduğu durumlarda, operatöre rehberlik edecek, konuyla ilgili eğitim almış bir işaretçi görevlendirilir.

53- Kazı ve malzeme taşıma işlerinde kullanılan makine ve araçların manevra ve park yerleri ile hareket alanları belirlenir.

54- Kazı ve malzeme taşıma işlerinde kullanılan makine ve araçların bütün manevraları bir gözetici tarafından yönetilir ve bu araçların geri manevraları esnasında sesli ve ışıklı uyarıların çalışır durumda olması sağlanır.

55- Kazı ve malzeme taşıma işlerinde kullanılan makine ve araçların kazı çukuruna veya suya düşmemesi için gerekli koruyucu tedbirler alınır.

56- Kazı ve malzeme taşıma işlerinde kullanılan makine ve araçlarda sürücünün bulunduğu kısım, aracın devrilmesi durumunda sürücünün ezilmemesi ve düşen cisimlerden korunması için uygun şekilde yapılır.

57- Tüm araçlar, taşıtlar ve iş makinelerinde operatör kabinlerinde sadece operatörün bulunmasına izin verilir. Ancak kamyon ve benzeri araçların sürücü mahallinde yardımcı sürücü (muavin) bulunmasına müsaade edilebilir.

- 58- Kaldırma araçlarında kaldırılacak yükün çeşidi, boyutu, şekli ve diğer fiziksel özelliklerine uygun kaldırma aparatları kullanılarak uygun çalışma yöntemi tercih edilir.
- 59- Yük kaldırmada kullanılan ekipmanlar ile ilgili İş Ekipmanlarının Kullanımında Sağlık ve Güvenlik Şartları Yönetmeliğinde belirtilen hükümlere uyulur.
- 60- Kaldırma ekipmanlarında yük kaldırılması ve ekipmanın hareketi esnasında devreye girecek sesli ve ışıklı ikaz sistemleri bulundurulur.
- 61- Kaldırma ekipmanlarında, belirtilen alt ve üst güvenlik sınır noktaları veya ekipmanın hareketini sınırlayan alan aşıldığında, kapasitesinin üzerinde kullanım durumlarında devreye girerek elektrik akımını otomatik olarak kesen ve tamburun hareketini frenleyen güvenlik tertibatları bulunması sağlanır.

Kazı işleri, kuyular, yeraltı işleri, tünel ve kanal işleri

- 62- Kazı işine başlanmadan önce aşağıda belirtilen hususlara uyulur:
- Kazının bitişik yapıları etkileyip etkilemeyeceği araştırılır ve etkileme ihtimali mevcut ise kazı başlamadan önce gerekli tedbirler alınır.
 - Yer altı kabloları, gaz boruları, su, kanalizasyon ve diğer dağıtım sistemlerinin yerleri belirlenir ve bunlardan kaynaklanabilecek tehlikeleri asgariye indirmek için gerekli tedbirler alınır.
 - Meskûn mahallerde, yapı alanının çevresi yeterli yükseklik ve sağlamlıkta uygun malzemedен yapılmış perde ile çevrilerek ikaz ve uyarı için gerekli düzenlemeler yapılır, bunlar yapının bitimine kadar bu şekilde korunur.
 - Meskûn mahallerin dışında yapılan kazıların kenarlarına uyarı şeritleri çekilerek ikaz levhaları asılır.
- 63- Kazı işleri, kuyular, yeraltı işleri ile tünel ve kanal çalışmalarında aşağıda belirtilen hususlara uyulur:
- Çalışmalar, işveren tarafından görevlendirilen ehil kişi gözetiminde yapılır.
 - Çalışma alanına giriş ve çıkış için güvenli yollar sağlanır.
 - Kazılarda zemin yapısı, iklim koşulları, kazı alanı yakınlarında meydana gelebilecek sarsıntılar, çevredeki su kaynakları ve fazla yük kuvvetleri göz önüne alınarak uygun şev açılı belirlenir ve/veya statik hesabı yapılmış uygun destek ve setler kullanılır. Kazı yüzeyleri, şevlerin eğimi ve yüksekliği zeminin yapısına, sağlamlığına ve çalışma yöntemlerine uygun seçilir.
 - Malzeme veya cisim düşmesine, su baskını tehlikesine ve insanların düşmesine karşı uygun tedbirler alınır.
 - Tehlikeli veya zararlı olmayan özellikte solunabilir hava sağlamak için bütün çalışma yerlerinde gerekli tedbirler alınır.
 - Yangın, parlama, patlama, su baskını veya göçük gibi durumlarda çalışanların güvenli bir yere ulaşmaları sağlanır.
- 64- Kazı (yan) yüzlerinde aşağıda belirtilen durumlarda genel kontrol yapılır, kontrol sonucunda çalışma ortamının güvenli olduğu belirtilmeden çalışmaya başlanılmaz;
- Her vardiyadan önce,

- b) Patlatma yapılıyorsa her patlatmadan sonra,
 - c) Beklenmedik parça düşmelerinden sonra,
 - ç) Desteklerdeki önemli bir zarardan sonra,
 - d) Şiddetli yağış, don ve kardan sonra.
- 65- Çalışma sırasında ortaya çıkan tozların çalışanların sağlığına zarar vermemesi için gerekli tedbirler alınır. Çalışma alanında zararlı kimyasalların, zehirli ve boğucu gazların ya da serbest silis tozları gibi tehlikeli maddelerin bulunduğu anlaşıldığında, çalışanlar derhal oradan uzaklaştırılarak gerekli tedbirler alınır ve güvenli çalışma ortamı sağlanmadan tekrar çalışmaya başlanmaz.
- 66- Meskûn mahallerde kazı üzerinden geçişlerin sağlanması için ahşap veya metalden yapılmış asgari 80 santimetre eninde ve her iki tarafı korkuluklu geçitler kullanılır, geçit korkuluklarının bu Yönetmeliğin Ek-4 (A) Yüksekte Çalışma başlığının 6 ncı maddesinde tanımlanan özelliklere uygun olması sağlanır.
- 67- Açıkta yapılan 150 santimetreden daha derin kazı işlerinde ve her derinlikte yapılan temel ve kanal kazılarında yan yüzeylerin altlarının şerit gibi kazılarak yukarıdan çökertilmesi şeklinde çalışma yapılması engellenir. Ayrıca kanallarda yan duvarların göçmemesi için gerekli tedbirler alınır.
- 68- Kazı alanından çıkartılan hafriyat ile kazı kenarı arasında yeterli mesafe bulundurulur ve hafriyatın kazı alanına akma riski bulunuyorsa uygun bariyerler kullanılır. Kazı mahallinde bulunan hareketli araçlar ve kazı stabilitesini etkileyebilecek diğer araçlar ile kazı kenarı arasında gerekli güvenlik mesafesi bırakılır.
- 69- Kazı işlerinde yağış sırasında çalışma yapılmaz.
- 70- Kazı işlerinde çalışanların çalışma alanına ulaşmaları için uygun ve güvenli yöntemler kullanılır, destek ve setlerin iniş ve çıkış için kullanılması engellenir.
- 71- Makinelerle yapılan kazı işlerinde, bu makinelerin hareket alanına çalışanların girmelerine izin verilmez.

Çatı işleri

- 79- Çatılarda veya eğik yüzeylerde yapılan çalışmalarda; çalışanların, aletlerin, diğer nesne ve malzemelerin düşmesini veya benzeri diğer riskleri önlemek amacıyla güvenli kenar koruma sistemleri, çatı merdivenleri, güvenlik ağları, çalışma platformları, korkuluklu iskeleler, kayarak düşmeyi önleme sistemleri veya dikey ve yatay yaşam hatları gibi toplu koruyucu tedbirler alınır.
- 80- Çalışanların çatı üzerinde veya kenarında veya kırılabilir malzemeden yapılmış herhangi bir yüzey üzerinde çalışmak zorunda olduğu hallerde; sağlam olmayan ve kırılabilir maddeden yapılmış yüzeylerde dalgınlıkla yürümelerini veya düşmelerini önleyecek gerekli tüm tedbirler alınır.

Beton döküm işleri

- 81- Beton dökümünde aşağıdaki hususlara uyulması sağlanır;
- a) Beton pompasının beton dökülecek yere uygun durumda konumlandırılması,
 - b) Beton pompasının destek pabuçlarının zemine uygun şekilde sabitlenmesi,

- c) Beton pompası bom ve hortumların birleşim yerlerinde hava basıncından dolayı oluşabilecek açmaların önlenmesi için gerekli kontroller yapılması,
- ç) Pompa kollarının açılmasında ve toplanmasında çevredeki bina, elektrik iletim hatları gibi tesislerin oluşturduğu risklerin ortadan kaldırılması,
- d) Enerji nakil hatlarının altlarında pompa çalıştırılmaması veya zorunlu olduğu durumlarda enerji nakil hatlarıyla temasının olmaması için gerekli tedbirlerin alınması,
- e) Beton pompası bomunun ucundaki bom hortumunun güvenli yöntemlerle idare edilmesi,
- f) Beton yığılmasının tehlike oluşturacağı döşeme betonu dökümü gibi işlerde betonun uygun şekilde yayılarak dökülmesi,
- g) Beton dökülen kısmın hemen altında çalışma yapılmaması,
- ğ) Beton dökülen ağızda hortumun savrulmaması,
- h) Beton pompası operatörünün betonun döküldüğü yeri görmemesi durumunda uygun haberleşme imkânı sağlanması,
- ı) Beton dökümü bitinceye kadar kalıpların sürekli kontrol edilmesi,
- i) Kalıp açılması ve patlamasının gerekli tedbirler alınarak önlenmesi.

Betonarme kalıp işleri

- 82- Kalıp işleri işveren tarafından görevlendirilen ehil kişi gözetiminde ve konu ile ilgili tecrübe sahibi çalışanlarca yapılır.
- 83- Kalıp panolarının, geçici destek ve payandaların üzerlerine binen yüke ve gerilime dayanacak şekilde planlanması, tasarlanması, kurulması ve korunması sağlanır.
- 84- Çalışanları, kalıp sisteminin geçici dayanıksızlık veya kırılma risklerinden korumak için yeterli tedbirler alınır.
- 85- Betonarme kalıplarının yeterliliği her beton dökümünden önce kontrol edilir. Özellikle kayar kalıp, tünel kalıp ve masa kalıplardaki bağlantı yerleri, sabitleme elemanları, tijler, hidrolik hortumları, taşıma yerleri, pano krikoları, teker sistemleri, fiş krikoları, yayların aksları ve hareketli parçalar, sapma pimler, ağ sistemleri ve benzeri kalıp parça ve unsurları düzenli olarak ve her kullanımdan önce kontrol edilerek deformasyona uğramış ve güvenliği tehlikeye atabilecek durumda olanların kullanılmasına müsaade edilmez.
- 86- Kalıp sökme işi için izlenecek çalışma yöntemi, parçaların hangi sırayla sökülmesi gerektiği, çalışanların çalışma yerlerine güvenli ulaşımı, sökülen kalıp malzemelerinin çalışma ortamından güvenli şekilde uzaklaştırılması ve istifi, kalıp malzemelerinin dengeli olarak yere indirilmesi veya yukarıya çıkarılması gibi konularda gerekli düzenlemeler yapılır, araç ve gereçler eksiksiz olarak temin edilir. Söküm sırasında, söküm alanında görevli çalışanlar hariç kimse bulundurulmaz.

Metal ve beton karkas ve prefabrik elemanlar, çelik yapı işleri

- 87- Metal veya beton karkaslar ve bunların parçalarının, geçici destekler ve payandaların, prefabrik yapı elemanlarının üzerlerine binen yük ve gerilime dayanacak şekilde planlanması, tasarlanması, kurulması ve korunması sağlanır.
- 88- Çelik yapılarda kullanılacak bütün ana taşıyıcı, tali taşıyıcı ve bağlantı malzemelerinin dayanıklılığının ve diğer özelliklerinin taşıyacakları yüklere göre standartlara uygun olması,

koroziona uğramış ve deforme olmuş malzemelerin gerekli tedbirler alınmadıkça bu tür yapılarda kullanılmaması sağlanır.

- 89- Metal veya beton karkasların ve bunların parçalarının, geçici destekler ve payandaların, prefabrik yapı elemanlarının ve çelik yapı elemanlarının kaldırılması, yüklenmesi, taşınması, montajı ve sökümü, projesine uygun olarak işveren tarafından görevlendirilen ehil kişi gözetiminde ve konu ile ilgili tecrübe sahibi çalışanlarca gerçekleştirilir.
- 90- Montaj yapılacak mahallin etrafı emniyet şeridiyle işaretlenir. Bu alanın etrafına montaj yapıldığını gösterir levhalar asılır ve görevliler haricinde montaj sahasına giriş çıkışlar engellenir. Montaj çalışması yapılan mahallin altında çalışan bulundurulmaz.
- 91- Çalışanları, yapının geçici dayanıksızlık veya kırılma risklerinden kaynaklanan risklerden korumak için yeterli tedbirler alınır.

4.3. İş Ekipmanlarının Kullanımında Sağlık ve Güvenlik Şartları Yönetmeliği

İş ekipmanının kontrolü

MADDE 7

- (1) İşyerinde kullanılan iş ekipmanının kontrolü ile ilgili aşağıdaki hususlara uyulur.
 - a) İş ekipmanının güvenliğinin kurulma ve montaj şartlarına bağlı olduğu durumlarda, ekipmanın kurulmasından sonra ve ilk defa kullanılmadan önce ve her yer değişikliğinde ekipmanın, periyodik kontrolleri yapmaya yetkili kişiler tarafından kontrolü yapılır, doğru kurulduğu ve güvenli şekilde çalıştığını gösteren belge düzenlenir.
 - b) İşverence, arızaya sebep olabilecek etkilere maruz kalarak tehlike yaratabilecek iş ekipmanının;
 - 1) Periyodik kontrolleri yapmaya yetkili kişilerce periyodik kontrollerinin yapılması,
 - 2) Çalışma şeklinde değişiklikler, kazalar, doğal olaylar veya ekipmanın uzun süre kullanılmaması gibi iş ekipmanındaki güvenliğin bozulmasına neden olabilecek durumlardan sonra, arızanın zamanında belirlenip giderilmesi ve sağlık ve güvenlik koşullarının korunması için periyodik kontrolleri yapmaya yetkili kişilerce gerekli kontrollerin yapılması,sağlanır.
 - c) Kontrol sonuçları kayıt altına alınır ve yetkililer her istediğinde gösterilmek üzere uygun şekilde saklanır.
- (2) İş ekipmanı işletme dışında kullanıldığında, yapılan son kontrol ile ilgili belge de ekipmanla birlikte bulundurulur.
- (3) Hangi tür iş ekipmanının kontrole tabi tutulacağı, bu kontrollerin hangi sıklıkla ve hangi şartlar altında yapılacağı ile kontrol sonucu düzenlenecek belgelerle ilgili usul ve esaslar EK-III'te belirtilmiştir.

EK-I İŞ EKİPMANLARINDA BULUNACAK ASGARİ GEREKLER

Yüklerin kaldırılmasında kullanılan iş ekipmanları için asgari gerekler:

- 3.2.1. Yük kaldırma ekipmanı kalıcı olarak kurulduğunda, özellikle kaldırılan yük ve montaj veya bağlantı noktalarındaki gerilmeler dikkate alınarak ekipmanın mukavemet ve kararlılığı sağlanır.

3.2.2. Yüklerin kaldırılması için kullanılan makinelerde, kaldırılabilir maksimum yük açıkça görünecek şekilde işaretlenir, makinenin değişik şekillerde kullanımında da maksimum yükü gösteren levhalar veya işaretler bulunur.

3.2.2.1. Kaldırma için kullanılan aksesuarlar da güvenli kullanım için gereken özelliklerini gösterecek şekilde işaretlenir.

3.2.2.2. İnsan kaldırmak ve taşımak için tasarlanmamış iş ekipmanları, amacı dışında kullanımını önlemek için uygun bir şekilde ve açıkça işaretlenir.

3.2.3. Sabit olarak kurulacak iş ekipmanı, yükün;

- Çalışanlara çarpması,
- Tehlikeli bir şekilde sürüklenmesi veya düşmesi,
- İstem dışı kurtulması,

riskini azaltacak şekilde tesis edilir.

3.2.4. Çalışanları kaldırma veya taşımada kullanılan iş ekipmanlarında;

- Taşıma kabini düşme riski uygun araçlarla önlenir,
- Kullanıcının kendisinin kabinden düşme riski önlenir,
- Özellikle cisimlerle istenmeyen temas sonucu, kullanıcının çarpma, sıkışma veya ezilme riski önlenir,
- Herhangi bir olay neticesinde kabin içinde mahsur kalan çalışanların tehlikeye maruz kalmaması ve kurtarılması sağlanır.

3.2.4.1. Şayet, çalışma yerinin özelliği ve yükseklik farklılıklarından dolayı taşıma kabini düşme riski, alınan güvenlik önlemlerine rağmen önlenemiyorsa, emniyet katsayısı daha yüksek güvenlik halatı ile teçhiz edilip, her çalışma günü kontrol edilir.

EK-II EKİPMANININ KULLANIMI İLE İLGİLİ HUSUSLAR

El merdivenlerinin kullanımı ile ilgili özel hükümler

4.2.1. El merdivenleri, kullanımı sırasında sağlam bir şekilde yerleştirilir. Portatif el merdivenleri, basamakları yatay konumda olacak şekilde düzgün, sağlam, ölçüsü uygun, sabit pabuçlar üzerinde durmalıdır. Asılı duran el merdivenleri güvenli bir şekilde tutturulur, ip merdivenler hariç, yerlerinden çıkarılması ve sallanması önlenir.

4.2.2. Portatif el merdivenlerinin kullanımı sırasında üst veya alt uçları sabitlenerek veya kaymaz bir malzeme kullanılarak veya aynı korumayı sağlayan diğer tedbirlerle, ayaklarının kayması önlenir. Platformlara çıkmakta kullanılan el merdivenleri, platformda tutunacak yer bulunmadığı durumlarda, güvenli çıkışı sağlamak için platform seviyesini yeteri kadar aşacak uzunlukta tesis edilir. Uzatılıp kilitlenebilir ve eklenebilir el merdivenleri, parçalarının birbirinden ayrı hareket etmeleri önlenecek şekilde kullanılır. Mobil el merdivenleri, üzerine çıkılmadan önce hareketleri durdurulur ve sabitlenir.

4.2.3. El merdivenlerinde her zaman çalışanların elleriyle tutunabilecekleri uygun yer ve sağlam destek bulunur. Özellikle, bir el merdiveni üzerinde elle yük taşıyorsa bu durum elle tutacak yer bulunması zorunluluğunu ortadan kaldırmaz.

İskelelerin kullanımı ile ilgili özel hükümler

- 4.3.1. Seçilen iskelenin sağlamlık ve dayanıklılık hesabı mevcut değilse veya var olan hesaplar seçilen iskele tipinde tasarlanan yapısal değişikliklere uygun değilse veya iskelenin genel olarak alışılmış standart konfigürasyonlara uygun yapıda imal edilmemiş olduğu durumlarda bunların sağlamlık ve dayanıklılık hesapları yapılır. Bu hesaplar yapılmadan iskeleler kullanılamaz.
- 4.3.2. Seçilen iskelenin karmaşıklığına bağlı olarak kurma, kullanma ve sökme planı; yapı işlerinde inşaat mühendisi, inşaat teknikeri veya yüksek teknikeri; gemi inşası ve sökümü işlerinde ise gemi inşaatı mühendisi tarafından yapılır veya yaptırılır. Bu plan, iskele ile ilgili detay bilgileri içeren standart form şeklinde olabilir.
- 4.3.3. İskelenin taşıyıcı elemanlarının kayması; yeterli sağlamlıktaki taşıyıcı zemine sabitlenerek, kaymaz araçlar kullanarak veya aynı etkiye sahip diğer yöntemlerle önlenir. İskelenin sağlam ve dengeli olması sağlanır. Yüksekte çalışma sırasında tekerlekli iskelelerin kazara hareket etmesini önleyecek uygun araçlar kullanılır.
- 4.3.4. İskele platformlarının boyutu, şekli ve yerleştirilmesi yapılan işin özelliklerine ve taşınan yüke uygun ve güvenli çalışma ve geçişlere izin verecek şekilde olması gerekir. İskele platformları normal kullanımda, elemanları hareket ettirmeyecek şekilde kurulur. Platform elemanları ve dikey korkulukların arasında düşmelere neden olabilecek tehlikeli boşluklar bulunmaması gerekir.
- 4.3.5. Kurma, sökme veya değişiklik yapılması sırasında iskelenin kullanıma hazır olmayan kısımları, 23/12/2003 tarihli ve 25325 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Güvenlik ve Sağlık İşaretleri Yönetmeliğine uygun şekilde genel uyarı işaretleri ile işaretlenir ve tehlikeli bölgeye girişler fiziki olarak engellenir.
- 4.3.6. İskelelerin kurulması, sökülmesi veya üzerinde önemli değişiklik yapılması, görevli inşaat mühendisi, inşaat teknikeri veya yüksek teknikeri; tersanelerde ise gemi inşaatı mühendisi gözetimi altında ve bu Yönetmeliğin 11 inci maddesi uyarınca, özel riskleri ve ayrıca aşağıda belirtilen hususları kapsayan konularda yapacakları işle ilgili yeterli eğitim almış çalışanlar tarafından yapılır.
- İskelelerin kurulması, sökülmesi veya değişiklik yapılması ile ilgili planların anlaşılması,
 - İskelelerin kurulması, sökülmesi veya değişiklik yapılması sırasında güvenlik,
 - Çalışanların veya malzemelerin düşme riskini önleyecek tedbirler,
 - İskelelerde güvenliği olumsuz etkileyebilecek değişen hava koşullarına göre alınacak güvenlik önlemleri,
 - İskelelerin taşıyabileceği yükler,
 - İskelelerin kurulması, sökülmesi veya değişiklik yapılması işlemleri sırasında ortaya çıkabilecek diğer riskler.
- 4.3.6.1. Gözetim yapan kişi ve ilgili çalışanlara gerekli talimatları da içeren EK-II madde 4.3.2.’de belirtilen kurma ve sökme planları verilir.

EK-III BAKIM, ONARIM VE PERİYODİK KONTROLLER İLE İLGİLİ HUSUSLAR

- 1.9. İş sağlığı ve güvenliği yönünden uygun bulunmayan hususların tespit edilmesi ve bu hususlar giderilmeden iş ekipmanının kullanılmasının uygun olmadığı belirtilmesi halinde; bu hususlar giderilinceye kadar iş ekipmanı kullanılmaz. Söz konusu eksikliklerin giderilmesinden

sonra yapılacak ikinci kontrol sonucunda; eksikliklerin giderilmesi için yapılan iş ve işlemler ile iş ekipmanının bir sonraki kontrol tarihine kadar güvenle kullanılabilceği ibaresinin de yer aldığı ikinci bir belge düzenlenir.

Kaldırma ve iletme ekipmanları

2.2.1. Standartlarda aksi belirtilmediği sürece, kaldırma ve iletme ekipmanları, beyan edilen yükün en az 1,25 katını, etkili ve güvenli bir şekilde kaldıracak ve askıda tutabilecek güçte olur ve bunların bu yüke dayanıklı ve yeterli yük frenleri bulunur.

2.2.2. Kaldırma ve iletme ekipmanlarının periyodik kontrolleri, makine mühendisleri ve makine tekniker veya yüksek teknikerleri tarafından yapılır. Söz konusu periyodik kontrollerin tahribatsız muayene yöntemleri ile yapılması durumunda, bu kontroller sadece TS EN 473 standardına göre eğitim almış mühendisler ve aynı eğitimi almış tekniker veya yüksek teknikerler tarafından yapılabilir.

2.2.3. Madde 2.1.1'de belirtilen kriterler saklı kalmak kaydı ile bir kısım kaldırma ve iletme ekipmanının periyodik kontrol kriterleri ve kontrol süreleri Tablo: 2'de belirtilmiştir.

EKİPMAN ADI	KONTROL PERİYODU (Azami Süre) (İlgili standardın ön-gördüğü süreler saklı kalmak koşulu ile)	PERİYODİK KONTROL KRİTERLERİ (İlgili standartlar aşağıda belirtilmiştir.)**
Kaldırma ve/veya iletme araçları ^{(1),(2),(3)}	Standartlarda süre belirtilmemişse 1 Yıl	TS 10116, TS EN 280 + A2, TS EN 818-6 + A1, TS EN 1495 + A2, TS EN 1709, TS EN 12079-3, TS EN 12927-7, TS EN 13157+A1, TS EN ISO 13534, TS ISO 789-2, TS ISO 3056, TS ISO 4309, TS ISO 7592, TS ISO 9927-1, TS ISO 11662-1, TS ISO 12480-1, TS ISO 12482 - 1, FEM 9.751, FEM 9.752, FEM 9.755 ve FEM 9.756 standartlarında belirtilen kriterlere uygun olarak yapılır.
Asansör (İnsan ve Yük Taşıyan) ⁽⁴⁾	Standartlarda süre belirtilmemişse 1 Yıl	31/1/2007 tarihli ve 26420 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Asansör Yönetmeliği ile 18/11/2008 tarihli ve 27058 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Asansör Bakım ve İşletme Yönetmeliği'nde yer alan hususlar saklı kalmak kaydıyla TS EN 81-3, TS EN 13015, TS ISO 9386-1 ve TS ISO 9386-2, standartlarında belirtilen kriterlere göre yapılır.
Yürüyen merdiven ve yürüyen bant	Standartlarda süre belirtilmemişse 1 Yıl	TS EN 13015 standardında belirtilen şartlar kapsamında yapılır.
İstif Makinesi (forklift, transpalet, lift)	Standartlarda süre belirtilmemişse 1 Yıl	TS 10689, TS EN 1757-2, TS ISO 5057, TS 10201 ISO 3184, TS ISO 6055, TS ISO 1074 ve FEM 4.004 standartlarında belirtilen kriterlere uygun olarak yapılır.
Yapı İskeleleri ^{(5),(6)}	Standartlarda süre belirtilmemişse 6 Ay	TS EN 1495 + A2, TS EN 1808 ve TS EN 12811-3 standartlarında belirtilen kriterlere uygun olarak ve EK- II' nin 4 üncü maddesinde belirtilen hususlar dikkate alınarak yapılır.

- (1) Vinçlerin periyodik kontrollerinde yapılacak olan statik deneyde deney yükü, beyan edilen yükün en az 1,25 katı, dinamik deneyde ise en az 1,1 katı olması gerekir.
- (2) Mobil kaldırma ekipmanlarının dışında kalan kaldırma ekipmanları için kararlılık deneyi ise gerek görüldüğünde ilgili standartlarda belirtilen kriterlere uygun olarak yapılır.
- (3) Kapasitesinin altında kullanılacak kaldırma araçlarında beyan edilen kaldırılacak azami yük görünecek şekilde işaretlenir. Beyan edilen yükün üstünde bir ağırlığın kaldırılmasının söz konusu olduğu durumlarda kaldırma aracı kaldırılacak yükün miktarı esas alınarak yukarıda belirtilen kriterler çerçevesinde teste tabi tutulmadan kullanılamaz. (Beyan yükü; kaldırma aracında işveren tarafından beyan edilen kaldırılacak maksimum ağırlıktır.)
- (4) Elektronik kumanda sistemi ile donatılmış kaldırma ve iletme ekipmanının periyodik kontrolünde makine ve elektrik ile ilgili branşlarda periyodik kontrolleri yapmaya yetkili kişiler birlikte görev alır.
- (5) İskelelerin periyodik kontrolleri mühendislik ve mimarlık fakültelerinden inşaat ve makine mühendisliği ile mimarlık bölümü mezunları makine ve inşaat teknikeri veya yüksek teknikerleri, gemi inşası işlerinde ise gemi inşaatı mühendisi tarafından yapılır.
- (6) İskeleler, üzerlerinde taşıyabileceği azami yük görünecek şekilde işaretlenir.

(**) Periyodik kontrol kriteri için referans olarak tabloda belirtilen standartlar örnek olarak verilmiş olup burada belirtilmeyen ya da Yönetmeliğin yayımı tarihinden sonra yayımlanan konuyla ilgili standartların da dikkate alınması gerekir.

Tesisatlar

2.3.1. İlgili standartlarda aksi belirtilmediği sürece, tesisatların periyodik kontrolleri yılda bir yapılır.

2.3.2. Elektrik tesisatı, topraklama tesisatı, paratoner tesisatı ile akümülatör ve transformatör ve benzeri elektrik ile ilgili tesisatın periyodik kontrolleri elektrik mühendisleri, elektrik tekniker veya yüksek teknikerleri tarafından yapılır.

2.3.3. Elektrik dışında kalan diğer tesisatın periyodik kontrolleri makine mühendisleri, makine tekniker veya yüksek teknikerleri tarafından yapılır.

2.3.4. Madde 2.1.1.'de belirtilen kriterler saklı kalmak kaydı ile bir kısım tesisatın periyodik kontrol kriterleri ve kontrol süreleri Tablo: 3'te belirtilmiştir.

EKİPMAN ADI	KONTROL PERİYODU (Azami Süre) (İlgili standardın ön-gördüğü süreler saklı kalmak koşulu ile)	PERİYODİK KONTROL KRİTERLERİ (İlgili standartlar aşağıda belirtilmiştir.)**
Elektrik Tesisatı, Topraklama Tesisatı, Paratoner	Standartlarda süre belirtilmemişse 1 Yıl	21/8/2001 tarihli ve 24500 sayılı Resmî Gazete'de Yayınlanan Elektrik Tesislerinde Topraklamalar Yönetmeliği, 30/11/2000 tarihli ve 24246 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Elektrik Kuvvetli Akım Tesisleri Yönetmeliği ve 4/11/1984 tarihli ve 18565 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Elektrik İç Tesisleri Yönetmeliği ile TS EN 60079 standardında belirtilen hususlara göre yapılır.
Akümülatör, Transformatör	1 Yıl	İmalatçının belirleyeceği şartlar kapsamında yapılır.
Yangın Tesisatı ve Hortumlar, Motopomplar, Boru Tesisatı	Standartlarda süre belirtilmemişse 1 Yıl	Projede belirtilen kriterlere uygun olup olmadığının belirlenmesine yönelik olarak yapılır. Ayrıca TS 9811, TS EN 671-3, TS EN 12416-1 + A2, TS EN 12416-2 + A1, TS EN 12845 + A2 standartlarında belirtilen kriterlere uygun olarak yapılır.

ÇSGBT.C. ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
İŞ TEFTİŞ KURULU BAŞKANLIĞI

Yangın Söndürme cihazı	TS ISO 11602-2 standardında belirtilen sürelerde	TS ISO 11602-2 standardında belirtilen kriterlere uygun olarak yapılır.
Havalandırma ve Klima Tesisatı	1 Yıl	Projede belirtilen kriterlere uygun olup olmadığının belirlenmesine yönelik olarak yapılır.
(**) Periyodik kontrol kriteri için referans olarak tabloda belirtilen standartlar örnek olarak verilmiş olup burada belirtilmeyen ya da Yönetmeliğin yayımı tarihinden sonra yayımlanan konuyla ilgili standartların da dikkate alınması gerekir.		

4.4. Kişisel Koruyucu Donanımların İşyerlerinde Kullanılması Hakkında Yönetmelik

Genel hükümler

MADDE 6

- (1) Kişisel koruyucu donanımların işyerlerinde kullanımı ile ilgili olarak aşağıdaki hususlara uyulur;
- İşyerinde kullanılan kişisel koruyucu donanım, Kişisel Koruyucu Donanım Yönetmeliği hükümlerine uygun olarak tasarlanır ve üretilir. Tüm kişisel koruyucu donanımlar;
 - Kendisi ek risk oluşturmadan ilgili riski önlemeye uygun olur.
 - İşyerinde var olan koşullara uygun olur.
 - Kullananın ergonomik gereksinimlerine ve sağlık durumuna uygun olur.
 - Gerekli ayarlamalar yapıldığında kullanana tam uyar.
 - Kişisel Koruyucu Donanım Yönetmeliği kapsamına giren ürünlerde uygun şekilde CE işareti ve Türkçe kullanım kılavuzu bulundurulur.
 - Birden fazla riskin bulunduğu ve çalışanın bu risklere karşı aynı anda birden fazla kişisel koruyucu donanımı kullanmasını gerektiren durumlarda, bir arada kullanılmaya uygun olan ve bir arada kullanıldığında söz konusu risklere karşı koruyuculuğu etkilenmeyen kişisel koruyucu donanımlar seçilir.
 - Kişisel koruyucu donanımların kullanım şartları ve özellikle kullanılma süreleri; riskin derecesi, maruziyet sıklığı, her bir çalışanın iş yaptığı yerin özellikleri ve kişisel koruyucu donanımın performansı dikkate alınarak belirlenir.
 - Tek kişi tarafından kullanılması esas olan kişisel koruyucu donanımların, zorunlu hallerde birden fazla kişi tarafından kullanılmasını gerektiren durumlarda, bu kullanımdan dolayı sağlık ve hijyen problemi doğmaması için her türlü önlem alınır.
 - İşyerinde, her bir kişisel koruyucu donanım için, bu maddenin (a) ve (b) bentlerinde belirtilen hususlarla ilgili yeterli bilgi bulunur ve bu bilgilere kolayca ulaşılabilir.
 - Kişisel koruyucu donanımlar, işveren tarafından ücretsiz verilir, imalatçı tarafından sağlanacak kullanım kılavuzuna uygun olarak bakım, onarım ve periyodik kontrolleri yapılır, ihtiyaç duyulan parçaları değiştirilir, hijyenik şartlarda muhafaza edilir ve kullanıma hazır bulundurulur.
 - İşveren, kişisel koruyucu donanımları hangi risklere karşı kullanacağı konusunda çalışanı bilgilendirir.

- g) İşveren, kişisel koruyucu donanımların kullanımı konusunda uygulamalı olarak eğitim verilmesini sağlar.
 - ğ) Kişisel koruyucu donanımlar, istisnai ve özel koşullar hariç, sadece amacına uygun olarak kullanılır.
 - h) Kişisel koruyucu donanımlar çalışanların kolayca erişebilecekleri yerlerde ve yeterli miktarlarda bulundurulur.
- (2) Kişisel koruyucu donanımlar talimatlara uygun olarak kullanılır, bakımı ve temizliği yapılır. Talimatlar çalışanlar tarafından anlaşılır olmak zorundadır.

MADDE 8

- (1) 5, 6 ve 7 nci maddelerde belirtilen koşulları sağlayan kişisel koruyucu donanımlar, Ek-3'te belirtilen işlerde ve benzeri işlerde, toplu korunma yöntemleri ile risklerin önlenemediği veya tam olarak sınırlandırılmadığı durumlarda kullanılır. Ek-1'de örneği verilen tabloya göre riskler değerlendirilir ve çalışanların sağlık ve güvenliği yönünden kişisel koruyucu donanım kullanılması gereken durumlar belirlenir. İşveren Ek-2'de belirtilen kişisel koruyucu donanımlardan gerekli olanları sağlar. Çalışanların bu kişisel koruyucu donanımları uygun şekilde kullanmaları için her türlü önlemi alır.
- (2) Çalışanlar, 6331 sayılı Kanununun 19 uncu maddesine uygun olarak, iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili aldıkları eğitim ve işverenin bu konudaki talimatları doğrultusunda kendilerine sağlanan kişisel koruyucu donanımları doğru kullanmakla, korumakla, uygun yerlerde ve uygun şekilde muhafaza etmekle yükümlüdür.
- (3) Çalışanlar kişisel koruyucu donanımda gördükleri herhangi bir arıza veya eksikliği işverene bildirirler. Arızalı bulunan kişisel koruyucu donanımlar arızalar giderilmeden ve gerekli kontrolleri yapılmadan kullanılmaz. Çalışanlara verilen kişisel koruyucu donanımlar her zaman etkili şekilde çalışır durumda olur, temizlik ve bakımı yapılır ve gerektiğinde yenileri ile değiştirilir. Kişisel koruyucu donanımlar her kullanımdan önce kontrol edilir.

4.5. İş Sağlığı ve Güvenliği Hizmetleri Yönetmeliği

MADDE 7

- (1) İşveren ilgili mevzuatta belirlenen süreler saklı kalmak kaydıyla;
- a) İşyerinde yürütülen iş sağlığı ve güvenliği faaliyetlerine ilişkin her türlü kaydı,
 - b) İşten ayrılma tarihinden itibaren en az 15 yıl süreyle çalışanların kişisel sağlık dosyalarını, saklar.
- (2) Çalışanın işyerinden ayrılarak başka bir işyerinde çalışmaya başlaması halinde, yeni işveren çalışanın kişisel sağlık dosyasını yazılı olarak talep eder, önceki işveren dosyanın bir örneğini onaylayarak bir ay içerisinde gönderir.
- (3) Onaylı defter işyerinin bağlı bulunduğu Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlükleri, Genel Müdürlük veya noterce her sayfası mühürlenmek suretiyle onaylanır.
- (4) Onaylı defter yapılan tespitlere göre iş güvenliği uzmanı, işyeri hekimi ile işveren tarafından birlikte veya ayrı ayrı imzalanır. Onaylı deftere yazılan tespit ve öneriler işverene tebliğ edilmiş sayılır.

ÇSGB

T.C. ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
İŞ TEFTİŞ KURULU BAŞKANLIĞI

(5) Onaylı defterin asıl sureti işveren, diğer suretleri ise iş güvenliği uzmanı ve işyeri hekimi tarafından saklanır. Defterin imzalanması ve düzenli tutulmasından işveren sorumludur. Teftişe yetkili iş müfettişlerinin her istediğinde işveren onaylı defteri göstermek zorundadır.

MADDE 13

(1) İSGB ve OSGB'ler, işyerlerinde sağlıklı ve güvenli bir çalışma ortamı oluşturulmasına katkıda bulunulması amacıyla;

- a) İşyerinde sağlık ve güvenlik risklerine karşı yürütülecek her türlü koruyucu, önleyici ve düzeltici faaliyeti kapsayacak şekilde, çalışma ortamı gözetimi konusunda işverene rehberlik yapılmasından ve öneriler hazırlayarak onayına sunulmasından,
- b) Çalışanların sağlığını korumak ve geliştirmek amacı ile yapılacak sağlık gözetiminin uygulanmasından,
- c) Çalışanların iş sağlığı ve güvenliği eğitimleri ve bilgilendirilmeleri konusunda planlama yapılarak işverenin onayına sunulmasından,
- ç) İşyerinde kaza, yangın, doğal afet ve bunun gibi acil müdahale gerektiren durumların belirlenmesi, acil durum planının hazırlanması, ilkyardım ve acil müdahale bakımından yapılması gereken uygulamaların organizasyonu ile ilgili diğer birim, kurum ve kuruluşlarla işbirliği yapılmasından,
- d) Yıllık çalışma planı, yıllık değerlendirme raporu, çalışma ortamının gözetimi, çalışanların sağlık gözetimi, iş kazası ve meslek hastalığı ile iş sağlığı ve güvenliğine ilişkin bilgilerin ve çalışma sonuçlarının kayıt altına alınmasından,
- e) Çalışanların yürüttüğü işler, işyerinde yapılan risk değerlendirmesi sonuçları ve maruziyet bilgileri ile işe girişi ve periyodik sağlık muayenesi sonuçları, iş kazaları ile meslek hastalıkları kayıtlarının, işyerindeki kişisel sağlık dosyalarında gizlilik ilkesine uyularak saklanmasından,
- f) İşyeri hekimi ve diğer sağlık personelinin görev, yetki, sorumluluk ve eğitimleri ile ilgili yönetmelik ile İş Güvenliği Uzmanlarının Görev, Yetki, Sorumluluk ve Eğitimleri Hakkında Yönetmelik kapsamında hizmet verdikleri alanlarda belirtilen görevlerin yerine getirilip getirilmediğinin izlenmesinden,

sorumludurlar.

(2) İşyerlerinde iş sağlığı ve güvenliği hizmeti sunmak üzere OSGB'lerce görevlendirilen işyeri hekimi ve iş güvenliği uzmanı tarafından saklanması gereken onaylı defter suretleri, OSGB arşivinde tutulur ve istenmesi halinde denetime yetkili memurlara gösterilir. Kendilerinden talep edilmese dahi, sözleşme süresi sonunda bütün kayıt ve dosyalar OSGB'lerce işverene teslim edilir.

(3) İSGB ve OSGB'ler iş sağlığı ve güvenliği hizmetlerinin sunulması sırasında işin normal akışını aksatmamaya özen gösterirler.

(4) OSGB'ler, iş sağlığı ve güvenliği hizmetlerinin tamamını veya bir kısmını başka bir kişi veya kuruma devredemezler.

(5) OSGB'lerce istihdam edilen kişilere ilişkin sözleşmeler İSG-KATİP üzerinden beş işgünü içerisinde Genel Müdürlüğe bildirilir.

(6) OSGB'ler herhangi bir sebeple faaliyetlerini bırakmaları veya belgelerinin Genel Müdürlüğe iptal edilmesi halinde 30 gün içinde yetki belgelerinin asıllarını Genel Müdürlüğe iade ederler.

5. BÖLÜM

GENEL BİLGİLER

- 5.1. Yapı İşyerlerinde İş Sağlığı ve Güvenliği Programlı Teftişlerine Ait Genel Bilgiler
- 5.2. İstatistikî Bilgiler

CSGB

T.C. ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
İŞ TEFTİŞ KURULU BAŞKANLIĞI

5. BÖLÜM

GENEL BİLGİLER

5.1. Yapı İşyerlerinde İş Sağlığı ve Güvenliği Programlı Teftişlerine Ait Genel Bilgiler

Yapı İşyerlerinde İş Sağlığı ve Güvenliği Programlı Teftişi kapsamında teftiş aşaması öncesinde hazırlanan ve sunulan teklifte, teftiş sayısı 500 olarak planlanmıştır.

Ancak İş Teftiş Kurulu Başkanlığının 22.09.2014 tarih ve 7461 sayılı "2014 Yılı Ekim ayında Yapı İşyerlerinde İş Sağlığı ve Güvenliği bakımından yapılacak Teftişlere ilişkin Uygulama Esasları" iç emri gereği Ekim ayında Grup Başkanlığımızda görevli müfettişlere yapı işyerlerinde inceleme teftişi verilmiştir. Bu teftişlerde hayati tehlike içeren hususların fazla olması nedeniyle teftiş edilen 962 işyerinden 813 işyerinde kısmi veya işin tamamında durdurma kararı alınmıştır. Faaliyetleri durdurulan işyerlerinin durdurmanın kaldırılması başvurusu üzerine Kasım ayı itibarıyla "Yapı İşyerlerinde İş Sağlığı ve Güvenliği Programlı Teftişinde" görevli tüm müfettişlere durdurmanın kaldırılması yönündeki taleplerin incelenmesi (inceleme teftişi) görevi verilmiştir. Bu nedenden dolayı Kasım ayında yapılması planlanan programlı teftişler gerçekleştirilememiştir. Hedeflenen 500 yapı işyerinin programlı teftişi tamamlanamamış olup 433 yapı işyerinde "Yapı İşyerlerinde İş Sağlığı ve Güvenliği Programlı Teftişi" kapsamında teftiş yapılmıştır.

Şubat-Ekim Ayları Arası Teftişleri ile İlgili Bilgiler

- Teftişlerin gerçekleştirildiği il sayısı: 13
- Gerçekleştirilen teftiş sayısı: 433
- Sadece idari para cezası uygulanan işyeri sayısı: 152
- Durdurma ve idari para cezası uygulanan işyeri sayısı: 67
- Noksanlıkları gideren işyeri sayısı: 214
- Teftişi yapılan işyerlerindeki noksanlıkların giderilmesi oranı: % 50
- Toplam uygulanan idari para cezası: 2.584.674.00-TL

Genel Değerlendirme

- Öngörülen teftiş sayısı: 500
- Gerçekleştirilen teftiş sayısı: 433
- Hedefe ulaşma oranı: %87

Programlı Teftişin yılsonunda hedefe ulaşma oranı % 87' dir.

İl	Teftiş Edilecek İşyeri Sayısı	Teftiş Edilen İşyeri Sayısı
Ankara	130	101
Antalya	40	52
Kocaeli	40	40
Konya	60	50
Mersin	60	50
Adana	40	30
Kayseri	30	24
Gaziantep	30	35
Samsun	20	10
Trabzon	10	10
Diyarbakır	10	11
Elazığ	10	10
Zonguldak	20	10
Toplam	500	433

Tablo 5.1 - Teftiş yapılması planlanan ve teftişi gerçekleşen işyeri sayılarının illere göre dağılımı

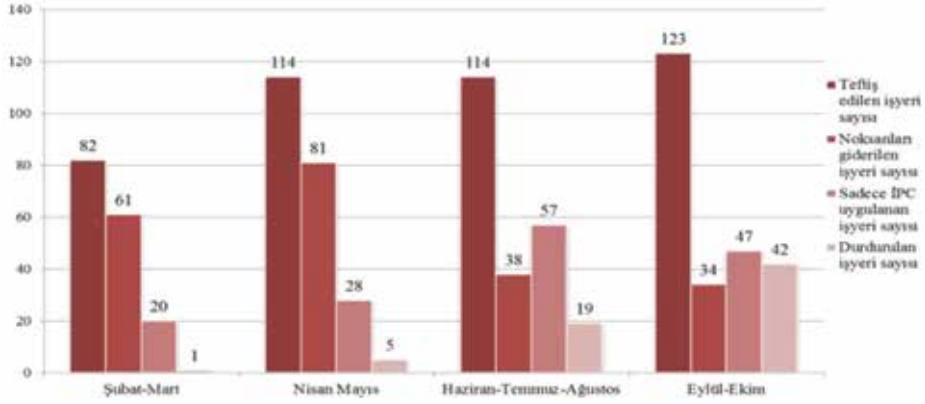
Şubat-Ekim ayları arasında yapılan programlı teftişler; Ankara, Antalya, Kocaeli, Konya, Mersin, Adana, Kayseri, Gaziantep, Samsun, Trabzon, Diyarbakır, Elazığ, Zonguldak olmak üzere, 13 ilde gerçekleştirilmiş ve toplam 433 işyeri teftiş edilmiştir.

Bu teftişler kapsamında 152 işyerine toplam 2.584.674.00-TL idari para cezası uygulanmıştır. Hayati tehlike içeren noksan hususlar nedeniyle 67 işyerinde işin durdurulması/kısmi durdurulması kararı alınarak idari para cezası uygulanmıştır. 214 işyerinde ise işverenlere verilen süre sonrasında yapılan incelemelerde teftiş tarihi itibarıyla hayati tehlike içeren noksan hususa rastlanmamıştır. Verilerden de anlaşılacağı gibi, inşaat işyerlerinin %50 'sinde tespit edilen noksan hususların yapılan teftiş dönemi içerisinde giderilmesi sağlanmış, % 15' inde hayati tehlike içeren hususlardan dolayı işyerlerinde durdurma/kısmi durdurma kararı alınarak idari para cezası uygulanmış, %35' inde ise hayati tehlike içermeyen noksanlıklardan ötürü yalnızca idari para cezası uygulanmıştır.

Şubat - Ekim aylarında gerçekleştirilen iki aşamalı teftişler kapsamında 2014 yılında işverenlere süre verilmesinin noksan hususların giderilmesi bakımından olumlu sonuçlar verdiği görülmektedir. Teftiş yapılan işyerlerinin yaklaşık % 15'i hayati tehlike içeren noksan hususlar neticesinde durdurulmuştur.

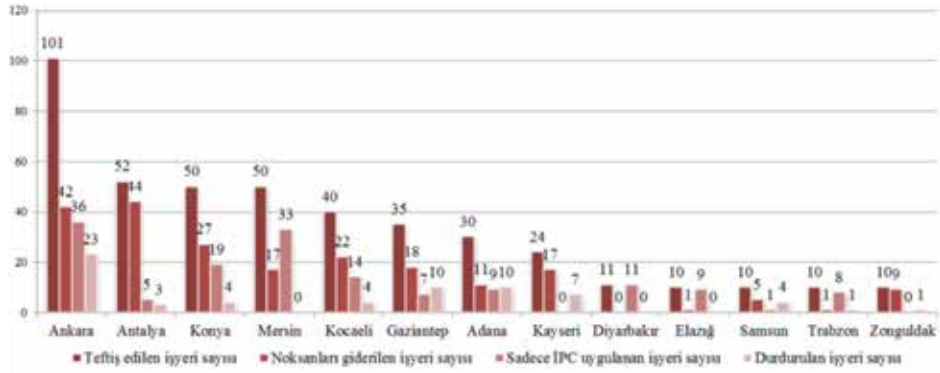
5.2. İstatistikî Bilgiler

Programlı teftiş kapsamında yürütülen çalışmalarda aylara göre teftiş edilen işyeri sayıları, durdurulan işyeri sayıları, sadece idari para cezası uygulanan işyeri sayıları, noksanları giderilen işyeri sayılarına ait grafik Şekil 5.1' de yer almaktadır.

Şekil 5.1 - Teftiş sonuçları ile ilgili sayısal grafik (Aylara göre)

Programlı teftiş kapsamında yürütülen çalışmalarda illere göre teftiş edilen, durdurulan, sadece idari para cezası uygulanan ve noksanları giderilen işyeri sayılarına ait grafik Şekil 5.2’de yer almaktadır.

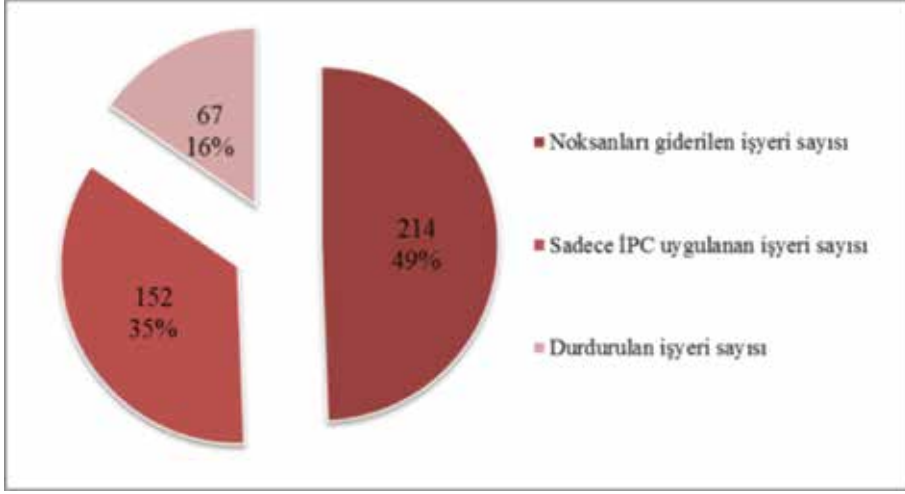

Şekil 5.2 - Teftiş sonuçları ile ilgili sayısal grafik (İllere göre)

SGK’nın 2012 yılı için yayınlamış olduğu istatistiklerde “Yapı İşyerlerinde İş Sağlığı ve Güvenliği Programlı Teftişi” kapsamına alınan 13 ilde toplam 55.845 işyeri olduğu bilgisi yer almaktadır. 2014 yılında “Yapı İşyerlerinde İş Sağlığı ve Güvenliği Programlı Teftişi” kapsamında 433 işyerinde teftiş yapılmıştır. Buradan sonuçla teftiş kapsamına alınan 13 ilde yapı işkolunda yer alan işyerlerinin yaklaşık olarak % 0,7’ sine ulaşılmıştır. SGK’ nın 2012 yılı için yayınlamış olduğu istatistiklerde Ankara Grup Başkanlığına ve Adana Grup Başkanlığına bağlı illerde yapı işkolunda 100.145 işyeri olduğu bilgisi yer almaktadır. Buna göre ise Programlı Teftiş kapsamında teftişi yapılan işyeri sayısının bu illerdeki toplam işyeri sayısına oranı %0,4’ dür.

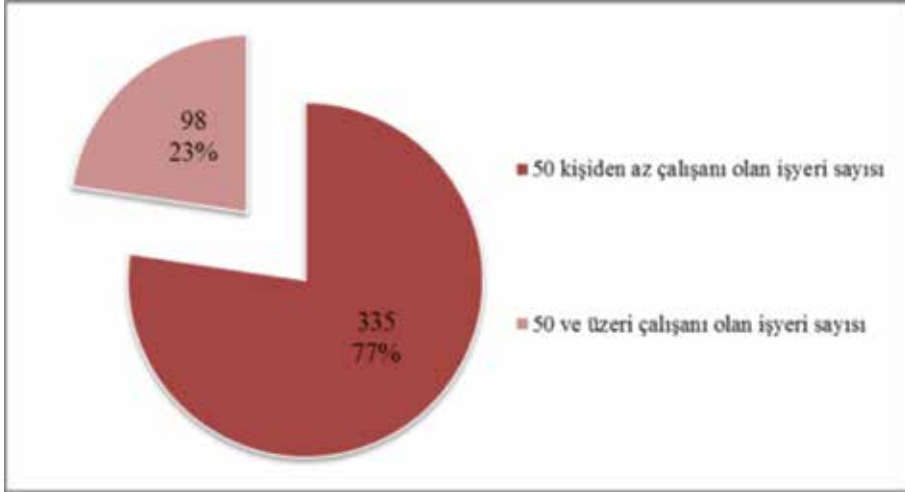
Programlı teftişler sonucu durdurulan işyeri sayılarının, sadece idari para cezası uygulanan işyeri sayılarının ve noksanları giderilen işyeri sayılarının toplam teftiş sayısına oranları Şekil 5.3’ de yer almaktadır.

Şekil 5.3’ deki veriler incelendiğinde; 214 işyerinde noksan hususların tamamının verilen süreler içerisinde işverenlerce giderildiği tespit edilmiştir. 67 işyerinde ise hayati tehlike içeren husus tespit edilmesinden dolayı bu işyerlerinde işin durdurulması kararı alınmıştır.

Şekil 5.3. - Teftiş sonuçları ile ilgili oransal grafik

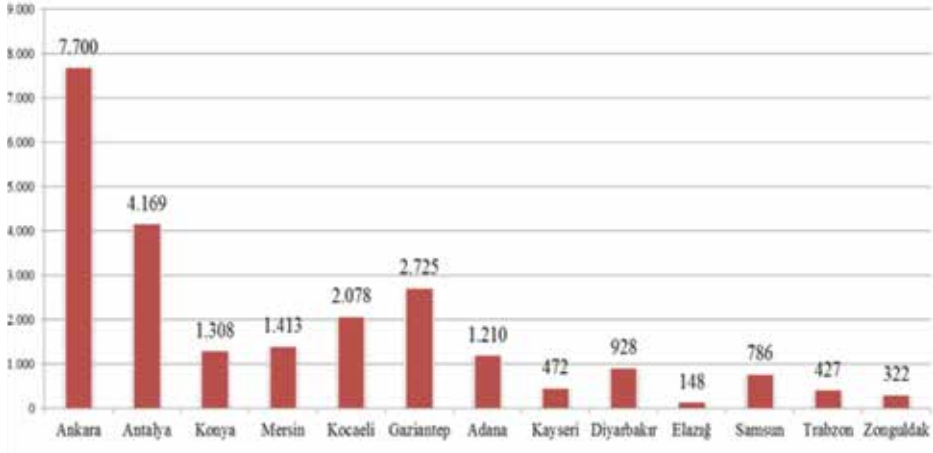
Şekil 5.4' de teftişi yapılan işyerlerinin çalışan sayılarına göre oransal dağılımı yer almaktadır. Buna göre 50' den az çalışanı olan işyeri sayısı, 50' den fazla çalışanı olan işyeri sayısına göre önemli oranda fazladır.

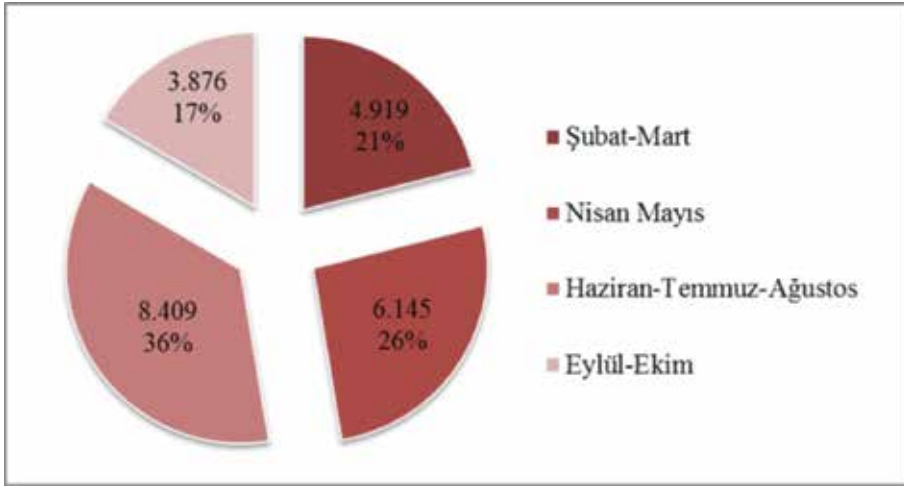
Şekil 5.4 - Teftişi yapılan işyerlerinin çalışan sayılarına göre oransal dağılımı

Şekil 5.5' de teftiş yapılan işyerlerinde çalışan sayılarının ve oranlarının il bazındaki dağılımına ilişkin grafik yer almaktadır.

Şekil 5.6'de teftiş yapılan işyerlerinde çalışan sayılarının ve oranlarının ay bazındaki dağılımına ilişkin grafik yer almaktadır.

Şekil 5.5 - Programlı teftişi yapılan işyerlerinde çalışan sayılarının il bazında dağılımı

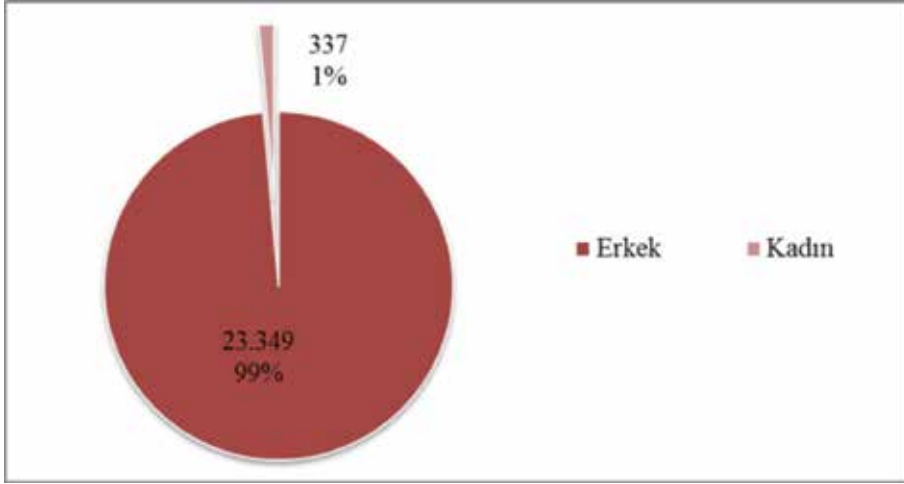
Şekil 5.6 - Teftişi yapılan işyerlerinde toplam çalışan sayılarının aylara göre dağılımı

Programlı teftişi yapılan işyerlerinde çalışan sayılarının il bazında dağılımı (Şekil 5.5) incelendiğinde en çok çalışana Ankara ilinde yapılan teftişlerde ulaşılmış olduğu, teftişi yapılan işyerlerinde toplam çalışan sayılarının aylara göre dağılımı (Şekil 5.6) incelendiğinde ise Haziran, Temmuz ve Ağustos aylarında en çok çalışana ulaşıldığı görülmektedir. SGK'nın 2012 yılı için yayınlamış olduğu istatistiklerde "Yapı İşyerlerinde İş Sağlığı ve Güvenliği Programlı Teftişi" kapsamına alınan 13 ilde toplam 596.197 çalışan olduğu bilgisi yer almaktadır. 2014 yılında "Yapı İşyerlerinde İş Sağlığı ve Güvenliği Programlı Teftişi" kapsamında 23.686 çalışana ulaşılmıştır. Buradan sonuçla teftiş kapsamına alınan 13 ilde yapı işkolunda çalışanların yaklaşık olarak % 4'üne ulaşılmıştır. SGK'nın 2012 yılı için yayınlamış olduğu istatistiklerde Ankara Grup Başkanlığına ve Adana Grup Başkanlığına bağlı illerde yapı işkolunda 1.020.023 çalışan olduğu yer almaktadır. Buna göre ise Programlı Teftiş kapsamında yürütülen teftişlerde ulaşılan 23.686 çalışanın bu illerdeki toplam çalışan sayısına oranı %2.3'dür.

Programlı Teftiş kapsamında Ankara Grup Başkanlığına ve Adana Grup Başkanlığına bağlı illerde gerçekleştirilen teftişlerde çalışan sayıları oranları ile işyeri sayıları oranları karşılaştırıldığında işyeri sayıları oranının (% 0.4) çalışan sayıları oranlarına (% 2.3) göre daha düşük olduğu anlaşılmaktadır.

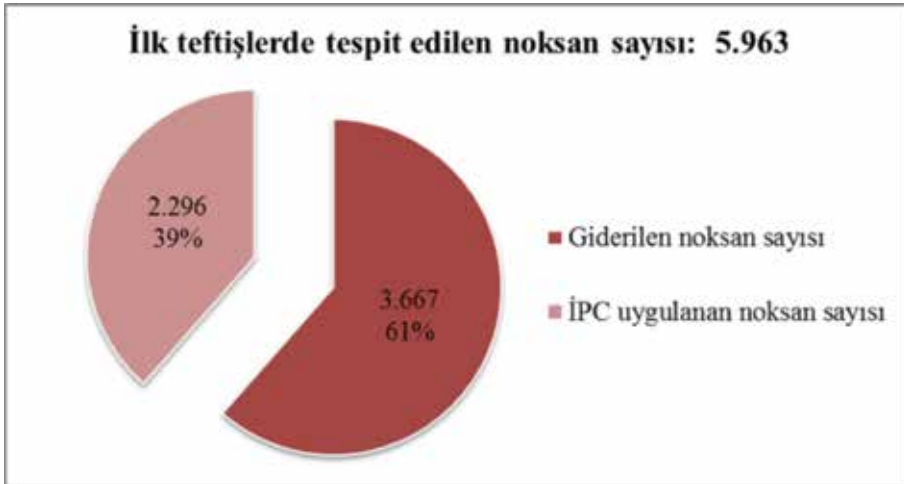
Bunun nedeni teftişi gerçekleştirilecek işyerleri seçilirken çalışan sayısının fazla olduğu işyerlerinin seçilmesidir.

Şekil 5.7’de Programlı teftiş yapılan işyerlerinde erkek-kadın çalışan sayıları oranları yer almaktadır. Verilere göre kadın çalışanların oranı yaklaşık %1’dir. Yapı sektöründe kadın çalışan sayısının az olmasının nedeni, genel olarak kadın çalışanların teknik personel ya da yardımcı hizmetler kadrosunda yer almasından kaynaklanmaktadır.

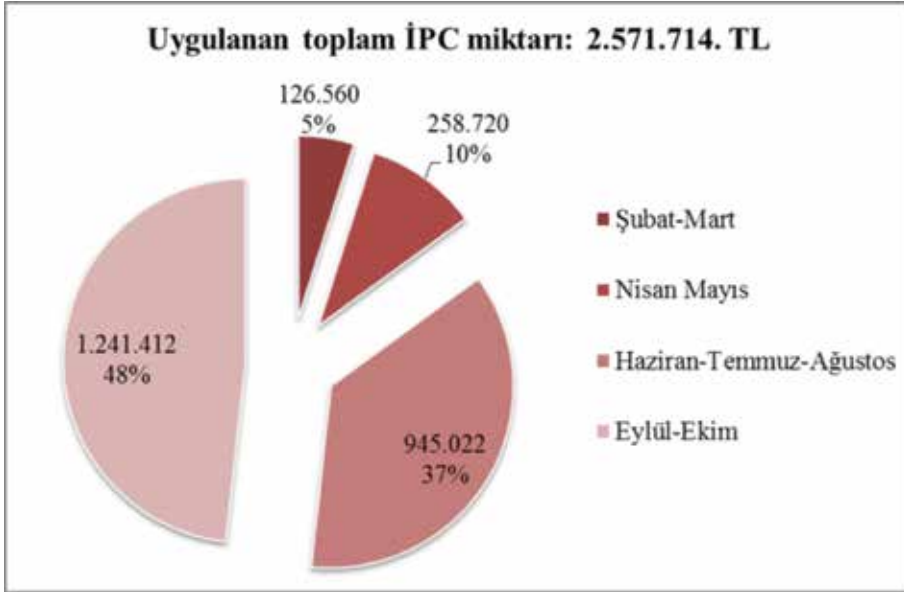
Şekil 5.7 - Programlı teftiş yapılan işyerlerinde erkek-kadın çalışan sayıları

Şekil 5.8’de Programlı teftişlerde tespit edilen hususlar, giderilen hususlar ve giderilmeyen hususlara ait veriler yer almaktadır. Programlı Teftiş kapsamında yürütülen teftişlerde ilk tespit olarak toplam 5.963 noksan husus tespit edilmiştir. Bunlardan 3.667 (%61) adet noksan husus işverenlerce giderilmiş olup 2.296 (%39) adet noksan husus giderilmemiştir. İşyerleri bazında ise noksanları giderilen işyeri oranı % 50’dir. Sonuç olarak bazı işyerlerinde noksanların tamamen giderildiğini, diğer işyerlerinde ise bir kısım noksanlıkların giderildiği ancak tamamının giderilmediği anlaşılmaktadır.

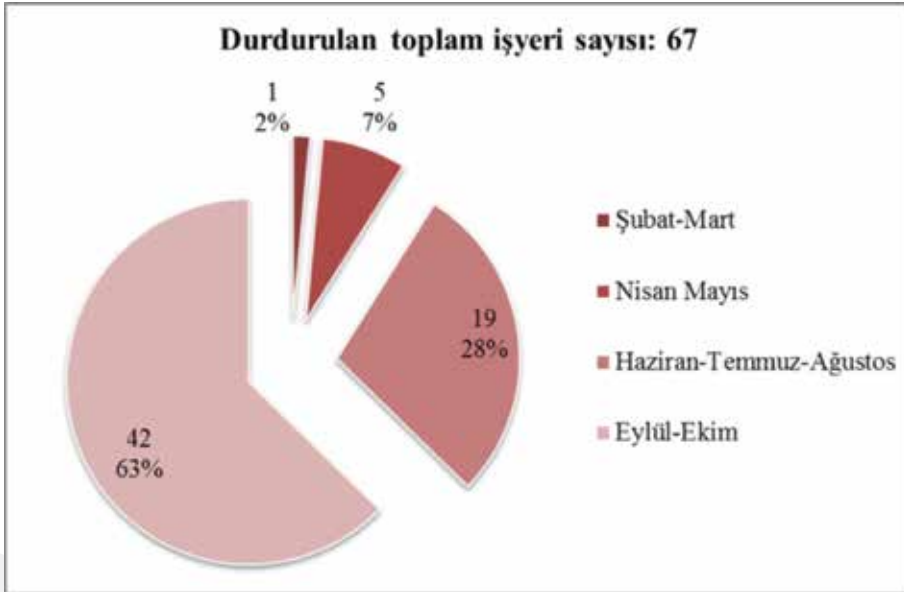
Şekil 5.8 - Programlı teftiş yapılan işyerlerinde tespit edilen noksan hususlardan giderilen ve giderilmeyen hususların oranı

Şekil 5.9' da teftiş yapılan işyerlerine uygulanan idari para ceza miktarlarının aylara göre dağılımı yer almaktadır. Buna göre en fazla idari para cezası 1.241.412 TL ile Eylül ve Ekim aylarında yapılan teftişlerde uygulanmıştır.

Şekil 5.9 - Uygulanan idari para cezalarının ay bazında dağılımı

Şekil 5.10' da teftiş yapılan işyerlerinde durdurma kararı alınan işyeri sayılarının aylara göre dağılımı yer almaktadır.

Şekil 5.10 - Durdurma kararı alınan işyerlerinin aylara göre dağılımı

Şekil 5.11’de “Yapı İşyerlerinde İş Sağlığı ve Güvenliği Programlı Teftişi” kapsamında işyerlerinde tespit edilen noksan hususların mevzuata göre dağılımı yer almaktadır. Tespit edilen hususların büyük bir çoğunluğunun Yapı İşyerlerinde İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetmeliğine dayanmasının nedeni Programlı Teftiş kapsamındaki teftişlerde öncelikli olarak Yapı İşyerlerinde İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetmeliği Ek-IV’de belirtilen yükümlülüklerle ilişkin denetim yapılmasıdır.

Şekil 5.11 - Tespit edilen noksan hususların yer aldıkları mevzuata göre dağılımı

6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanununda yer alan ve işyerlerinde 63 adet noksan husus olarak tespit edilen mevzuata aykırılıkların;

- Risk Değerlendirmesi, Kontrol, Ölçüm ve Araştırma
- İşyeri Hekimi-İş Güvenliği Uzmanı
- İş Sağlığı ve Güvenliği Kurulu
- Çalışan Temsilcisi

konu başlıkları altında yer aldığı incelenmiştir.

İş Ekipmanlarının Kullanımında Sağlık ve Güvenlik Şartları Yönetmeliğinde yer alan ve işyerlerinde 613 adet noksan husus olarak tespit edilen mevzuata aykırılıkların;

- İş Ekipmanlarında Bulunacak Asgari Genel Gereklere
- Yüklerin Kaldırılmasında Kullanılan İş Ekipmanları İçin Asgari Gereklere
- İş Ekipmanlarının Kontrolü

konu başlıkları altında yer aldığı incelenmiştir.

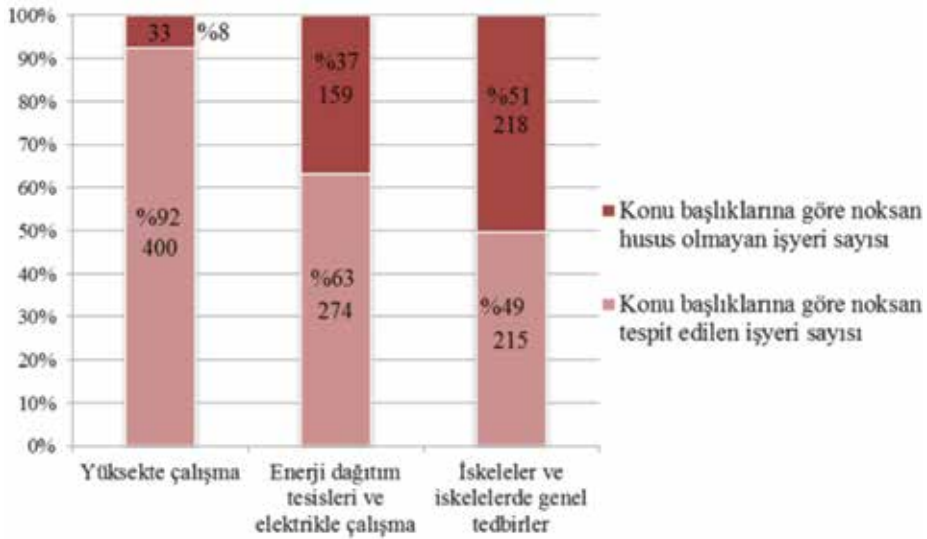
Kişisel Koruyucu Donanımların İşyerlerinde Kullanılması Hakkındaki Yönetmeliğinde yer alan ve işyerlerinde 413 adet noksan husus olarak tespit edilen mevzuata aykırılıkların “Genel Hükümler” konu başlığı altında yer aldığı incelenmiştir.

Tablo 5.2. - Tespit edilen mevzuata aykırılıkların il bazında dağılımı

Yapı İşyerlerinde İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetmeliği	Adana	Ankara	Antalya	Diyarbakır	Elazığ	Gaziantep	Kayseri	Kocaeli	Konya	Mersin	Samsun	Trabzon	Zonguldak
Yüksekte çalışma	75	184	64	14	13	45	50	94	92	147	5	21	9
Geçitlerde güvenlik	10	42	13	4	-	4	12	41	19	20	6	2	2
Düşen cisimler	35	57	21	5	9	41	10	21	33	34	5	6	-
Enerji dağıtım tesisleri ve elektrikle çalışma	60	139	44	28	27	53	32	53	50	117	8	13	3
Acil çıkış yolları ve kapıları	-	9	5	3	-	1	-	2	1	-	-	-	-
Yangın algılama ve yangınla mücadele	19	61	27	1	10	12	11	17	32	19	-	10	-
Çalışma yerlerinin, barakaların ve yolların aydınlatılması	8	14	3	4	3	4	6	2	4	10	1	-	-
İlk yardım	15	14	13	-	-	15	5	6	10	51	-	-	-
Soyunma yeri ve elbise dolabı	18	56	10	11	10	4	1	8	23	67	1	10	-
Duşlar ve lavabolar	30	31	14	3	13	2	-	10	13	30	-	1	-
Dinlenme ve barınma yerleri	11	38	9	9	4	3	2	4	19	43	2	5	-
İskeleler ve iskelelerde genel tedbirler	53	179	67	82	44	101	9	93	78	83	10	11	3
Asma iskele, cephe platformu ve asılı erişim donanımları şeklindeki iskele sistemlerinde özel tedbirler	24	24	7	-	-	-	-	-	-	46	1	-	-
El merdivenleri	21	39	11	11	10	23	9	27	23	45	3	9	-
Tesis, makine, ekipman	-	25	-	-	-	-	2	1	13	17	2	-	-
Kazı işleri, kuyular, yeraltı işleri, tünel ve kanal işleri	18	47	7	8	2	4	1	19	4	1	-	3	-
Çatı işleri	-	1	-	-	5	1	-	-	3	-	-	1	-
Betonarme kalıp işleri	19	89	9	9	11	11	11	31	28	31	1	13	3
- Düzen, temizlik, istif ve depolama	36	125	25	23	12	11	28	11	41	98	5	27	-
- Trafik yolları ve tehlikeli alanlar													

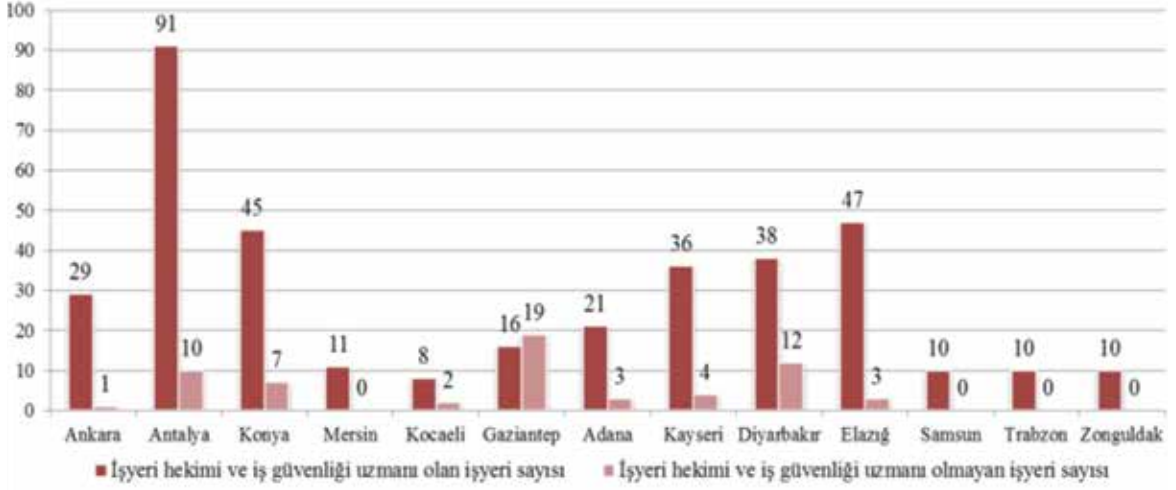
Tablo 5.2 incelendiğinde yapı işlerinde tespit edilen mevzuata aykırılıkların yaklaşık %33' ünü "Yüksekte Çalışma", "Enerji Dağıtım Tesisleri ve Elektrikle Çalışma" ve "İskeleler ve İskelelerde Genel Tedbirler" başlıkları oluşturmaktadır.

Şekil 5.12' de Programlı Teftiş kapsamında "Yüksekte Çalışma", "Enerji Dağıtım Tesisleri ve Elektrikle Çalışma" ve "İskeleler ve İskelelerde Genel Tedbirler" başlıkları altında noksan husus tespit edilen işyeri sayıları ve oranları yer almaktadır. Grafik incelendiğinde işyerlerinin büyük bir çoğunluğunda, bahse konu olan mevzuat eksikliklerinin tespit edildiği anlaşılmaktadır. "İskeleler ve İskelelerde Genel Tedbirler" kısmında % 49' luk bir oran çıkmış olmasının nedeni teftiş gören tüm işyerlerinde iskele ile ilgili bir çalışmanın yapılmayıştandır. Ayrıca işyerlerinde "İskeleler ve İskelelerde Genel Tedbirler" başlığının altında tespit edilen noksan hususların, işyerlerinin tamamında tespit edilen noksan hususların yaklaşık %17'sini oluşturmasının nedeni ise teftiş gören işyerlerinde kullanılan cephe iskelelerinin "Yapı İşlerinde İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetmeliği" nde belirtilen ulusal standartlara (TS EN 12810-1, TS EN 12810-2, TS EN 12811-1, TS EN 12811-2 ve TS EN 12811-3) uygun olmayışından ve iskeleler ile ilgili gerekli güvenlik şartların çoğunun sağlanamamasından kaynaklanmaktadır. "Yapı İşyerlerinde İş Sağlığı ve Güvenliği Programlı Teftişi" kapsamında teftiş faaliyetleri iki aşamalı olarak yürütülmüştür.

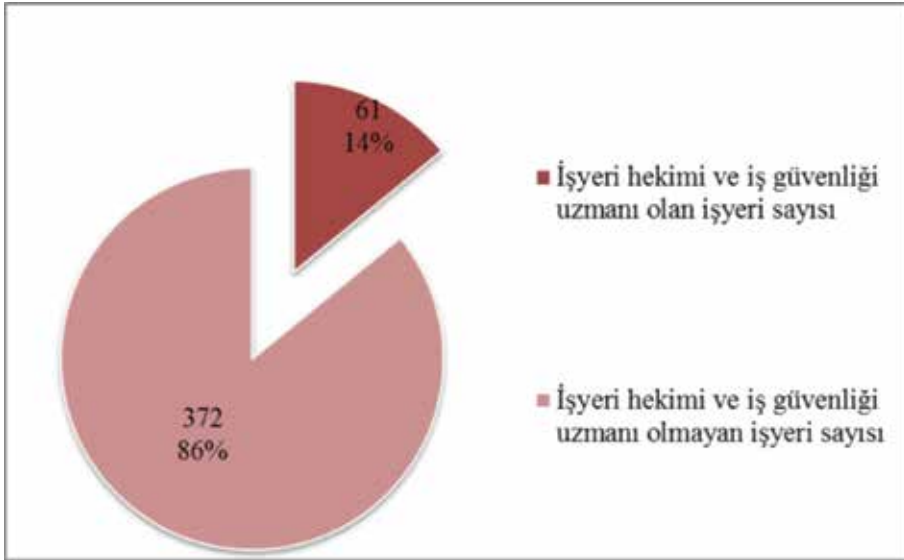
Şekil 5.12 - "Yüksekte Çalışma", "Enerji Dağıtım Tesisleri ve Elektrikle Çalışma" ve "İskeleler ve İskelelerde Genel Tedbirler" kısımlarının işyerlerinde tespit edilme oranı

Şekil 5.13' de programlı teftişlerde işyeri hekimi ve iş güvenliği uzmanı olan işyerleri sayısının illere göre dağılımı yer almaktadır. Bilindiği üzere "41" Nace Kodlu İnşaat işleri "İş Sağlığı ve Güvenliğine İlişkin İşyeri Tehlike Sınıfları Tebliği" ne göre "Çok Tehlikeli" sınıfta yer almaktadır. 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanununa göre yapı işyerlerinde "İşyeri Hekimi" ve "İş Güvenliği Uzmanı" bulunmak zorundadır.

Şekil 5.13 - İşyeri hekimi ve İş Güvenliği Uzmanı Bulunan İşyerleri Sayıları

Şekil 5.14' de programlı teftişlerde işyeri hekimi ve iş güvenliği uzmanı olan işyeri sayılarının, sözleşmesi olmayan işyeri sayısına oranı yer almaktadır.

Şekil 5.14 - İşyeri hekimi ve iş güvenliği uzmanı bulunan işyerleri sayıları

Tablo 5.3'de 2014 yılında "Yapı İşyerlerinde İş Sağlığı ve Güvenliği Programlı Teftişi" kapsamında teftiş edilen 433 adet işyerine ait bilgiler, Tablo 5.4' de 2014 yılında "Yapı İşyerlerinde İş Sağlığı ve Güvenliği Programlı Teftişi" kapsamında yürütülen teftişlerin ay bazında istatistikleri, Tablo 5.5' de de 2014 yılında "Yapı İşyerlerinde İş Sağlığı ve Güvenliği Programlı Teftişi" kapsamında yürütülen teftişlerin il bazında istatistikleri yer almaktadır.

Tablo 5.3 - Programlı Teftiş kapsamında teftiş edilen işyerlerine ait bilgiler

No	Teftiş Yapılan Ay	Teftiş Yapılan İl	Çalışan Sayısı		Uzman ve Hekim Durumu	Teftiş Sonucu		İşyerine Uygulanan İPC Miktarı
			Erkek	Kadın		Durdurma	İPC	
1	Şubat-Mart	Kocaeli	10	1	11	VAR	X	0
2	Şubat-Mart	Kocaeli	27	3	30	VAR	X	0
3	Şubat-Mart	Kocaeli	27	-	27	VAR	X	0
4	Şubat-Mart	Kocaeli	248	5	253	VAR	X	0
5	Şubat-Mart	Kocaeli	45	-	45	VAR	X	0
6	Şubat-Mart	Kocaeli	237	3	240	VAR	X	0
7	Şubat-Mart	Kocaeli	7	-	7	VAR	X	5600
8	Şubat-Mart	Kocaeli	267	-	267	VAR	X	0
9	Şubat-Mart	Kocaeli	73	3	76	VAR	X	0
10	Şubat-Mart	Kocaeli	221	10	231	VAR	X	0
11	Şubat-Mart	Zonguldak	51	-	51	VAR	X	7840
12	Şubat-Mart	Zonguldak	22	2	24	VAR	X	0
13	Şubat-Mart	Zonguldak	56	5	61	VAR	X	0
14	Şubat-Mart	Zonguldak	3	-	3	VAR	X	0
15	Şubat-Mart	Zonguldak	108	2	110	VAR	X	0
16	Şubat-Mart	Zonguldak	25	-	25	VAR	X	0
17	Şubat-Mart	Zonguldak	22	-	22	VAR	X	0
18	Şubat-Mart	Zonguldak	7	-	7	VAR	X	0
19	Şubat-Mart	Zonguldak	13	-	13	VAR	X	0
20	Şubat-Mart	Zonguldak	6	-	6	VAR	X	0
21	Şubat-Mart	Mersin	33	2	35	VAR	X	3360
22	Şubat-Mart	Mersin	47	-	47	VAR	X	3360
23	Şubat-Mart	Mersin	82	-	82	VAR	X	13440
24	Şubat-Mart	Mersin	29	-	29	VAR	X	4480
25	Şubat-Mart	Mersin	40	-	40	VAR	X	2240
26	Şubat-Mart	Mersin	46	-	46	VAR	X	16800
27	Şubat-Mart	Mersin	49	-	49	VAR	X	2240
28	Şubat-Mart	Mersin	18	-	18	VAR	X	0
29	Şubat-Mart	Mersin	32	2	34	YOK	X	17920
30	Şubat-Mart	Mersin	24	-	24	VAR	X	6720
31	Şubat-Mart	Konya	20	-	20	YOK	X	0

32	Şubat-Mart	Konya	94	-	94	VAR	X	0
33	Şubat-Mart	Konya	16	-	16	YOK	X	1120
34	Şubat-Mart	Konya	23	-	23	YOK	X	2240
35	Şubat-Mart	Konya	20	-	20	VAR	X	0
36	Şubat-Mart	Konya	46	-	46	VAR	X	0
37	Şubat-Mart	Konya	16	-	16	YOK	X	2240
38	Şubat-Mart	Konya	66	2	68	VAR	X	0
39	Şubat-Mart	Konya	25	-	25	YOK	X	0
40	Şubat-Mart	Konya	21	1	22	YOK	X	2240
41	Şubat-Mart	Gaziantep	16	-	16	VAR	X	0
42	Şubat-Mart	Gaziantep	53	-	53	YOK	X	0
43	Şubat-Mart	Gaziantep	282	-	282	VAR	X	0
44	Şubat-Mart	Gaziantep	524	8	532	VAR	X	1120
45	Şubat-Mart	Gaziantep	12	-	12	YOK	X	0
46	Şubat-Mart	Gaziantep	12	-	12	YOK	X	0
47	Şubat-Mart	Gaziantep	34	-	34	YOK	X	0
48	Şubat-Mart	Gaziantep	21	-	21	YOK	X	0
49	Şubat-Mart	Gaziantep	105	-	105	VAR	X	8960
50	Şubat-Mart	Gaziantep	105	-	105	YOK	X	13440
51	Şubat-Mart	Gaziantep	68	-	68	VAR	X	0
52	Şubat-Mart	Gaziantep	36	-	36	VAR	X	5600
53	Şubat-Mart	Gaziantep	6	1	7	YOK	X	0
54	Şubat-Mart	Adana	49	-	49	VAR	X	0
55	Şubat-Mart	Adana	28	1	29	VAR	X	0
56	Şubat-Mart	Adana	25	-	25	VAR	X	0
57	Şubat-Mart	Adana	78	2	80	VAR	X	0
58	Şubat-Mart	Adana	20	-	20	VAR	X	0
59	Şubat-Mart	Adana	46	-	46	VAR	X	0
60	Şubat-Mart	Adana	276	5	281	VAR	X	4480
61	Şubat-Mart	Adana	105	2	107	VAR	X	0
62	Şubat-Mart	Adana	64	-	64	VAR	X	0
63	Şubat-Mart	Adana	48	-	48	VAR	X	0
64	Şubat-Mart	Antalya	231	7	238	VAR	X	0
65	Şubat-Mart	Antalya	18	3	21	VAR	X	1120
66	Şubat-Mart	Antalya	25	2	27	VAR	X	0
67	Şubat-Mart	Antalya	27	-	27	VAR	X	0
68	Şubat-Mart	Antalya	4	-	4	VAR	X	0

69	Şubat-Mart	Antalya	32	-	32	VAR	X	0
70	Şubat-Mart	Antalya	35	1	36	VAR	X	0
71	Şubat-Mart	Antalya	32	-	32	VAR	X	0
72	Şubat-Mart	Antalya	22	-	22	VAR	X	0
73	Şubat-Mart	Antalya	59	5	64	VAR	X	0
74	Şubat-Mart	Ankara	14	-	14	VAR	X	0
75	Şubat-Mart	Ankara	17	-	17	YOK	X	0
76	Şubat-Mart	Ankara	45	1	46	VAR	X	0
77	Şubat-Mart	Ankara	8	-	8	YOK	X	0
78	Şubat-Mart	Ankara	15	-	15	VAR	X	0
79	Şubat-Mart	Ankara	35	1	36	VAR	X	0
80	Şubat-Mart	Ankara	35	-	35	VAR	X	0
81	Şubat-Mart	Ankara	24	1	25	VAR	X	0
82	Şubat-Mart	Ankara	6	-	6	YOK	X	0
83	Nisan-Mayıs	Mersin	12	1	13	VAR	X	0
84	Nisan-Mayıs	Mersin	10	-	10	VAR	X	0
85	Nisan-Mayıs	Mersin	30	1	31	VAR	X	0
86	Nisan-Mayıs	Mersin	7	-	7	VAR	X	0
87	Nisan-Mayıs	Mersin	18	-	18	VAR	X	0
88	Nisan-Mayıs	Mersin	27	1	28	VAR	X	0
89	Nisan-Mayıs	Mersin	12	-	12	VAR	X	2240
90	Nisan-Mayıs	Mersin	18	-	18	VAR	X	2240
91	Nisan-Mayıs	Mersin	33	1	34	VAR	X	0
92	Nisan-Mayıs	Mersin	46	1	47	VAR	X	0
93	Nisan-Mayıs	Samsun	145	2	147	VAR	X	5600
94	Nisan-Mayıs	Samsun	44	2	46	VAR	X	7840
95	Nisan-Mayıs	Samsun	53	1	54	VAR	X	1120
96	Nisan-Mayıs	Samsun	81	2	83	VAR	X	13440
97	Nisan-Mayıs	Samsun	194	2	196	VAR	X	8960
98	Nisan-Mayıs	Konya	11	-	11	VAR	X	0
99	Nisan-Mayıs	Konya	6	-	6	YOK	X	6720
100	Nisan-Mayıs	Konya	27	-	27	VAR	X	24640
101	Nisan-Mayıs	Konya	29	-	29	VAR	X	3360
102	Nisan-Mayıs	Konya	22	-	22	VAR	X	0
103	Nisan-Mayıs	Konya	16	-	16	VAR	X	4480
104	Nisan-Mayıs	Konya	8	-	8	YOK	X	26880
105	Nisan-Mayıs	Konya	43	-	43	VAR	X	2240

106	Nisan-Mayıs	Konya	48	1	49	VAR	X	23520
107	Nisan-Mayıs	Konya	20	-	20	VAR	X	13440
108	Nisan-Mayıs	Ankara	44	-	44	VAR	X	0
109	Nisan-Mayıs	Ankara	129	-	129	VAR	X	0
110	Nisan-Mayıs	Ankara	47	1	48	VAR	X	0
111	Nisan-Mayıs	Ankara	33	1	34	VAR	X	0
112	Nisan-Mayıs	Ankara	9	-	9	YOK	X	0
113	Nisan-Mayıs	Ankara	7	-	7	YOK	X	0
114	Nisan-Mayıs	Ankara	7	-	7	VAR	X	0
115	Nisan-Mayıs	Ankara	30	1	31	YOK	X	0
116	Nisan-Mayıs	Gaziantep	37	-	37	YOK	X	0
117	Nisan-Mayıs	Gaziantep	88	-	88	YOK	X	0
118	Nisan-Mayıs	Gaziantep	184	-	184	YOK	X	20160
119	Nisan-Mayıs	Gaziantep	10	-	10	YOK	X	0
120	Nisan-Mayıs	Gaziantep	25	-	25	YOK	X	0
121	Nisan-Mayıs	Gaziantep	47	-	47	YOK	X	0
122	Nisan-Mayıs	Gaziantep	11	-	11	YOK	X	16800
123	Nisan-Mayıs	Gaziantep	8	-	8	YOK	X	0
124	Nisan-Mayıs	Gaziantep	10	-	10	YOK	X	0
125	Nisan-Mayıs	Gaziantep	9	-	9	YOK	X	0
126	Nisan-Mayıs	Gaziantep	21	-	21	YOK	X	7840
127	Nisan-Mayıs	Gaziantep	96	-	96	YOK	X	0
128	Nisan-Mayıs	Kayseri	80	-	80	VAR	X	0
129	Nisan-Mayıs	Kayseri	18	-	18	VAR	X	0
130	Nisan-Mayıs	Kayseri	20	-	20	VAR	X	0
131	Nisan-Mayıs	Kayseri	16	-	16	VAR	X	0
132	Nisan-Mayıs	Kayseri	31	2	33	VAR	X	0
133	Nisan-Mayıs	Kayseri	15	-	15	VAR	X	0
134	Nisan-Mayıs	Kayseri	10	-	10	VAR	X	0
135	Nisan-Mayıs	Kayseri	15	-	15	VAR	X	0
136	Nisan-Mayıs	Kayseri	20	-	20	VAR	X	0
137	Nisan-Mayıs	Kayseri	30	-	30	VAR	X	0
138	Nisan-Mayıs	Mersin	13	1	14	VAR	X	0
139	Nisan-Mayıs	Mersin	27	-	27	VAR	X	0
140	Nisan-Mayıs	Mersin	70	-	70	VAR	X	0
141	Nisan-Mayıs	Mersin	27	-	27	VAR	X	0
142	Nisan-Mayıs	Mersin	40	-	40	VAR	X	2240

143	Nisan-Mayıs	Mersin	16	-	16	VAR	X	0
144	Nisan-Mayıs	Mersin	32	-	32	VAR	X	0
145	Nisan-Mayıs	Mersin	20	-	20	VAR	X	0
146	Nisan-Mayıs	Mersin	14	-	14	VAR	X	0
147	Nisan-Mayıs	Mersin	37	-	37	VAR	X	4480
148	Nisan-Mayıs	Antalya	9	-	9	VAR	X	0
149	Nisan-Mayıs	Antalya	21	-	21	VAR	X	0
150	Nisan-Mayıs	Antalya	2	-	2	YOK	X	3360
151	Nisan-Mayıs	Antalya	33	1	34	VAR	X	0
152	Nisan-Mayıs	Antalya	66	-	66	VAR	X	0
153	Nisan-Mayıs	Antalya	6	-	6	VAR	X	0
154	Nisan-Mayıs	Antalya	24	-	24	VAR	X	0
155	Nisan-Mayıs	Antalya	13	1	14	VAR	X	0
156	Nisan-Mayıs	Antalya	430	12	442	VAR	X	7840
157	Nisan-Mayıs	Antalya	1887	28	1815	VAR	X	3360
158	Nisan-Mayıs	Kocaeli	7	-	7	YOK	X	0
159	Nisan-Mayıs	Kocaeli	4	-	4	YOK	X	0
160	Nisan-Mayıs	Kocaeli	7	-	7	YOK	X	0
161	Nisan-Mayıs	Kocaeli	21	-	21	VAR	X	0
162	Nisan-Mayıs	Kocaeli	13	-	13	VAR	X	0
163	Nisan-Mayıs	Kocaeli	10	-	10	VAR	X	0
164	Nisan-Mayıs	Kocaeli	31	-	31	VAR	X	0
165	Nisan-Mayıs	Kocaeli	10	-	10	YOK	X	0
166	Nisan-Mayıs	Kocaeli	14	-	14	VAR	X	0
167	Nisan-Mayıs	Kocaeli	51	-	51	VAR	X	0
168	Nisan-Mayıs	Konya	7	-	7	VAR	X	0
169	Nisan-Mayıs	Konya	19	-	19	YOK	X	0
170	Nisan-Mayıs	Konya	4	-	4	VAR	X	0
171	Nisan-Mayıs	Ankara	17	3	20	VAR	X	0
172	Nisan-Mayıs	Ankara	47	-	47	VAR	X	1120
173	Nisan-Mayıs	Ankara	20	3	23	VAR	X	0
174	Nisan-Mayıs	Ankara	20	-	20	VAR	X	0
175	Nisan-Mayıs	Ankara	152	4	156	VAR	X	0
176	Nisan-Mayıs	Ankara	173	6	179	VAR	X	0
177	Nisan-Mayıs	Ankara	62	2	64	VAR	X	0
178	Nisan-Mayıs	Ankara	54	-	54	VAR	X	0

179	Nisan-Mayıs	Ankara	29	1	30	VAR	X	0
180	Nisan-Mayıs	Ankara	12	-	12	YOK	X	3360
181	Nisan-Mayıs	Ankara	6	-	6	VAR	X	2240
182	Nisan-Mayıs	Konya	12	-	12	VAR	X	2240
183	Nisan-Mayıs	Konya	19	-	19	VAR	X	0
184	Nisan-Mayıs	Konya	4	-	4	VAR	X	1120
185	Nisan-Mayıs	Konya	30	-	30	VAR	X	30240
186	Nisan-Mayıs	Konya	73	-	73	VAR	X	2240
187	Nisan-Mayıs	Konya	22	-	22	VAR	X	0
188	Nisan-Mayıs	Konya	15	-	15	VAR	X	1120
189	Nisan-Mayıs	Ankara	7	-	7	YOK	X	1120
190	Nisan-Mayıs	Ankara	49	3	52	VAR	X	0
191	Nisan-Mayıs	Samsun	11	-	11	VAR	X	0
192	Nisan-Mayıs	Samsun	168	4	172	VAR	X	0
193	Nisan-Mayıs	Samsun	8	-	8	VAR	X	0
194	Nisan-Mayıs	Samsun	36	2	38	VAR	X	0
195	Nisan-Mayıs	Samsun	30	1	31	VAR	X	0
196	Haziran-Temmuz-Ağustos	Ankara	35	-	35	VAR	X	1120
197	Haziran-Temmuz-Ağustos	Ankara	19	1	20	VAR	X	0
198	Haziran-Temmuz-Ağustos	Ankara	5	-	5	VAR	X	0
199	Haziran-Temmuz-Ağustos	Ankara	23	-	23	VAR	X	1120
200	Haziran-Temmuz-Ağustos	Ankara	43	-	43	VAR	X	3360
201	Haziran-Temmuz-Ağustos	Ankara	38	-	38	VAR	X	0
202	Haziran-Temmuz-Ağustos	Ankara	25	2	27	VAR	X	0
203	Haziran-Temmuz-Ağustos	Ankara	24	-	24	VAR	X	0
204	Haziran-Temmuz-Ağustos	Ankara	7	-	7	VAR	X	5600
205	Haziran-Temmuz-Ağustos	Ankara	51	4	55	VAR	X	0
206	Haziran-Temmuz-Ağustos	Ankara	106	-	106	VAR	X	14560
207	Haziran-Temmuz-Ağustos	Ankara	35	-	35	VAR	X	6720
208	Haziran-Temmuz-Ağustos	Ankara	12	-	12	VAR	X	13440
209	Haziran-Temmuz-Ağustos	Ankara	29	-	29	VAR	X	10080
210	Haziran-Temmuz-Ağustos	Ankara	34	-	34	VAR	X	14560
211	Haziran-Temmuz-Ağustos	Ankara	62	-	62	VAR	X	8960
212	Haziran-Temmuz-Ağustos	Ankara	12	-	12	VAR	X	4480
213	Haziran-Temmuz-Ağustos	Ankara	68	2	70	VAR	X	19040
214	Haziran-Temmuz-Ağustos	Ankara	30	4	34	VAR	X	43541
215	Haziran-Temmuz-Ağustos	Ankara	25	-	25	VAR	X	3360

216	Eylül-Ekim	Kocaeli	15	-	15	VAR	X	2240
217	Eylül-Ekim	Kocaeli	8	-	8	VAR	X	17920
218	Eylül-Ekim	Kocaeli	9	-	9	VAR	X	19040
219	Eylül-Ekim	Kocaeli	18	-	18	VAR	X	3360
220	Eylül-Ekim	Kocaeli	17	-	17	VAR	X	23520
221	Eylül-Ekim	Kocaeli	128	2	130	VAR	X	0
222	Eylül-Ekim	Kocaeli	7	-	7	VAR	X	12320
223	Eylül-Ekim	Kocaeli	14	-	14	VAR	X	2240
224	Eylül-Ekim	Kocaeli	25	-	25	VAR	X	17920
225	Eylül-Ekim	Konya	22	-	22	VAR	X	0
226	Eylül-Ekim	Konya	12	-	12	VAR	X	2240
227	Eylül-Ekim	Konya	8	-	8	VAR	X	0
228	Eylül-Ekim	Konya	32	-	32	VAR	X	0
229	Eylül-Ekim	Konya	15	-	15	VAR	X	0
230	Eylül-Ekim	Konya	27	-	27	VAR	X	2240
231	Nisan-Mayıs	Ankara	17	-	17	VAR	X	1120
232	Haziran-Temmuz-Ağustos	Antalya	24	-	24	VAR	X	0
233	Haziran-Temmuz-Ağustos	Antalya	9	-	9	YOK	X	0
234	Haziran-Temmuz-Ağustos	Antalya	33	1	34	VAR	X	0
235	Haziran-Temmuz-Ağustos	Antalya	25	-	25	VAR	X	3360
236	Haziran-Temmuz-Ağustos	Antalya	4	-	4	YOK	X	0
237	Haziran-Temmuz-Ağustos	Antalya	4	-	4	YOK	X	0
238	Haziran-Temmuz-Ağustos	Antalya	6	-	6	VAR	X	0
239	Haziran-Temmuz-Ağustos	Antalya	8	-	8	YOK	X	0
240	Haziran-Temmuz-Ağustos	Antalya	10	-	10	YOK	X	0
241	Haziran-Temmuz-Ağustos	Antalya	5	-	5	YOK	X	0
242	Haziran-Temmuz-Ağustos	Ankara	73	-	73	VAR	X	1120
243	Haziran-Temmuz-Ağustos	Ankara	24	-	24	VAR	X	3360
244	Haziran-Temmuz-Ağustos	Ankara	11	-	11	VAR	X	0
245	Haziran-Temmuz-Ağustos	Ankara	53	-	53	VAR	X	5600
246	Haziran-Temmuz-Ağustos	Ankara	10	-	10	YOK	X	1120
247	Haziran-Temmuz-Ağustos	Ankara	16	-	16	VAR	X	0
248	Haziran-Temmuz-Ağustos	Ankara	47	-	47	VAR	X	1120
249	Haziran-Temmuz-Ağustos	Ankara	22	1	23	VAR	X	6720
250	Haziran-Temmuz-Ağustos	Ankara	12	-	12	VAR	X	0
251	Haziran-Temmuz-Ağustos	Trabzon	116	3	119	VAR	X	10080
252	Haziran-Temmuz-Ağustos	Trabzon	32	-	32	VAR	X	3360

253	Haziran-Temmuz-Ağustos	Trabzon	30	1	31	VAR	X	6720
254	Haziran-Temmuz-Ağustos	Trabzon	12	-	12	VAR	X	12320
255	Haziran-Temmuz-Ağustos	Trabzon	56	-	56	VAR	X	1120
256	Haziran-Temmuz-Ağustos	Trabzon	25	-	25	VAR	X	5600
257	Haziran-Temmuz-Ağustos	Trabzon	86	3	89	VAR	X	0
258	Haziran-Temmuz-Ağustos	Trabzon	36	-	36	VAR	X	13440
259	Haziran-Temmuz-Ağustos	Trabzon	12	-	12	VAR	X	3360
260	Haziran-Temmuz-Ağustos	Trabzon	15	-	15	VAR	X	3360
261	Haziran-Temmuz-Ağustos	Ankara	52	3	55	VAR	X	0
262	Haziran-Temmuz-Ağustos	Ankara	94	-	94	VAR	X	0
263	Haziran-Temmuz-Ağustos	Ankara	129	5	134	VAR	X	0
264	Haziran-Temmuz-Ağustos	Ankara	94	-	94	VAR	X	0
265	Haziran-Temmuz-Ağustos	Ankara	39	-	39	VAR	X	1120
266	Haziran-Temmuz-Ağustos	Ankara	12	-	12	VAR	X	4480
267	Haziran-Temmuz-Ağustos	Ankara	84	6	90	VAR	X	1120
268	Haziran-Temmuz-Ağustos	Ankara	11	-	11	VAR	X	1120
269	Haziran-Temmuz-Ağustos	Ankara	36	-	36	VAR	X	21280
270	Haziran-Temmuz-Ağustos	Elazığ	8	-	8	VAR	X	15680
271	Haziran-Temmuz-Ağustos	Elazığ	12	-	12	VAR	X	4480
272	Haziran-Temmuz-Ağustos	Elazığ	20	-	20	VAR	X	24640
273	Haziran-Temmuz-Ağustos	Elazığ	9	-	9	VAR	X	13440
274	Haziran-Temmuz-Ağustos	Elazığ	7	-	7	VAR	X	10080
275	Haziran-Temmuz-Ağustos	Elazığ	32	-	32	VAR	X	33600
276	Haziran-Temmuz-Ağustos	Elazığ	9	-	9	YOK	X	15680
277	Haziran-Temmuz-Ağustos	Elazığ	17	-	17	YOK	X	20160
278	Haziran-Temmuz-Ağustos	Elazığ	30	-	30	VAR	X	0
279	Haziran-Temmuz-Ağustos	Elazığ	4	-	4	VAR	X	12320
280	Haziran-Temmuz-Ağustos	Antalya	12	-	12	VAR	X	0
281	Haziran-Temmuz-Ağustos	Antalya	45	-	45	VAR	X	0
282	Haziran-Temmuz-Ağustos	Antalya	21	-	21	VAR	X	0
283	Haziran-Temmuz-Ağustos	Antalya	134	-	134	VAR	X	0
284	Haziran-Temmuz-Ağustos	Antalya	23	-	23	VAR	X	0
285	Haziran-Temmuz-Ağustos	Antalya	74	-	74	VAR	X	0
286	Haziran-Temmuz-Ağustos	Antalya	87	-	87	VAR	X	0
287	Haziran-Temmuz-Ağustos	Antalya	8	1	9	VAR	X	0
288	Haziran-Temmuz-Ağustos	Antalya	27	-	27	VAR	X	0
289	Haziran-Temmuz-Ağustos	Antalya	14	-	14	VAR	X	0

290	Haziran-Temmuz-Ağustos	Antalya	6	-	6	VAR	X	0
291	Haziran-Temmuz-Ağustos	Diyarbakır	1	-	1	VAR	X	8960
292	Haziran-Temmuz-Ağustos	Diyarbakır	55	-	55	VAR	X	17920
293	Haziran-Temmuz-Ağustos	Diyarbakır	76	-	76	VAR	X	26880
294	Haziran-Temmuz-Ağustos	Diyarbakır	63	1	64	VAR	X	17920
295	Haziran-Temmuz-Ağustos	Diyarbakır	22	-	22	VAR	X	3360
296	Haziran-Temmuz-Ağustos	Diyarbakır	31	1	32	VAR	X	3360
297	Haziran-Temmuz-Ağustos	Diyarbakır	34	-	34	VAR	X	15680
298	Haziran-Temmuz-Ağustos	Diyarbakır	416	8	424	VAR	X	23520
299	Haziran-Temmuz-Ağustos	Diyarbakır	55	-	55	VAR	X	8960
300	Haziran-Temmuz-Ağustos	Diyarbakır	53	-	53	VAR	X	1120
301	Haziran-Temmuz-Ağustos	Diyarbakır	108	4	112	VAR	X	3360
302	Haziran-Temmuz-Ağustos	Ankara	5	-	5	VAR	X	29120
303	Haziran-Temmuz-Ağustos	Ankara	37	4	41	VAR	X	3360
304	Haziran-Temmuz-Ağustos	Ankara	45	1	46	VAR	X	0
305	Haziran-Temmuz-Ağustos	Ankara	17	-	17	VAR	X	35840
306	Haziran-Temmuz-Ağustos	Ankara	53	1	54	VAR	X	25760
307	Haziran-Temmuz-Ağustos	Ankara	194	3	197	VAR	X	1120
308	Haziran-Temmuz-Ağustos	Ankara	83	2	85	VAR	X	31360
309	Haziran-Temmuz-Ağustos	Ankara	10	-	10	VAR	X	23520
310	Haziran-Temmuz-Ağustos	Ankara	31	-	31	VAR	X	1120
311	Haziran-Temmuz-Ağustos	Ankara	32	-	32	VAR	X	1120
312	Haziran-Temmuz-Ağustos	Ankara	194	4	198	VAR	X	36960
313	Haziran-Temmuz-Ağustos	Ankara	42	4	46	VAR	X	34720
314	Haziran-Temmuz-Ağustos	Ankara	177	3	180	VAR	X	6720
315	Haziran-Temmuz-Ağustos	Ankara	56	1	57	VAR	X	15680
316	Haziran-Temmuz-Ağustos	Ankara	21	1	22	VAR	X	35840
317	Haziran-Temmuz-Ağustos	Kayseri	112	-	112	VAR	X	7840
318	Haziran-Temmuz-Ağustos	Kayseri	1	-	1	VAR	X	32361
319	Haziran-Temmuz-Ağustos	Kayseri	28	-	28	VAR	X	4480
320	Haziran-Temmuz-Ağustos	Kayseri	6	-	6	VAR	X	4480
321	Haziran-Temmuz-Ağustos	Ankara	355	6	361	VAR	X	0
322	Haziran-Temmuz-Ağustos	Ankara	132	5	137	VAR	X	5600
323	Haziran-Temmuz-Ağustos	Ankara	222	4	226	VAR	X	0
324	Haziran-Temmuz-Ağustos	Ankara	245	2	247	VAR	X	29120
325	Haziran-Temmuz-Ağustos	Ankara	2748	48	2796	VAR	X	36960
326	Eylül-Ekim	Ankara	8	-	8	VAR	X	14563

327	Eylül-Ekim	Kayseri	9	-	9	VAR	X	16800
328	Eylül-Ekim	Kayseri	7	-	7	VAR	X	13440
329	Eylül-Ekim	Gaziantep	296	1	297	VAR	X	28000
330	Eylül-Ekim	Gaziantep	82	1	83	VAR	X	19263
331	Eylül-Ekim	Gaziantep	35	-	35	VAR	X	26880
332	Eylül-Ekim	Gaziantep	153	-	153	VAR	X	44800
333	Eylül-Ekim	Gaziantep	31	-	31	VAR	X	29120
334	Eylül-Ekim	Gaziantep	42	-	42	VAR	X	14560
335	Eylül-Ekim	Gaziantep	24	-	24	VAR	X	13440
336	Eylül-Ekim	Gaziantep	110	-	110	VAR	X	9183
337	Eylül-Ekim	Gaziantep	104	-	104	VAR	X	10080
338	Eylül-Ekim	Gaziantep	17	-	17	VAR	X	7840
339	Eylül-Ekim	Kocaeli	11	-	11	VAR	X	23520
340	Eylül-Ekim	Konya	11	-	11	VAR	X	2240
341	Eylül-Ekim	Konya	38	-	38	VAR	X	0
342	Eylül-Ekim	Konya	15	1	16	VAR	X	0
343	Eylül-Ekim	Konya	21	-	21	VAR	X	0
344	Eylül-Ekim	Kocaeli	26	-	26	VAR	X	10080
345	Eylül-Ekim	Kocaeli	13	-	13	VAR	X	13440
346	Eylül-Ekim	Kocaeli	23	-	23	VAR	X	6720
347	Eylül-Ekim	Kocaeli	13	-	13	VAR	X	5600
348	Eylül-Ekim	Kocaeli	300	8	308	VAR	X	3360
349	Eylül-Ekim	Kocaeli	12	1	13	VAR	X	0
350	Eylül-Ekim	Kocaeli	7	-	7	VAR	X	8960
351	Eylül-Ekim	Kocaeli	9	-	9	VAR	X	0
352	Eylül-Ekim	Kocaeli	25	-	25	VAR	X	2240
353	Eylül-Ekim	Kocaeli	30	2	32	VAR	X	3360
354	Eylül-Ekim	Antalya	63	1	64	VAR	X	0
355	Eylül-Ekim	Antalya	63	1	64	VAR	X	0
356	Eylül-Ekim	Antalya	76	1	77	VAR	X	0
357	Eylül-Ekim	Antalya	17	-	17	VAR	X	3360
358	Eylül-Ekim	Antalya	4	-	4	VAR	X	0
359	Eylül-Ekim	Antalya	24	-	24	VAR	X	0
360	Eylül-Ekim	Antalya	28	-	28	VAR	X	4480
361	Eylül-Ekim	Antalya	137	-	137	VAR	X	3360
362	Eylül-Ekim	Antalya	58	-	58	VAR	X	0
363	Eylül-Ekim	Antalya	68	1	69	VAR	X	0

364	Eylül-Ekim	Antalya	10	-	10	VAR	X	0
365	Eylül-Ekim	Adana	35	-	35	VAR	X	16800
366	Eylül-Ekim	Adana	45	-	45	VAR	X	6720
367	Eylül-Ekim	Adana	8	-	8	VAR	X	21280
368	Eylül-Ekim	Adana	55	-	55	YOK	X	6720
369	Eylül-Ekim	Adana	24	-	24	VAR	X	11200
370	Eylül-Ekim	Adana	5	-	5	VAR	X	22400
371	Eylül-Ekim	Adana	17	-	17	VAR	X	0
372	Eylül-Ekim	Adana	4	-	4	VAR	X	0
373	Eylül-Ekim	Adana	42	-	42	VAR	X	16800
374	Eylül-Ekim	Adana	15	-	15	VAR	X	10080
375	Eylül-Ekim	Mersin	18	-	18	VAR	X	4480
376	Eylül-Ekim	Mersin	13	-	13	VAR	X	2240
377	Eylül-Ekim	Mersin	9	-	9	VAR	X	2240
378	Eylül-Ekim	Mersin	26	-	26	VAR	X	3360
379	Eylül-Ekim	Mersin	11	-	11	VAR	X	15680
380	Eylül-Ekim	Mersin	40	1	41	VAR	X	13440
381	Eylül-Ekim	Mersin	88	1	89	VAR	X	4480
382	Eylül-Ekim	Mersin	21	-	21	VAR	X	35840
383	Eylül-Ekim	Mersin	42	1	43	VAR	X	24640
384	Eylül-Ekim	Mersin	37	1	38	VAR	X	24640
385	Eylül-Ekim	Adana	8	-	8	VAR	X	13440
386	Eylül-Ekim	Adana	72	-	72	VAR	X	17920
387	Eylül-Ekim	Adana	26	-	26	VAR	X	13440
388	Eylül-Ekim	Adana	12	-	12	VAR	X	23520
389	Eylül-Ekim	Adana	7	-	7	VAR	X	28000
390	Eylül-Ekim	Adana	9	-	9	VAR	X	7840
391	Eylül-Ekim	Adana	16	-	16	VAR	X	22400
392	Eylül-Ekim	Adana	30	-	30	VAR	X	19040
393	Eylül-Ekim	Adana	5	-	5	VAR	X	14560
394	Eylül-Ekim	Adana	26	-	26	VAR	X	15680
395	Eylül-Ekim	Kayseri	0	-	0	YOK	X	0
396	Eylül-Ekim	Kayseri	0	-	0	YOK	X	0
397	Eylül-Ekim	Kayseri	0	-	0	YOK	X	0
398	Eylül-Ekim	Kayseri	1	-	1	VAR	X	0
399	Eylül-Ekim	Kayseri	28	-	28	VAR	X	0
400	Eylül-Ekim	Kayseri	10	-	10	VAR	X	0

			2	-	2	VAR	X	0
401	Eylül-Ekim	Kayseri	2	-	2	VAR	X	0
402	Eylül-Ekim	Kayseri	11	-	11	VAR	X	5600
403	Eylül-Ekim	Ankara	13	-	13	YOK	X	62723
404	Eylül-Ekim	Ankara	41	-	41	VAR	X	44800
405	Eylül-Ekim	Ankara	1	-	1	VAR	X	20160
406	Eylül-Ekim	Ankara	3	-	3	VAR	X	16800
407	Eylül-Ekim	Ankara	1	-	1	VAR	X	22400
408	Eylül-Ekim	Ankara	36	-	36	VAR	X	2240
409	Eylül-Ekim	Ankara	12	-	12	VAR	X	1120
410	Eylül-Ekim	Ankara	15	-	15	VAR	X	33600
411	Eylül-Ekim	Ankara	17	-	17	VAR	X	34720
412	Eylül-Ekim	Ankara	4	-	4	VAR	X	28000
413	Eylül-Ekim	Ankara	33	-	33	VAR	X	1120
414	Eylül-Ekim	Mersin	13	-	13	VAR	X	6720
415	Eylül-Ekim	Mersin	28	-	28	VAR	X	4480
416	Eylül-Ekim	Mersin	7	-	7	VAR	X	12320
417	Eylül-Ekim	Mersin	28	-	28	VAR	X	7840
418	Eylül-Ekim	Mersin	20	-	20	VAR	X	6720
419	Eylül-Ekim	Mersin	25	-	25	VAR	X	14560
420	Eylül-Ekim	Mersin	13	-	13	YOK	X	8960
421	Eylül-Ekim	Mersin	23	-	23	YOK	X	1120
422	Eylül-Ekim	Mersin	8	-	8	VAR	X	3360
423	Eylül-Ekim	Mersin	20	-	20	VAR	X	21280
424	Eylül-Ekim	Konya	71	-	71	VAR	X	6720
425	Eylül-Ekim	Konya	17	-	17	VAR	X	11200
426	Eylül-Ekim	Konya	37	-	37	VAR	X	0
427	Eylül-Ekim	Konya	23	-	23	YOK	X	0
428	Eylül-Ekim	Konya	7	-	7	YOK	X	0
429	Eylül-Ekim	Konya	67	-	67	VAR	X	0
430	Eylül-Ekim	Konya	13	-	13	YOK	X	0
431	Eylül-Ekim	Konya	15	-	15	VAR	X	0
432	Eylül-Ekim	Konya	16	-	16	VAR	X	2240
433	Eylül-Ekim	Konya	54	-	54	VAR	X	0

Tablo 5.4 - Programlı Teftiş kapsamında teftiş edilen işyerlerine ait bilgiler (Ay Bazında)

AYLAR	2014 YILI YAPI İŞYERLERİNDE İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ PROGRAMLI TEFTİŞİ													
	Teftiş Edilen İşyeri Sayısı	Noksanları Giderilen İşyeri Sayısı	IPC Uygulanan İşyeri Sayısı	Durdurulan İşyeri Sayısı	Çalışan Sayıları		Noksan Sayıları		Toplam IPC Miktarı		İşyeri Hekimi ve İş Güvenliği Uzmanı			
					Erkek	Kadın	Toplam	Giderilen	Durdurma Gerektiren	IPC Gerektiren	Toplam	Var	Yok	
Şubat-Mart	82	61	20	1	4.919	81	5.000	811	7	106	924	126.560	65	17
Nisan-Mayıs	114	81	28	5	6.145	92	6.237	980	29	202	1.211	258.720	89	25
Haziran-Temmuz-Ağustos	114	38	57	19	8.409	140	8.549	890	164	680	1.734	945.022	105	9
Eylül-Ekim	123	34	47	42	3.876	24	3.900	986	312	796	2.094	1.241.412	113	10
TOPLAM	433	214	152	67	23.349	337	23.686	3.667	512	1.784	5.963	2.571.714	372	61

Tablo 5.5 - Programlı Teftiş kapsamında teftiş edilen işyerlerine ait bilgiler (II Bazında)
2014 YILI YAPTI İŞYERLERİNDE İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ PROGRAMLI TEFTİŞİ

İL-LER	Teftiş Edilen İşyeri Sayısı	Noksanları Giderilen İşyeri Sayısı	IPC Uygulanan İşyeri Sayısı	Durdurulan İşyeri Sayısı	Çalışan Sayıları		Noksan Sayıları		Toplam IPC Miktarı		İşyeri Hekimi ve İş Güvenliği Uzmanı			
					Erkek	Kadın	Toplam	Giderilen	Durdurma Gerektiren	IPC Gerektiren	Toplam	Var	Yok	
Adana	30	11	9	10	1.200	10	1.210	313	81	180	574	292.320	29	1
Ankara	101	42	36	23	7.555	145	7.700	693	205	548	1446	843.227	91	10
Antalya	52	44	5	3	4.103	66	4.169	408	10	17	435	30.240	45	7
Diyarbakır	11	0	11	0	914	14	928	131	0	117	248	131.040	11	0
Elazığ	10	1	9	0	148	0	148	71	0	134	205	150.080	8	2
Gaziantep	35	18	7	10	2.714	11	2.725	196	100	147	443	277.086	16	15
Kayseri	24	17	0	7	470	2	472	166	34	42	242	85.001	21	3
Kocaeli	40	22	14	4	2.040	38	2.078	366	30	132	528	181.440	36	4
Konya	50	27	19	4	1.303	5	1.308	435	25	133	593	176.960	38	12
Mersin	50	17	33	0	1.399	14	1.413	743	0	268	1011	30.0160	47	3
Samsun	10	5	1	4	770	16	786	23	17	16	56	36.960	10	0
Trabzon	10	1	8	1	420	7	427	99	3	50	152	59.360	10	0
Zonguldak	10	9	0	1	313	9	322	23	7	0	30	7.840	10	0
TOPLAM	433	214	152	67	23.349	337	23.686	3.667	512	1.784	5.963	2.571.714	372	57

İş Teftiş Kurulu Başkanlığının 22.09.2014 tarih ve 7461 sayılı “2014 Yılı Ekim ayında Yapı İşyerlerinde İş Sağlığı ve Güvenliği bakımından yapılacak Teftişlere ilişkin Uygulama Esasları” iç emri gereği Ekim ayında Grup Başkanlığımızda görevli müfettişlerce “Aksaray, Ankara, Antalya, Artvin, Bartın, Bolu, Çorum, Düzce, Erzincan, Erzurum, Eskişehir, Karaman, Kastamonu, Kayseri, Kırşehir, Kocaeli, Konya, Nevşehir, Ordu, Rize, Sakarya, Samsun, Sivas, Trabzon, Yozgat, Zonguldak” olmak üzere 26 ilde toplam 962 yapı işyerinde gerçekleştirilen inceleme teftişlerine ilişkin veriler şu şekildedir.

Ekim Ayı İlave Teftişleri ile ilgili bilgiler

- Teftişlerin gerçekleştirildiği il sayısı: 26
- Gerçekleştirilen teftiş Sayısı: 962
- Durdurma kararı alınan ve idari para cezası uygulanan işyeri sayısı: 813
- İşyerlerine uygulanan idari para cezası: 7.126.448,00-TL

11.12.2014 tarihi itibarıyla;

- Durdurma kararının kaldırıldığı işyeri sayısı: 533
- İşverenin ilk başvurusu sonrası yapılan denetimlerde durdurma kararının kaldırılması yönünde karar verilen işyeri sayısı: 399
- İşverenin ilk başvurusu sonrası yapılan denetimlerde durdurma kararının devamı yönünde karar verilen işyeri sayısı: 234
- Durdurma kararının devam ettiği işyeri sayısı: 280
- Durdurmanın kaldırılması için başvuruda bulunmamış olan işyeri sayısı: 180

Bu teftişlerde; 962 işyerinden 813’ünde hayati tehlike bulunmasından dolayı durdurma işlemi ve idari para cezası uygulanmıştır.

11.12.2014 tarihi itibarıyla durdurma kararı alınan 813 işyerinden 633 adedi durdurma kararının kaldırılması için başvuruda bulunmuş ve bu işyerlerinde inceleme teftişi kapsamında hayati tehlike içeren hususlar kontrol edilmiştir. 180 işyeri ise başvuruda bulunmamıştır. Bu 633 işyerinden 399’u için yapılan ilk inceleme teftişinde durdurmanın kaldırılması kararı verilmiştir. 134’ü için ise yapılan diğer inceleme teftişlerinde durdurmanın kaldırılması kararına varılmıştır. 100 işyerinde ise başvuruda bulunmalarına ve teftiş görmelerine rağmen durdurma kararı devam etmektedir. Sonuç olarak 11.12.2014 tarihi itibarıyla 280 adet işyeri için durdurma kararı devam etmektedir.

İşverenlerin, işyerlerinde hayati tehlike içeren ve işin durdurulmasına neden olan noksan hususların giderildiğini belirtir yazılı başvuruları üzerine yapılan 234 inceleme teftişinde hayati tehlike içeren hususların giderilmediği kanaatine varılmıştır. İşverenlerin noksan hususları tam anlamıyla gidermeden başvuruda bulunmalarıyla hem teftiş mekanizması hem de kamu kaynakları verimli bir şekilde kullanılamamıştır. Mevzuatta yer almadığından dolayı söz konusu durumda işverenlere herhangi bir idari yaptırım da uygulanamamıştır.

Tablo 5.6 - Ekim Ayında yürütülen inşaat teftişlerine ait istatistikler

Sıra	İl	Durdurulan/Kısmi Durdurulan İşyeri Sayısı	İlk Kontrol Teftişinde Açılan İşyeri Sayısı	İlk Kontrol Teftişinde Açılmayan İşyeri Sayısı	Diğer Kontrollere Açılan İşyeri Sayısı	Açılan İşyeri Sayısı	11.12.2014 Tarihi İtibariyle Kapalı İşyeri Sayısı	Açma Talebinde Bulunmayan İşyeri Sayısı
1	Aksaray	12	9	1	1	10	2	2
2	Ankara	219	120	62	32	152	67	37
3	Antalya	65	24	24	17	41	24	17
4	Artvin	2	0	2	0	0	2	0
5	Bartın	5	3	2	0	3	2	0
6	Bolu	10	6	3	2	8	2	1
7	Çorum	8	5	2	2	7	1	1
8	Düzce	23	9	8	8	17	6	6
9	Erzincan	2	2	0	0	2	0	0
10	Erzurum	11	7	0	0	7	4	4
11	Eskişehir	23	8	11	9	17	6	4
12	Karaman	11	5	4	2	7	4	2
13	Kastamonu	7	6	1	0	6	1	0
14	Kayseri	87	31	26	13	44	43	30
15	Kırşehir	11	2	5	1	3	8	4
16	Kocaeli	84	55	15	13	68	16	14
17	Konya	84	41	23	11	52	32	20
18	Nevşehir	24	6	11	5	11	13	7
19	Ordu	12	10	2	1	11	1	0
20	Rize	4	1	1	1	2	2	2
21	Sakarya	14	7	6	6	13	1	1
22	Samsun	43	26	10	2	28	15	7
23	Sivas	20	3	2	0	3	17	15
24	Trabzon	21	7	12	7	14	7	2
25	Yozgat	1	0	0	0	0	1	1
26	Zonguldak	10	5	1	1	6	4	3

6. BÖLÜM

SONUÇ VE ÖNERİLER

6. BÖLÜM

SONUÇ VE ÖNERİLER

Yapı İşyerlerinde İş Sağlığı ve Güvenliği Programlı Teftişi kapsamında gerçekleştirilen teftişlerin yürütülmesi esnasında karşılaşılan zorluklardan bir kısmı ve çözüm önerileri aşağıda kısaca özetlenmiştir;

6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanununun şart koştuğu iş sağlığı ve güvenliği organizasyonunun pek çok yapı işyerinde oluşturulmadığı, bilhassa çok tehlikeli sınıfta yer alan yapı işyerlerinde iş güvenliği uzmanı ve işyeri hekimi çalıştırılma zorunluluğu olmasına rağmen bu kişilerin istihdam oranının çok düşük olduğu, iş sağlığı ve güvenliği hizmeti sunmak üzere kurulmuş birimlerin yoğun olduğu bazı illerde uzman ve hekim gereksiniminin diğer illere nazaran daha fazla giderilebildiği ancak, bu ihtiyacın karşılandığı işyerlerinin çok azında organizasyonda yer alan profesyonellerin yasal yükümlülüklerini yerine getirdiği saptanmıştır. 2015 yılında yürütülecek olan programlı teftişlerde, işyerlerinde oluşturulması gereken organizasyonun (iş güvenliği uzmanı, işyeri hekimi, çalışan temsilcisi, destek elemanı, sağlık ve güvenlik koordinatörü, vs.) sorgulanması, uzman ve hekimlerin mevzuatın öngördüğü görevlerini yerine getirip getirmediğinin irdelenmesi, işyerlerinde alınan önlemlerin kalıcılığının sağlanmasında büyük fayda sağlayacaktır.

İşverenler ile iş güvenliği uzmanları ve işyeri hekimleri arasında koordinasyon eksikliğinden kaynaklanan problemler oluşmaktadır. İşverenler, iş güvenliği uzmanlarının görevlerinin kapsamı ve sorumlulukları konusunda iş güvenliği uzmanları tarafından yeterince bilgilendirilmemektedir.

Yapı işyerlerinde çalışan vasıflı veya vasıfsız işçilere mesleki eğitimlerin verilmesi amacıyla bu sektördeki iş ve işlemlere müdahil olan idareler arasında koordinasyon sağlanmalı, konuyla ilgili uygulama birlikteliğine gidilmeli ve her idare tarafından, çerçevesi çizilmiş olan tek bir yönetim sistemi uygulanmalıdır.

Teftişler sonrasında, işyeri koşulları kısa süre içerisinde eskiye dönmekte, işverenlerce alınan önlemlerin sürekliliği sağlanmamaktadır. Bu nedenle ileriki yıllarda yapılacak programlı teftişlerde, yıl içerisinde teftişi yapılan işyerlerinin bir kısmının rastgele seçilerek tekrar programa alınması faydalı olacaktır.

Özellikle küçük ölçekli işyerlerinde şantiye şefleri fiilen işin başında bulunmadığından yapım işleri kalfa, usta gibi ekip başlarının idaresinde yürütülmekte, çalışanlar tamamen kendi inisiyatifleriyle iş görmekte ve iş kazalarının büyük bir kısmı da bu tür yapı işyerlerinde meydana gelmektedir.

İşyerlerinde daha önceden kullanılmış, yıpranmış, aşınmış ve hiçbir standardı bulunmayan iskeleler, kalıp malzemeleri, donanımlar vb. ekipmanlar kullanılmaktadır. 2015 yılında yapılacak teftişlerde iş ekipmanlarının standartlara uygunluğu da sorgulanmalıdır.

Yapı ruhsatı alımı aşamasında sağlık güvenlik planı, cephe iskelesi ve kalıp iskelesi projelerinin de istenilmesinin koşul haline getirilmesi vasıtasıyla sorumlu yapı denetim birimlerinin ve ilgili belediyelerin iş sağlığı ve güvenliği hususlarının uygulanmasında da sorumluluk ve etkin rol bir alması sağlanmalıdır.

ÇSGB

T.C. ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
İŞ TEFTİŞ KURULU BAŞKANLIĞI

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ile görüşülerek iş sağlığı ve güvenliği hususlarının şartname ve birim fiyatlara konulması, TOKİ, Karayolları Genel Müdürlüğü, Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü vb. büyük kapsamlı inşaat işleri yapan İdarelerle görüşülerek ihalelere girecek katılımcı yüklenicilerde/firmalarda iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili yeterliliğin aranması sağlanmalıdır. (İnşaatta görevlendirilecek iş sağlığı ve güvenliği sorumlusu ve/veya iş sağlığı ve güvenliği personeli/kadrosu, organizasyon şeması ile sağlık ve güvenlik planı istenmelidir).

EKLER DİZİNİ

EK-1 Yüksekten Düşme

a) Platform Kenarları

Resim 1. Platform kenarları - Teftiş öncesi

Resim 2. Platform kenarları -Teftiş sonrası

Resim 3. Platform kenarları-Teftiş sonrası

Resim 4. Platform kenarları-Teftiş sonrası

Resim 5. Platform kenarları-Teftiş sonrası

Resim 6. Platform kenarları-Teftiş sonrası

b) Merdiven Kenarları ve Boşlukları

Resim 7. Merdiven kenarları

Resim 8. Merdiven kenarları

Resim 9. Merdiven kenarları

c) Tabliye Boşlukları-Asansör Boşlukları

Resim 10. Teftiş Öncesi Asansör Boşlukları

Resim 11. Teftiş Sonrası Asansör Boşlukları

Resim 12. Teftiş Öncesi Tabliye Boşlukları

Resim 13. Teftiş Öncesi Tabliye Boşlukları

Resim 14. Teftiş Sonrası Tabliye Boşlukları

Resim 15. Teftiş Sonrası Tabliye Boşlukları

d) Malzeme Alımı

Resim 16. Teftiş Öncesi Malzeme Alımı

Resim 17. Teftiş Sonrası Malzeme Alımı

e) Kalıp Çalışmaları

Resim 18. Teftiş Öncesi Kalıp Çalışmaları

Resim 19. Teftiş Öncesi Kalıp Çalışmaları

Resim 20. Teftiş Sonrası Kalıp Çalışmaları

f) Bina Girişleri

Resim 21. Teftiş Öncesi Bina Girişleri

Resim 22. Teftiş Sonrası Bina Girişleri

Resim 23. Teftiş Sonrası Bina Girişleri

g) Çatı Çalışmaları

Resim 24. Teftiş Sonrası Çatı Çalışmaları

Resim 24. Teftiş Sonrası Çatı Çalışmaları

Resim 25. Teftiş Sonrası Çatı Çalışmaları

h) İskeleler

Resim 26. İskeleler - Teftiş öncesi

Resim 27. İskeleler - Teftiş sonrası

Resim 28. İskeleler - Teftiş sonrası

Resim 29. İskeleler - Teftiş sonrası

ı) Barınma Şartları

Resim 30. Barınma yerleri - Teftiş öncesi

Resim 31. Barınma yerleri - Teftiş sonrası

T.C. ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
İŞ TEFTİŞ KURULU BAŞKANLIĞI

İnönü Bulvarı No:42 B Blok Kat:5 Emek / ANKARA
Tel: 0312 296 62 31 e-posta: isteftis@csqb.gov.tr web: www.itkb.gov.tr